31

ANUL XXX (1364)
30 IULIE 1981

flacara

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Într-un răsărit de apă — Fotografie de A. MIHAILOPOL

Presa noastră, ea însăși o tradiție democratică

Presa noastră cea adevărată, cea realistă și inspirată, a stat totdeauna sub imperativul unei răspunderi civice, al unui profund angajament. Majoritatea covîrșitoare a ziarelor și revistelor noastre a militat pentru ideile cele mai înaintate din epocă, a premers și înriurit marile evenimente. Cărțile despre istoria presei la noi — sau, mai bine-zis, despre tradițiile patriotice și umaniste ale presei românești — au ca fir conducător tocmai aceste virtuți de răspundere și angajare, lăsate testamentar viitoarelor publicații.

Dacia literară vine cu un program îndrăzneț și cu[illegible], ideind să publice toate lucrările tuturor autorilor români de pe teritoriul Daciei de odinioară, militînd pentru literatura patriotică originală în contextul cascadei de traduceri și adaptări de tot felul, fără nici o finalitate etică și estetică. Ceea ce va face la rîndu-i **Familia** orădeană, denumită așa pentru că visa, unite ca într-o familie, toate provinciile românești și-i publica pe scriitorii de dincolo și de dincoace de Carpați; descoperindu-l astfel pe Eminescu și avînd curajul să publice primul articol, în limba română, despre Karl Marx. Pînă și un ziar conservator, cum a fost **Timpul**, devenea angajat în probleme de incisivă critică socială cu deschideri democratice, sub pana lui Mihai Eminescu. În condiții vitrege, din modestul buget propriu și cu subscripții, cărturarii epocilor editează publicații de alcasă ținută artistică și cetățenească: **Tribuna,**

(Continuare în pagina 2)

AL. ANDRIȚOIU

Ce vrea, de fapt, Cîntănitoarea...

Prin august, anul trecut, publicam în „Flacăra" un articol intitulat „Pirații undelor de noapte...", al cărui subiect îl constituiau concluziile privind obiectivele pe care postul de radio numit „Europa liberă" și le propunea după zaiafetul de la cea de-a 25-a aniversare a sinistrei sale existențe în peisajul informațional contemporan. Pentru o deplină exactitate, îl citam pe dl. Brown, directorul, care, cu lipsa de scrupule specifică specialiștilor în subversiuni, declara deschis că rolul armatei de calomniatori plătiți de C.I.A. este, foarte limpede, acela de a provoca situații destabilizante în țările de Est, între care, desigur, România.

Descifram, de asemenea, cu același prilej și noua metodă la care se apela după eșecurile încercărilor de a realiza instigări directe în rîndul popoarelor țărilor socialiste. Într-adevăr, un sfert de secol de cheltuieli grase pentru vorbe aruncate pur și simplu în vînt, efectul postului fiind total ridicol, trebuie să-i fi pus pe gînduri pe patroni. Mai „subtilă" noua metodă își propune să urmeze calea „inoculărilor" persistente a presupusului auditor cu idei privind fie așa-zisul „faliment al socialismului", fie existența unei „terori politice", fie convingerea însului obișnuit că i s-au „răpit toate libertățile" etc. Arătînd toate acestea, numeam și pe unul dintre agenții cei mai

(Continuare în pagina 16)

EUGEN FLORESCU

Mamei

Acum, cînd șaptezeci de dealuri
și șaptezeci de văi mirate
adaugă la eternitate
și miriadelor de valuri

încă un val ce se va zbate
pînă la moarte lîngă maluri
fu faci să plîngă mineraluri
de nu mă afli în cetate.

Voi fi bătrîn cum nu se poate
să-ți fi imaginat vreodată
cînd vom vorbi numai în șoapte
stîngheri la masa de zăpadă;
ci draperia cea de noapte
din fața minții va să cadă.

GHEORGHE PITUȚ

Discuție sub semnul pîinii

Interviu cu tovarășul PAVEL ARON, prim-secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Tovarășe prim-secretar, întreaga noastră discuție am vrea să o punem sub semnul pîinii. E vestită din străbuni pîinea de Pecica, mare cît roata carului, cum se spune în popor. Să vorbim mai pe larg despre pîinea județului. La propriu și la figurat, fiindcă e vorba de un principiu al nostru de temelie: nici pîine fără muncă, nici muncă fără pîine.

— În adevăr, de aici pornesc toate. Azi mai mult ca oricînd, în industrie, în agricultură, pretutindeni se cere implicarea fiecăruia, de la muncitor la maistru și la conducător de întreprindere, de la țăran la director de I.A.S. sau președinte de C.A.P. în soluționarea **efectivă** a problemelor pe care le ridică buna desfășurare a producției, creșterea în ritm tot mai susținut a eficienței economice. Ca să consumăm mai mult, trebuie mai întîi să producem mai mult, mai bine, mai eficient. Este singura ordine logică a lucrurilor.

— Pentru a atinge acest triplu obiectiv Aradul dispune de tot ce este necesar, de oameni și de bogății naturale. Pe această veche vatră românească natura a dăltuit parcă o arhitectură în trepte — de la întinderile unduinde ale Cîmpiei de vest la dealurile line ale Lipovei și pînă spre Zarand. Din inima Apusenilor în cîmpia Mureșului și Crișului oamenii trudesc pentru bunăstare. Care sînt treptele care duc spre ea? Am sugera să nu stăruim prea mult asupra cifrelor, întrucît ele sînt cunoscute din presă și din statisticile publicate.

— Să amintesc doar ca introducere că județul nostru, al 22-lea pe țară în ce privește populația, se situează pe locuri fruntașe la producția de legume, grîu și chiar la porumb; că toate vagoanele românești de călători aci se produc; că Aradul e întrecut doar de București la țesăturile de bumbac; și că aproximativ o treime din producția industrială a județului se exportă, în majoritate pe devize libere. Aproape o jumătate din producția industrială se realizează în construcțiile de mașini și în chimie, ramuri purtătoare de progres tehnic, de vîrf, dar să nu ignorăm faptul că Aradul este singurul producător de păpuși

(Continuare în pag. 12—13)

LIONEL NIȚESCU

DIN SUMAR:

Au cuvîntul cabanierii, se pregătesc turiștii (pag. 6-7) ■ OMUL — INTERIOARE DE CONȘTIINȚĂ (pag. 10) ■ „Fantezia 2000" e gata de drum (pag. 11) ■ Un monument prinde contur: ISTORIA LITERATURII ROMÂNE... DE G. CĂLINESCU (pag. 15) ■ UNIVERSIADA '81 (pag. 21-22-23)

O premieră mondială

Meridianele de acupunctură văzute de ochiul uman

Comunicarea rezultatelor acestei cercetări — rod al unei munci de 2 ani de zile a unui colectiv de medici și ingineri, avînd-u-l ca mentor pe binecunoscutul acupuncturist gălățean, dr. Virgiliu Bâgu — a stîrnit un viu interes și reacții contradictorii la recentul Congres internațional de acupunctură, desfășurat la Brno, în R.S. Cehoslovacă. Renumiți practicieni și oameni de știință în domeniu au primit cu entuziasm descoperirea românească, alții au privit-o cu nedumerire și rezerve, deși proiecția fotografiilor, a clișeelor așază cercetarea în afara oricărui dubiu, ca și originalitatea ei.

Deși recunoscută azi de către Organizația Mondială a Sănătății și practicată pe scară tot mai largă în toată lumea, dezvoltînd chiar veritabile școli naționale, datele acestei metode tradiționale de tratament a numeroase boli nu au fost totuși demonstrate prin metode și metodologii obiective, ale științelor moderne, fapt ce preocupă pe multi medici și savanți de pretutindeni. Dr. Virgiliu Bâgu — despre ale cărui rezultate și preocupări în aplicarea acupuncturii în țara noastră am scris în cîteva rînduri — este, ca mai toți acupuncturiștii, în primul rînd, medic, medic specialist în boli interne și reumatologie, și era firesc să-l macine numeroase întrebări privind veridicitatea punctelor și meridianelor nevăzute încă de nimeni, acceptate empiric de mii de ani; cum ar putea să le facă vizibile ochiului uman, științific spus, cum ar putea să fie vizualizate, obiectivizate și demonstrate experimental?!

În discuții profesionale cu prietenul și colegul său, dr. Gheorghe Bugeac, șeful laboratorului de medicină nucleară al Spitalului județean din Galați, s-a întrezărit posibilitatea de a investiga acest teritoriu necunoscut prin mijloacele medicinei nucleare, cu ajutorul izotopilor radioactivi. (Pînă acum, în lume, s-a reușit evidențierea doar parțială a punctelor de acupunctură cu ajutorul unor măsurători electrice și se cunosc, de asemenea, încercările de explorare, prin intermediul izotopilor, tot a punctelor nu a meridianelor, a traseelor de la puncte pînă la organul intern de referință, ale unor medici din Franța și Coreea care au folosit însă alți izotopi decît medicii români, iar la noi în țară, dr. Răibuleț de la Herculane a explorat un segment de meridian.) Problema de început era: ce izotop să aleagă din numeroșii pe care îi utilizează medicina nucleară?! Și în ce concentrații? Fiecare radioizotop avînd o energie specifică, proprie, care dintre ei poate să stabilească legături, relații favorabile cu energia proprie unui meridian sau altuia, știindu-se că valabilitatea acupuncturii se întemeiază tocmai pe energetismul organismului uman? După numeroase încercări, ajung la concluzia că energia care se potrivește cel mai bine bioenergiei trasoarelor clasice din medicina tradițională chineză pe care o practică dr. Bâgu (specializat în China) este radioizotopul 99mTc. (Procesul intim, în ce mod, prin ce mecanism, se leagă cele două energii rămîne de studiat, ridicînd o pasionantă problemă de cercetare fundamentală atît pentru medicină, cît și pentru fizică sau electronică.) „Cert este că — precizează dr. V. Bâgu — am reușit să evidențiem atît punctele cît și

(Continuare în pagina 5)

CICI IORDACHE

Triumful umanismului revoluționar: omul nou

Preocuparea de căpetenie și statornică a partidului nostru, în epoca marcată de cel de-al IX-lea Congres al său, așezarea întregii noastre vieți pe principiile deplinei democrații, ale dreptății, eticii și echității socialiste, ale respectării ferme a legalității socialiste se impune ca una din cele mai înalte cuceriri ale acestor ani din urmă. Într-adevăr, se poate spune că, mai mult ca oricînd în trecut, în mod clarvăzător, unul din procesele revoluționare primordiale a devenit formarea conștiinței socialiste, a omului nou, proces direcționat în permanență și în mod sistematic de o serie întreagă de măsuri și activități, între care, de cinci ani încoace, de vizionarul Festival al muncii și creației „Cîntarea României", cea mai largă mișcare de educație revoluționară.

„Să punem permanent la baza întregii activități educative — sublinia recent în Expunerea la Congresul consiliilor oamenilor muncii tovarășul Nicolae Ceaușescu **— concepția revoluționară despre lume, materialismul dialectic, cultivarea în rîndul oamenilor muncii, al tineretului, a înaltelor idealuri revoluționare, a patriotismului socialist, a hotărîrii de a apăra cuceririle revoluționare, de a face totul pentru victoria socialismului și comunismului, pentru apărarea independenței și suveranității patriei".**

Definirea clară și sublinierea repetată a acestor linii directoare ale profilului omului nou conferă o perspectivă revoluționară întregii activități politico-educative, dar, așa cum s-a subliniat în documentele celui de-al XII-lea Congres al partidului, și în acest domeniu se impune realizarea unei noi calități. Programul partidului, ca și Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, sintetizează, în mod clar aceste însușiri morale ale omului nou, determinante fiind în definirea profilului său spiritual, în genere, cele cu caracter revoluționar: abnegația față de cauza socialismului și comunismului, patriotismul revoluționar, intransigența în apărarea cuceririlor noii orînduiri, spiritul de dreptate și echitate socială, solidaritatea internațională, frăția cu toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, atitudinea înaintată față de muncă, receptivitatea față de nou și militarea neobosită pentru promovarea acestuia în orice domeniu de activitate, devotamentul față de adevăr, cinstea și demnitatea, deplina responsabilitate socială, colectivismul ca și conduita desăvîrșită în viața de familie și în societate, modestia și respectul față de tovarăși.

Din însăși enumerarea acestor trăsături morale caracteristice pentru omul nou se poate lesne deduce că ne aflăm în fața unei noi concepții despre umanism, o concepție ce fundamentează umanismul revoluționar care, așa cum l-a formulat secretarul general al partidului nostru, reprezintă treapta cea mai înaltă a unei străvechi aspirații ce, în împlinirea sa, pentru prima dată, în mod real și practic, pune mai presus de toate omul, colectivitatea, interesele generale. Tocmai faptul că omul nou pornește în relațiile sale de la asemenea principii profund umaniste îi permite ca însușirile sale, în deplină concordanță cu esența sa, eliberată de orice vicisitudini materiale și sociale, să fie dintre cele mai alese, mai demne de calitatea sa primordială de a fi produsul cel mai perfecționat al naturii, creatorul a tot ceea ce înseamnă civilizație pe planeta noastră.

Este necesar de aceea ca în mod sistematic mijloacele noastre politico-educative să combată, cu tărie, mentalitățile care vin în contradicție cu principiile morale ale noii societăți, de la parazitism la tendințele de căpătuială și huzur sau la trădătoarea părăsire de țară în virtutea lașului indemn „ubi bene, ibi patria" și, în același timp, să militeze cît mai stăruitor pentru încetățenirea în comportarea de fiecare zi a oamenilor a unor convingeri înaintate, proprii prototipului uman al comunismului, fără ca prin acesta să se înțeleagă că e vorba de o uniformizare. Spunem „convingeri" pentru că în mod real omul nou nu e o entitate morală de seră, o sumă de principii teoretice debitate cu ușurință la tot pasul, ci o creație vie a acestei epoci, adică un om, ca noi toți: trăiește, muncește, se bucură, speră, are de învins greutăți și necazuri din confruntarea cu care lese victorios tocmai pentru că forța sa stă în anteica legătură cu colectivitatea căreia îi aparține, cu poporul său. Superioritatea lui morală sălășluiește, de asemenea, în el însuși, în concepția revoluționară despre lume și viață, în orizontul său științific tot mai larg, într-o solidă pregătire profesională, în deprinderea de a trăi și rațional și frumos.

Chiar dacă formarea omului nou e un proces complex și permanent, care nu se poate limita la numai cîteva cincinale, tocmai în bătălia pentru înfăptuirea acestor prefaceri revoluționare, a îndeplinirii obiectivelor strategice ale acestor cincinale s-a forjat conștiința înaintată a omului de azi, s-a modelat, nestînjenit, personalitatea sa umană, întruchipare luminoasă, însuflețitoare a unei înalte moralități. Multe din unitățile noastre productive de la orașe și sate, lăcașurile de cultură au devenit și trebuie să devină tot mai mult centre ale educației revoluționare, ale formării omului nou. Tocmai de aceea niciodată nu am nutrit mai puternic convingerea că formarea acestui om cu o înaltă conștiință de patriot și revoluționar, cu o moralitate pe măsură, a comunistului de omenie, va deveni realitatea cea mai impresionantă și mai durabilă a societății socialiste și comuniste, că vom putea spune într-o zi, parafrazînd „Cîntarea României" și adresîndu-ne țării noastre: „Care e mai mîndră decît tine între cîte țări sînt pe pămînt? Care are oameni mai aleși, mai demni de stimă pentru virtuțile lor de muncă și de frumusețe morală?".

NICULAE STOIAN ■

Oftalmologia românească tot mai prețuită

Personalitate de primă mărime a oftalmologiei românești și mondiale, profesorul doctor Mircea Olteanu a avut, și în ultima vreme, o agendă de lucru încărcată. În lunile mai și iunie, de pildă, șeful catedrei de specialitate din I.M.F. București a lipsit din țară. Mai întîi la Paris și apoi la Londra, profesorul Olteanu a ținut prelegeri, împărtășind colegilor francezi și englezi din experiența sa și a școlii românești. Invitat de renumiții profesori Dufourmentel și Banzet, medicul român a efectuat și cîteva demonstrații operatorii în materie de chirurgie estetică și reparatorie, în acest domeniu oftalmologia noastră avînd, datorită mai ales cercetărilor de la Spitalul militar central, o recunoscută autoritate. La Londra, Mircea Olteanu a lucrat, alături de profesorul Choyce, pentru aplicarea în oftalmologie a maselor plastice, tot mai folosite azi în recuperarea marilor arși.

Reintors în Capitală, profesorul își împarte, ca de obicei, timpul între saloanele bolnavilor și sălile de operație. El se ocupă totodată de redactarea unui „Atlas oftalmologic în imagini", precum și de terminarea caietelor de specialitate „Actualități în oftalmologie", aflate înaintea predării la Editura didactică și pedagogică. La jumătatea lui septembrie, Mircea Olteanu urmează să plece în Argentina, la Cordoba și Buenos Aires, ca oaspete de onoare al Institutului „Malbran". Va colabora acolo cu o altă figură de seamă a oftalmologiei mondiale, profesorul Zavalia, axîndu-se pe chirurgia retinei și a corpului vitros (la Cordoba), precum și, la Buenos Aires, pe cea a retinei.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Presa noastră, ea însăși o tradiție democratică

(Urmare din pagina 1)

Vatra, Literatorul, Sburătorul, Bilete de papagal mai durabile — și multe altele efemere. Am lăsat la urmă cele două mari reviste sărbătorite anul acesta, **Contemporanul,** tribună a ideilor socialiste, marxist-leniniste, și **Viața românească,** nu străină de aceste idei prin prezența lui Stere și Ibrăileanu în miezul progresului social și artistic.

Exemplele sînt numeroase, frumoase, pasionînd deopotrivă cercetătorul și iubitorul de cultură. Probleme de istorie, de politică, de economie, sociologie, etică și, firește, de cultură, înstelează conținutul bogat și dens al mai tuturor publicațiilor noastre, chiar dacă editorul lor era, în același timp, proprietar, el nu-și folosea publicația în scopuri egoist-personale, nici măcar nu avea iluzia că-i aparține, ci o considera a patriei, a culturii naționale, a poporului său pe care se străduia să-l lumineze **(Semănătorul),** să-l educe materialist științific și să-l ridice la luptă **(Contemporanul,** publicațiile comuniste), să facă o incizie adîncă în societatea nedreaptă a epocii **(Facla).**

Desigur că programul revistelor se clarifică revoluționar prin apariția clandestină a ziarelor și revistelor partidelor **(Scînteia și România liberă, Lupta de Clasă, Korunk)** sau oficiale, dar înriurite de partid **(Bluze albastre, Șantier)** etc. Cei mai reputați oameni de știință și cultură vor polariza în jurul lor și vor intra cu deplină dăruire în opera de edificare a socialismului, de după eliberare.

Dacă privim peisajul gazetăresc și revuistic al României socialiste de astăzi, observăm repede și limpede că aproape toate publicațiile vin dintr-o tradiție fluentă sau reiau o tradiție întreruptă a presei noastre angajate. **Scînteia, România liberă, Era Socialistă, Korunk** vin direct din eroismul luptelor revoluționare, **Contemporanul, Convorbiri literare, Familia, Astra, Viața românească, Tribuna, Vatra,** din reluarea unor ediții de demult, **România literară, Ramuri, Atheneu, Flacăra, Cronica** din tradiții mai apropiate. Altele sînt nou ctitorite. O bună parte din toate acestea, în recenții cincisprezece ani, din grija tovarășului Nicolae Ceaușescu. În genere, ele acoperă geografic și istoric toate provinciile țării, inclusiv în limba maternă pentru naționalitățile conlocuitoare. Pe generații, pe specialiști — între publicația populară **(Albina, Cîntarea României)** și cea de erudiție, cu destinație autohtonă sau pentru străinătate. O adevărată frescă în care, prin recentele măsuri, se înspică reapariția lunară a unor publicații trimestriale sau nașterea unei noi reviste, ca în cazul detașării **Caietelor critice** din sumarul **Vieții românești** într-o publicație de sine stătătoare. S-ar putea chiar ca visul unei reviste de poezie să mijească la orizont. Și de ce nu?

Firește că nimeni nu încearcă să facă o descindere paradisiacă în destinul perfect rotund al publicațiilor noastre. Sînt încă probleme obiective și subiective. Unele pe care le fac serpentinele birocrației existente încă, altele pe care și le fac publicațiile înseși, mai cu seamă în tendința lor de a se exprima ca feude închise, nu ca publicații de partid ale statului socialist. Există încă o tendință de a substitui, fecundul spirit de răspundere, angajamentul plenitudinar, cu cercul restrins de grup, de aristrocrație a spiritului ales, înlocuind originalitatea autohtonă cu împrumutul, cu decalcul.

Nu putem omite aceste păcate — e drept, insulare — cînd vorbim despre tradițiile presei românești, dar nici nădejdea stenică, nestrămutată, că, spre binele culturii noastre naționale, spre înflorirea ei în care credem toți și ne străduim să contribuim cu toții, ele se vor pulveriza. Cultura deschisă spre universalitate, de pe terenul ferm al spiritului său național, de la **Dacia literară** încoace, cultura națiunii noastre socialiste are datoria multiseculară de a se clarifica pe axul credințelor ei aidoma unei colonii de cristal.

Călăreți

Jurnal de campanie

„Zile fierbinți" pe Cîmpia teleormăneană și după încheierea secerișului

„Lunga și îngusta vale a Călmățuiului", eternizată de Zaharia Stancu, ni se dezvăluie într-un moment unic, momentul de respiro al pămîntului, cînd noaptea se îngină cu ziua. Cîmpurile întinse, aranjate parcă de mîna unui arhitect, defilează pe lîngă mașina greoaie care rupe cu uruitul ei liniștea acestei dimineți. Nu ai nevoie de un ghid anume să-ți dezvăluie urmele lanurilor de grîu, în locul lor fiind arăturile și semănăturile, purtînd cu ele mirosul reavăn al pămîntului întors de brazdă, semnînd, la această oră, o nouă carte de vizită a gospodarilor locului. „A fost aprigă campania grîului în acest an. În fiecare zi, din cele 10 cît a durat secerișul, ne-a călcat cîte o ploicică, atît cît să ne încurce treburile. Nici măcar bună pentru porumb n-a fost! Noroc cu oamenii, uniți toți ca unul, pentru a pune la adăpost grîul!" Cel care rememorează zilele campaniei grîului — terminată de mai bine de o săptămînă — este directorul S.M.A. Salcia, Ion Manea, pe fața căruia se resimte și acum că nu s-a lipit somnul de el nici un moment în timpul bătăliei cu ploicelele încurcă-lume. Și acum dormitorul îl are tot în birou, doarme tot pe apucate, schimbarea echipamentelor de pe combine fiind o treabă la fel de serioasă, ca și campania grîului, dealtfel. E tînăr, are doar 34 de ani, nu se plînge de somn, o să tot doarmă la pensie. Se amuză de această „filozofie de doi bani". De fapt, este bucuros. Și-a făcut planul la grîu, a pus grîul la adăpost, și de cîteva zile a început recoltarea fasolei.

În dreptul tarlalei Măgura Purului (unde, ni se spune, s-a bătut recordul la grîu, obținîndu-se peste 5 000 kg la hectar), îl întîlnim pe inginerul șef Alexandru Olmazu. „Cei doi — fusesem avertizați înainte de a păși în Consiliul intercooperatist Salcia — formează o echipă de milioane". Adică, ni s-a explicat, de n-ar fi fost organizarea ca de ceasornic, pusă la cale de ei, s-ar fi pierdut cu siguranță ceva grîu. „Meritul nu ne aparține — a venit replica inginerului șef — de n-ar fi fost mecanizatorii noștri atît de prompți, nu știu cum ne-am fi descurcat. Dacă e să vorbim de o echipă „de milioane" atunci trebuie neapărat să includem în ea pe cei 44 de combineri ai noștri, pe șoferii de la I.T.A. Sibiu, care ne-au asigurat exemplar transportul, pe toți ceilalți care au asigurat masa caldă, consistentă, de la cap de arie... E drept, s-a muncit organizat".

Gheorghe Călărețeanu, șeful combinerilor (despre care auzisem că în toată perioada secerișului se urcase pe combină descălțat de pantofi ca să n-o murdărească) conchide că s-a muncit „chiar mai mult ca la carte în acest an". Rîde după ce rostește vorbele. „Cum mai mult ca la carte?" — îl întrebăm, intrînd în joc. „Așa! — zice — cartea nu te învață cum se găsesc soluțiile din mers. Noi am făcut treaba asta!" Nu arată cei 45 de ani pe care-i are pentru că, zice, abordînd aceeași veselie, îi place munca. De 11 ani e pe combină dar n-a băgat-o la reparații capitale. A trecut secerișul și n-a înregistrat la ea nici o defecțiune. Acum a pregătit-o pentru fasole, după cum se vede. A întrerupt masa (pentru că în pauza de masă l-am întîlnit acolo, la capătul tarlalei de fasole), să ne arate combina lui. Ne-a purtat de jur-împrejurul ei, ca și cînd ne-ar fi arătat o operă de artă, după care ne-a deschis ușa de la cabină. Ca într-o farmacie era în încăperea micuță. Nu lipseau nici florile. Ne spune că și alții începuseră să se descalțe la urcarea pe combină. „După cum vedeți, mai sînt și azi „desculți" prin zona noastră!" Iarăși rîde. Citise, firește, romanul **Desculț,** de fapt, știa despre ei de la bătrînii satului.

La C.A.P. Putineiu nimerim la masa festivă a mecanizatorilor. Sărbătoreau grîul pus la adăpost, reușiseră să depășească planul, făcuseră 4.300 kg/hectar, în loc de 4 100 cît planificaseră. (Proiectantul sistemului de irigații estimase 4 000 kg/hectar, deci, îl bătuseră și pe el.) Era de acum seară, tîrziu. Se adunaseră la masa festivă după ce apăruseră stelele, pînă în noapte trăseseră la arat și semănat, a doua zi, duminică, o luau de la capăt. „După cum vedeți, tot din mers serbăm și recolta grîului" — zice unul din mecanizatori, Costică Bălan, căruia îi place să spună că el a încheiat eliberatul terenului, acolo, pe tarlaua „lui Totiță", unde schimbase combina cu presa. Treburile îi merg bine, zice, și ale lui, și ale C.A.P.-ului. Unul din copii a ieșit pe picioarele lui, e repartizat tehnician agronom, stagiar, firește, aci, la C.A.P.-ul lor; grîul e pus bine, porumbul e frumos, „de pomină", ei au ajuns cu norma la C.A.P. de 72 de lei... Ștefania Ionescu, președinta C.A.P.-ului (de curînd purtătoare a titlului de „Erou al Muncii Socialiste", C.A.P.-ul avîndu-l de 4 ani), îl bate pe umăr, spunîndu-i să fie mai modest cu laudele. „De ce modest, cînd asta-i treaba la noi?" — răspunde prompt omul. Îi țin isonul doi tractoriști, Petre Petcu și Alexe Petcu, amîndoi din formația specializată pentru furaje și legume, înființată în acest an. La vremea secerișului, săriseră în ajutor, rostuindu-și cu schimbul munca la furaje și legume. Fiecare fermă își are gestiune proprie iar ei, tractoriștii, primesc retribuția în funcție de realizări. De aceea și merg treburile bine în C.A.P.-ul lor. E drept, au o președintă pe cinste, greu se lasă bătută de alții în ale cîștigului în muncă.

Două ore de petrecere, la o masă aranjată „ca la nuntă", au fost suficiente pentru mecanizatorii care, în cinstea acestui eveniment, își puseseră pe ei cămăși albe și pantalonii cei buni. A doua zi, urmau să dea ultimul asalt la culturile duble, viața mecanizatorilor în timpul verii, fiind un marș continuu, precum focul continuu din marile furnale.

O veste de ultimă oră ne-a purtat, a doua zi, spre Consiliul intercooperatist Purani. Se pare, ni s-a spus, că ei vor lua locul I pe județ la producția grîului. Acolo însă am aflat că, de fapt, Consiliul intercooperatist Turnu Măgurele ar avea mai multe șanse. Lista cîștigătorilor grîului rămîne deci deschisă. Teleormanul, acest județ cu pămînturi bogate în rod, după ce a încheiat secerișul, de mai bine de o săptămînă, se pregătește pentru un alt ciclu al permanentei bătălii pentru asigurarea viitoarelor recolte.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

PRIMIRI LA TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

Ministrul afacerilor externe al Republicii Elene

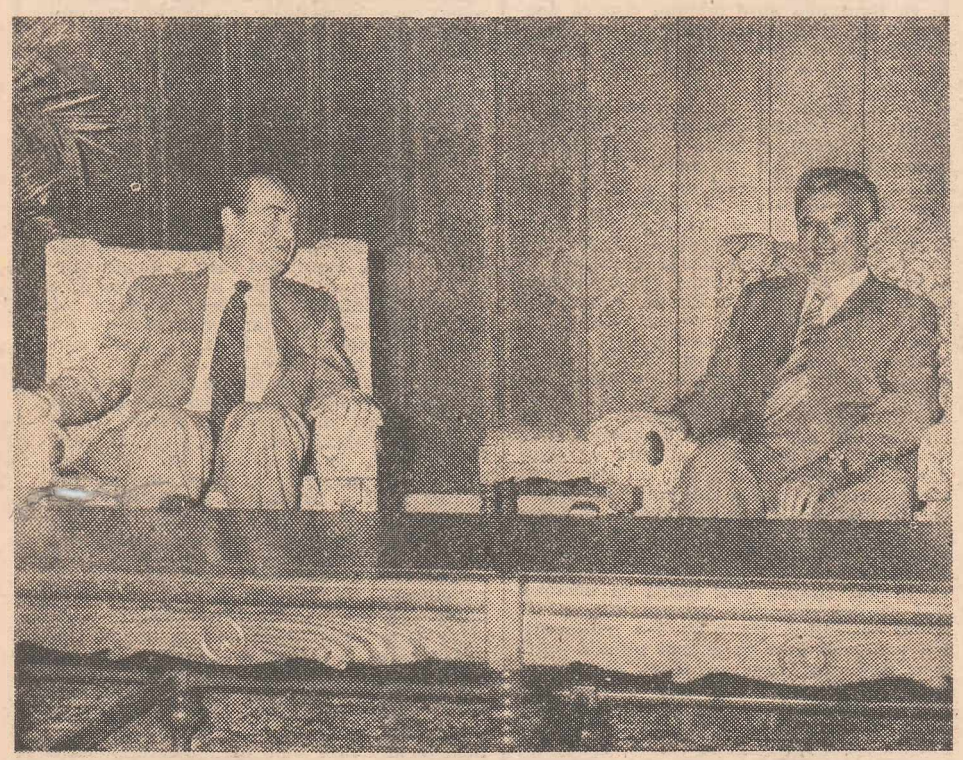

Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a primit joi, în staţiunea Neptun, pe Constantin Mitsotakis, ministrul afacerilor externe al Republicii Elene, care efectuează o vizită oficială în ţara noastră.

La primire a participat tovarăşul Ştefan Andrei, ministrul afacerilor externe.

Au fost de faţă Ion Brad, ambasadorul României la Atena, şi Michel Cottakis, ambasadorul Greciei la Bucureşti.

Oaspetele a adresat tovarăşului Nicolae Ceauşescu din partea preşedintelui Republicii Elene, Constantin Karamanlis, cele mai bune sentimente şi un cald salut de prietenie.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a mulţumit şi a rugat să se transmită preşedintelui Constantin Karamanlis un salut călduros şi cele mai bune urări.

În timpul convorbirii s-a evocat cu satisfacţie evoluţia ascendentă a relaţiilor tradiţionale de prietenie şi colaborare dintre România şi Grecia, evidenţiindu-se rolul determinant al înţelegerilor şi convorbirilor la nivel înalt de la Bucureşti şi Atena. A fost manifestată dorinţa comună de a extinde în continuare raporturile politice, schimburile comerciale şi îndeosebi cooperarea economică, tehnico-ştiinţifică, culturală şi în alte domenii dintre ţările noastre pe baza avantajului reciproc. S-a exprimat deopotrivă convingerea că dezvoltarea relaţiilor tradiţionale româno-elene corespunde intereselor şi aspiraţiilor celor două popoare, cauzei păcii, destinderii, securităţii şi cooperării în Balcani, în Europa şi în întreaga lume.

Abordîndu-se unele probleme ale vieţii politice mondiale s-a scos în evidenţă preocuparea României şi Greciei pentru soluţionarea marilor probleme cu care se confruntă în prezent omenirea, pentru soluţionarea, pe cale politică, prin tratative a stărilor de încordare şi război din diferite zone ale globului. În acest cadru s-a subliniat necesitatea ca Israelul să pună capăt imediat acţiunilor militare împotriva teritoriului libanez, să fie respectată independenţa Libanului şi salvgardată unitatea şi integritatea sa teritorială, iar toate eforturile comunităţii internaţionale să fie orientate în direcţia asigurării unei păci trainice şi juste prin soluţionarea globală a conflictului din Orientul Mijlociu.

O atenţie deosebită a fost acordată în timpul convorbirii problemelor referitoare la securitatea şi cooperarea europeană. În acest sens s-a relevat însemnătatea încheierii cu succes a reuniunii de la Madrid, astfel încît aceasta să contribuie la transpunerea integrală în viaţă a prevederilor Actului final de la Helsinki, să deschidă calea adoptării unor măsuri concrete pentru realizarea unei cooperări neîngrădite pe continent, să pună bazele organizării unei conferinţe consacrate încrederii şi dezarmării şi să se asigure continuarea procesului iniţiat în 1975 prin Conferinţa din capitala Finlandei. De ambele părţi s-a evidenţiat importanţa pe care o are pentru cauza securităţii europene statornicirea unor raporturi de largă cooperare între statele din Balcani, transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii, bunei vecinătăţi, încrederii şi cooperării bilaterale şi multilaterale.

S-a subliniat necesitatea opririi cursei înarmărilor, adoptării unor măsuri practice de dezangajare militară şi dezarmare, împiedicării amplasării de noi rachete şi arme nucleare pe continentul european şi în lume.

În cursul convorbirii s-a exprimat dorinţa României şi Greciei de a continua conlucrarea în viaţa internaţională pentru o politică de pace, securitate, colaborare, destindere şi respect al independenţei naţionale a tuturor popoarelor.

Întrevederea s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială, prietenească.

Ambasadorul Republicii Democratice Sudan

Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a primit, marţi dimineaţa, pe Sayed Isam El Din Hassan, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Republicii Democratice Sudan în ţara noastră.

Înmînînd scrisorile de acreditare, ambasadorul sudanez, **SAYED ISAM EL DIN HASSAN**, a transmis preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu cele mai bune salutări şi urări de sănătate, precum şi de prosperitate pentru poporul român prieten din partea preşedintelui Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohamed Nimeiri, şi a soţiei sale.

În cuvîntarea prezentată de ambasador cu acest prilej sînt evocate bunele relaţii dintre Sudan şi România, subliniindu-se că vizita preşedintelui Gaafar Mohamed Nimeiri în România şi vizitele tovarăşului Nicolae Ceauşescu în Sudan au contribuit la cimentarea în continuare a relaţiilor de colaborare şi înţelegere dintre naţiunile noastre. „Poporul sudanez — se arată în cuvîntare — este un mare admirator al conducerii dumneavoastră înţelepte, al eforturilor neobosite pentru binele şi prosperitatea poporului român, al luptei ferme pe care o desfăşuraţi pentru dreptate, pace şi înţelegere între toate naţiunile lumii".

În încheierea cuvîntării, ambasadorul sudanez şi-a exprimat speranţa că va primi sprijinul necesar din partea autorităţilor române în eforturile sale de a iniţia noi acţiuni care să dezvolte în continuare relaţiile politice, culturale şi economice dintre Sudan şi România.

Primind scrisorile de acreditare, preşedintele **NICOLAE CEAUŞESCU** a mulţumit pentru sentimentele de prietenie exprimate de şeful statului sudanez şi a rugat să se transmită preşedintelui Gaafar Mohamed Nimeiri şi soţiei sale cele mai bune urări de sănătate şi fericire personală, de pace şi prosperitate poporului sudanez prieten, din partea sa şi a tovarăşei Elena Ceauşescu.

În cuvîntarea de răspuns a şefului statului român se exprimă satisfacţia pentru rezultatele obţinute pînă în prezent în dezvoltarea relaţiilor dintre România şi Sudan în diverse domenii de activitate. „O contribuţie importantă la dezvoltarea acestor relaţii — se arată în cuvîntare — o au înţelegerile şi acordurile pe care le-am convenit împreună cu preşedintele Gaafar Mohamed Nimeiri, cu prilejul întîlnirilor şi convorbirilor pe care le-am avut la Bucureşti şi Khartum".

În cuvîntare se arată că există în continuare largi posibilităţi pentru dezvoltarea conlucrării între ţările noastre, pentru promovarea cooperării economice şi a schimburilor comerciale, tehnico-ştiinţifice şi culturale.

În încheierea cuvîntării, preşedintele Republicii Socialiste România a dat asigurări ambasadorului sudanez că se va bucura de tot sprijinul Consiliului de Stat, al guvernului şi al său personal în îndeplinirea misiunii ce-i revine.

După solemnitatea înmînării scrisorilor de acreditare, preşedintele Nicolae Ceauşescu a avut o convorbire cordială cu ambasadorul Sayed Isam El Din Hassan.

La solemnitate şi convorbire au participat Ştefan Andrei, ministrul afacerilor externe, şi Silviu Curticeanu, secretar prezidenţial şi al Consiliului de Stat.

Au fost de faţă membri ai Ambasadei Sudanului la Bucureşti.

Ambasadorul Uniunii Sovietice

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit miercuri, în staţiunea Neptun, pe V. I. Drozdenko, ambasadorul Uniunii Sovietice la Bucureşti, la cererea acestuia.

Cu acest prilej a avut loc o convorbire, care s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială, tovărăşească.

Delegaţia armatei populare irakiene

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, comandantul supreme al forţelor armate ale Republicii Socialiste România, a primit joi, în staţiunea Neptun, delegaţia armatei populare irakiene, condusă de general Gazhi Omar, şeful statului major al armatei populare irakiene, care face o vizită în ţara noastră la invitaţia statului major al gărzilor patriotice de la C.C. al P.C.R.

La întrevedere au luat parte general-maior Constantin Olteanu, ministrul apărării naţionale, şi general-maior Alexandru Petriceanu, şeful statului major al gărzilor patriotice.

Cu acest prilej, conducătorul delegaţiei a transmis tovarăşului Nicolae Ceauşescu, din partea preşedintelui Republicii Irak, Saddam Hussein, urări de sănătate şi fericire personală, de prosperitate poporului român.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a mulţumit şi a transmis la rîndul său, preşedintelui Republicii Irak, salutul său cordial şi cele mai bune urări, iar poporului irakian urări de progres, prosperitate şi pace.

În timpul convorbirii au fost evocate bunele raporturi de prietenie şi colaborare existente între România şi Irak şi s-a exprimat dorinţa de a amplifica şi aprofunda aceste relaţii în conformitate cu înţelegerile convenite cu prilejul convorbirilor la nivel înalt româno-irakiene. În acest context au fost reliefate legăturile de prietenie statornicite între forţele de apărare populară din cele două ţări. A avut loc, de asemenea, un schimb de vederi asupra unor probleme actuale ale vieţii internaţionale.

Întrevederea s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială.

Ambasadorul Italiei

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit, marţi, pe Ernesto Mario Bolasco, ambasadorul Italiei la Bucureşti, în vizită de rămas bun, în legătură cu încheierea misiunii sale în ţara noastră.

Cu acest prilej a avut loc o convorbire, care s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială.

Dumitru Dumitru, Erou al Muncii Socialiste, a implinit 60 de ani și crede în continuare că

„nu-i frumos, nici cinstit să duci cu tine în pămînt prea multă viață"

Mă întrebase dacă am fost vreodată în Insulă și cum apucasem să spun că nu, mă trezisem lîngă el, pe puntea de lemn a bacului, însă pentru că-mi spusese și el, mai dinainte, că în ziua aceea de „consultații și pregătire a recoltei anului viitor" nu-și propusese să treacă pe la nici o fermă și că trebuia să taie județul în lung, să facă un drum pînă la Fundulea, îmi părea rău că nu fusesem în stare să ocolesc adevărul și că el se hotărîse să-și schimbe o parte a programului zilei. Măcar să punem piciorul în Insulă și să vedem o fermă, zisese. Pluteam așadar pe deasupra adîncului și, ca într-o imagine răsturnată, freamătul de suprafață al apei se părea că este chiar al luminii ce-și desprinsese din somn aripile una din alta și începea să se înalțe, ca o pasăre albă, deasupra dimineții. Dincolo, pe marginea cealaltă a insulei, a zis Dumitru Dumitru, Dunărea are vreo trei metri, dacă mai ține mult căldurile astea o să ajungă s-o poată trece oamenii cu piciorul. Dincoace însă, a adăugat el, Borcea e adîncă de vreo 25 de metri și pe la locul nostru de trecere se întinde în lățime cam un kilometru. Apoi s-a așternut tăcerea în care se auzeau iarăși murmurul apei și aripile albe ale luminii, mai sus, iar în minutele cît am continuat să înaintăm încet, către malul din față, am avut credința că mă aflu pe puntea unui vas alături de unul dintre acei norocoși oameni și mari descoperitori al căror suflet s-a legat ca o ancoră de zarea unor pămînturi noi. Cred că am fost martorul singurului moment al zilei cînd Dumitru Dumitru, directorul I.A.S.-ului Pietroiu, se învăluie într-o liniște care impune liniște în jurul ei, deși îmi închipui că tocmai atunci în sufletul lui explodează ca un buchet de artificii toate puterile lui de tandrețe și că îndărătul acelei liniști se desfășoară, ca o pînză de corabie, imensă, sentimentul abia reținut al unei jubilații interioare. Peste vreo oră, după ce șoferul Ion Postole a trecut accelerînd pe dinaintea sediului I.A.S.-ului iar Dumitru Dumitru și-a avertizat prin radio secretara că a plecat deja spre Fundulea, s-a instalat mai comod în scaunul mașinii și a început să-mi povestească despre felul cum a preluat ca „administrator" balta de la Pietroiu și cum s-a hotărît să se facă și s-a făcut aici primul dig de asemenea proporții după Eliberare, un dig de 42 de kilometri la care s-a lucrat cu un furnicar de oameni, aproape așa cum și-au înălțat vechii egipteni piramidele. În fiecare zi erau scoase la lucru două mii de căruțe iar milioanele de metri cubi de pămînt și de piatră pe care le-au cărat acele două mii de căruțe zilnic, vreme de aproape trei ani, au pus la adăpost și de atunci au ferit de apă cele nouă mii de hectare, Insula care a dat țării pînă acum peste 2 miliarde de lei și pe întinderea căreia Dumitru Dumitru a umblat mai mult de jumătate din viața lui ca un bob de argint viu pe o tipsie, încotro a fost de mers într-acolo a mers, oriunde a fost ceva de ascultat, de vorbit, de hotărît și de făcut, pînă în ziua cînd a împlinit 60 de ani și la fel după ziua aceea care a venit și a și trecut, prin martie anul acesta, Dumitru Dumitru arătîndu-se mulțumit că deocamdată în urma ei nu i-a vorbit nimeni de pensionare și că rămîne la cîrma Insulei cît va putea, cît va fi sănătos. De fapt, cum sănătos nu prea mai poate să spună că este, măcar atît cît artrita care-l chinuie uneori nu va deveni prea de tot sîcîitoare. Cînd spune asta, scoate dintr-un pachet de Snagov o țigară și după ce o aprinde mai spune că nu este deloc bine că fumează, că se lăsase într-o vreme de tot dar a deprins obiceiul din nou în campania abia încheiată a secerișului, care a fost grea al dracului, chiar dacă el a strîns orzul în patru zile și grîul în opt. Și cu toate că producțiile obținute, de aproape 5 000 de kilograme la hectar, n-au fost deloc slabe, ba au fost dintre cele bune, el nu pare a fi chiar cu inima împăcată și îmi zice că tocmai de aceea merge acum la Fundulea, a vorbit cu cei de la Stațiunea de cercetări să-i dea semințe din niște soiuri mai productive. Apoi secretara îl anunță ceva prin stația de radio de la bordul mașinii, eu nu prea înțeleg ce, Dumitru Dumitru înțelege perfect, la ora 17 trebuie să fie la o ședință la Călărași, la Direcția agricolă, tocmai bine, zice el, la întoarcere se va opri să vadă despre ce e vorba, și după ce încheie convorbirea sare din scaunul de lîngă șofer, trece peste o lădiță de lemn și se așază în spate pe cealaltă banchetă a mașinii care fuge înainte, lacomă de viteză, și-mi spune că nu întîmplător el a înțeles tot ce-i comunicase secretara. A făcut armata la transmisiuni, în Divizia Tudor Vladimirescu, și chiar caporalul Dumitru Dumitru era de serviciu la comandamentul diviziei la 9 Mai 1945, cînd a recepționat vestea victoriei și a trebuit s-o transmită mai departe, să transmită altora bucuria în timp ce el se străduia să fie cît mai sigur și mai stăpîn pe sine, să nu explodeze de bucuria aceea care ar fi putut să-i facă să-i tremure degetele cu care bătea, pe atunci, peste o sută de semne pe minut. Cît privește ședința anunțată pentru după-amiaza zilei, a înțeles că e vorba despre niște livrări de legume, iar legume el a pus în cultura a doua, deci le va livra mai spre toamnă, așa că poate e o greșeală la mijloc, la întoarcere se va lămuri, poate că este într-adevăr o greșeală. În orice caz greșeli din astea sînt tot mai puține, pînă într-o vreme erau mai multe, ca membru în Comitetul Central el mergea, de exemplu, la plenare, la București, și acolo se adoptau anumite hotărîri iar pe urmă trebuia să fie prezent la Călărași ca să audă chiar ceea ce se discutase la plenară, și mai afla o dată și pe la primărie sau pe la Consiliul unic agroindustrial același lucru pe care el îl știa foarte bine încă de la început. Pe urmă, după ce se întoarce cu gîndul la soția sa, Emilia, care peste cîteva zile urmează să se ducă tocmai la Ploiești să-și facă o radiografie, pentru că tocmai acolo au auzit că se găsesc filme radiologice, Dumitru Dumitru îmi spune că ar vrea să-și ia și el cîteva zile de concediu, tot n-a luat în viața lui un concediu întreg, adică de fixat a fixat termene, cînd să plece și cînd să vină, dar ori a plecat mai tîrziu, ori s-a întors mai devreme, ori s-a întîmplat să și plece mai tîrziu și să se și întoarcă mai devreme. Dar în vara aceasta ar vrea să plece cu Emilia la băi, cu toate că mai rămîne o îndoială în sufletul său dacă va fi așa, fiindcă s-ar putea ca doctorul să-i recomande ei să meargă într-un loc și lui într-altul. Dacă nu s-o putea altfel, tot or să iasă să se mai plimbe puțin prin țară, așa cum au făcut acum vreo cîțiva ani, de exemplu, cînd au mers prin nordul Moldovei și, ajunși la Putna, au cunoscut un fierar nemaipomenit, au dormit în casă la el și fierarul acela, zice Dumitru Dumitru, i-a făcut o întreagă teorie a istoriei și-a pămîntului românesc, era formidabil cum vorbea și cum arăta că fusese în stare să învețe și să cunoască atît de multe, iar mai presus de orice cum avea el în sufletul lui un adevărat cult pentru Ștefan cel Mare, încît voievodul părea chiar viu în mintea acelui om și te așteptai aproape să suie pe prispa casei și să bată în geam și să te întrebe ce mai faci. Și aducînd vorba pînă aici, Dumitru Dumitru își mai aprinde o țigară, ultima pe ziua asta, zice, adică a șaptea sau a opta de dimineață încoace, din cîte-mi dau seama, și înțeleg că se îndreaptă cu gîndul către ținta călătoriei lui, către faptul cel mai important, pentru el, al zilei. Al zilei cînd pentru mine faptul cel mai important a fost chiar acela că-l cunoscusem pe omul care poartă cu el, oriunde s-ar duce, povestea unei Insule și nu mai puțin povestea unei vieți din care fac parte, deopotrivă, atît întîmplarea că Dumitru Dumitru a reprezentat la un moment dat prototipul personajului principal al unui roman cît și întîmplarea că, împrumutînd ultimul exemplar din acel roman unui prieten, Dumitru Dumitru n-a mai primit cartea înapoi nici pînă în ziua în care l-am cunoscut.

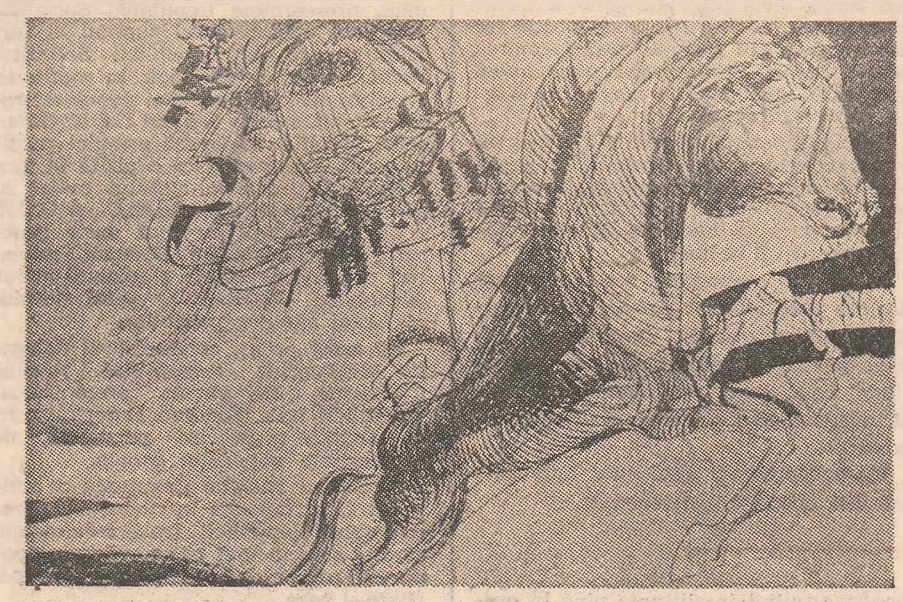

Visul

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cu Moș Pavel Terțiu din Chiricani, creator de măști populare

despre necuprinsa întindere a timpului și puțina stofă din care e făcută viața

Sus, deasupra apei Zăbala, în satul Chiricani, trăiește moș Pavel Terțiu, unul dintre cei mai mari creatori de măști populare — artist de mare sensibilitate și longevitate creatoare. S-a născut la începutul acestui veac zbuciumat, a trăit în insula „arhaică" a Vrancei toate bucuriile și mărirea acestui binecuvîntat pămînt strămoșesc. Pînă la această venerabilă vîrstă — octogenar — Pavel Terțiu a alcătuit în lemn și os, în carton, în piele de animal și culoare sute și mii de chipuri, măști care, la rîndu-le, au alcătuit o lume fastuoasă, nebănuită, de fizionomii — cînd comice, cînd tragice, cînd pline de frămîntare, cînd grotești — care au descins parcă din universul dantesc, străine însă de orice prejudecată, chipuri umane, părăsite de spaimele mistice. Departe de școlile lumii, acest artist popular a durat o operă încă nedeslușită cum trebuie...

L-am găsit în modestul său atelier, abătut, monologînd despre rosturile omului, despre necuprinsa întindere a timpului și puțina stofă, din care e făcută viața, pe care o avem spre a face ceva care să te ducă dincolo de tine... „Inima-i tot aia, cugetă cu glas tare, dar trupul nu mai are putere. Nici ochii nu mai sînt credincioși, ca înainte..."

A învățat acest meșteșug de la bunicul său, Ion Amariei Ursu, care făcea măști pentru flăcăi și oamenii în putere, ce le purtau la Crăciun, de Anul nou, la clacă, la priveghi. Un adevărat ritual, moștenit din adîncurile dacice pare-se, însoțea folosirea măștii. In cartea sa **Amintiri și gînduri**, Henri H. Stahl notează : „Știam că priveghiul la un foc făcut în curte, cu jocurile mascaților, exista la Nerej, de vreme ce îl apucasem în 1927 încă în plină vigoare. Dar în 1938 mascații și priveghiul fuseseră puse sub interdicție de către autoritățile religioase și civile, sub motiv că ar fi sălbatice și păgîne".

Din Chiricani coboară pe cal în comună, la Nereju, cam de două ori pe săptămînă, pentru a se aproviziona sau pentru a mai schimba o vorbă. Are unele cunoștințe prin care valorifică măștile, care apoi iau drumul depărtărilor. Măștile purtînd monograma P.T. au ajuns în Anglia, Franța, Elveția, S.U.A., Suedia, R.F.G. ; ilustrate reprezentînd măștile create de Pavel Terțiu sînt la îndemîna iubitorului artei noastre populare. Colecțiile de măști existente azi în Vrancea, la căminul cultural Nereju și la Complexul muzeal din Focșani sînt doar o scînteie din strălucita creație a meșterului din Chiricani. Cu multă înfrigurare, dar și cu teamă, Pavel Terțiu își învață fiul, pe Șerban P. Terțiu, să prindă sensul adînc al măștii, meșteșugul făuririi ei, îl învață drumul consacrării în arta noastră.

Se pare că un artist ca Pavel Terțiu se naște o dată la un secol și de aceea, uneori din nepăsare, alteori din ignoranță noi, oamenii, uităm să le deschidem ușa mai des, să le trecem pragul, să le aducem grăuntele recunoștinței noastre pentru zbuciumul lăuntric și pentru opera zămislită. Iată de ce echipa de dansuri cu măști din Nereju, instruită de neobositul activist cultural, învățătorul Stan Strîmbei, îi produce lui moș Pavel Terțiu o bucurie nemărginită. Pune alături de titlul lui de laureat al Uniunii Artiștilor Plastici pe cel al formației, obținut în Festivalul național „Cîntarea României". O face intuitiv, dar cu o intuiție pe care numai harul său i-o poate da, știind că nicăieri în România, măștile și dansul cu măști de la Nereju nu au atîtea rosturi, aducînd din vechime o spiritualitate ce se îmbogățește continuu, așa cum izvorul umple mereu matca apei... Pavel Terțiu este octogenar, dar opera sa este pe măsura tinereții artei, spiritului poporului nostru !

AL. CRIHANĂ ■

O oră la marginea nopții

Este încă noapte. Bucureștiul doarme înfășurat în aerul cald de vară, dar există locuri și oameni pentru care ziua de muncă începe într-o oră aflată la marginea nopții.

Ora 3 : 30. Sînt mișcări imperceptibile pierzîndu-se în ceața translucidă a dimineților care vor rămîne mereu anonime. Pe altele încercăm să le surprindem în firescul lor, plonjînd în realitate precum avizii căutători de perle. Primele cuvinte schimbate în această dimineață sînt cu Nicu Drimbă, instructor principal al autobazei Militari. „Splendidă dimineață — încerc eu (deși este încă noapte) — nu ?" Răspunsul este sec : „Noi cei de la ITB nu avem umor, noi avem numai probleme. Acum mă gîndesc la mașinile „căzute" în traseu, la lipsa cauciucurilor, a pernelor de aer, a combustibilului, așa că n-am timp să contemplu zorile." Mai bine dispus, șoferul Popa Nicolae. „Plecați cu inima ușoară în cursă ?" Zîmbind, privindu-și foaia de parcurs, ne spune : „Acum, da. Dar peste o oră-două, iarăși discuțiile interminabile cu călătorii, nervii întinși ca un arc de o parte și de alta, și cîte altele." La autogara Militari, liniște și pace. O femeie doarme cu o boccea sub cap și cu alta lîngă ea. Ce cursă așteaptă oare ? Nu avem pe cine întreba, nici cere o informație. Ne-ar fi interesat ora exactă a plecării primei curse spre comuna Zurbaua, nu de alta dar pe un tabel stă scrisă ora 3 : 55, pe altul 4 : 10. Numai impiegatul de serviciu ne-ar fi scos din această dilemă dar el nu răspunde la apel. Trase lîngă trotuare, taximetre în așteptarea clienților. Dumitru Stănescu pe taximetrul 2-B-7827, a avut ghinion : „Stau de la 2 : 40 în Militari pentru că nu mai vrea să pornească motorul. De atunci tot aștept pe cineva să mă împingă." Fiind singurii „hoinari" la acea oră în cartierul Militari facem un pustiu de bine și motorul pornește. Dumitru Stănescu caută să ajungă cît mai repede în piața Universității. Familia Ioniță așteaptă un autobuz în stația „Complex Apusului". Ea : „Dimineața trebuie să mă gîndesc și la pachetul lui cu mîncare. La început ne înțelesesem să-l facem cu rîndul, de la un timp însă eu mă scol cu un sfert de oră înaintea bărbatului meu."

În Gara Băneasa, a sosit nu demult, acceleratul de Timișoara. Ajutorul de mecanic lustruiește cu o perie de pene pereții exteriori ai locomotivei. În vagoane s-au găsit două romane polițiste și o umbrelă cu picățele portocalii. Să fie vreo legătură între ele și sfîrșitul lunii iulie ?

Deși trebuie să deschidă patiseria „Trandafirul Roșu" din piața Kogălniceanu la ora 6, Ștefania Olescu se scoală la ora 3 : 30, trezită de fetița ei care plînge noaptea. Din alt colț al Bucureștiului, la aceeași oră, pornește spre unitatea de care răspunde, Niculina Vasilcu, șefa expresului „Lido". Aici, activitatea este în toi. „Pregătirea mîncării — ne spune șefa — începe la ora trei și jumătate dimineața, iar pe plită, la fiert se pune după o oră. Bucătăresele dau mîncarea în clocot, potrivind gustul, adăugînd condimentele." În această dimineață, priceputa bucătăreasă este... un bărbat. Numele lui, Anghel Ban. După aproape o oră de alergare prin noapte, Ioana Pîrjol, tot de la „Lido", ne servește prima cafea. Din pricina unei insomnii, la ora patru a.m. Dănilă Arsene aprinde lumina la bucătărie pregătind micul dejun. El este cel care peste numai două ore și jumătate va manevra cele zece chei, deschizînd unul dintre cele mai mari magazine din București, e vorba de „Cocor".

Este 4 : 30. Întorcîndu-ne pe drumurile pe care am mai fost, surprindem printr-o fereastră luminată de la parterul unui bloc, o secvență aproape de film : O femeie tînără, alăptîndu-și copilul. Stă pe un scaun fără spătar, puțin aplecată de spate, ținînd copilul cu o nemăsurată grijă, de parcă ar ține în brațe cel mai mare diamant din lume. Bebelușul mișcă tot timpul degetele, capul, picioarele. După cîteva minute totul se liniștește. Copilul a adormit, tînăra femeie, la rîndul ei, a ațipit sprijinindu-se de pătuțul metalic. O trezește brusc primul tramvai, care trece uruind, pe aproape. Luminile împing noaptea spre apus.

GEORGE CUȘNARENCU ■

Caricatura săptămînii

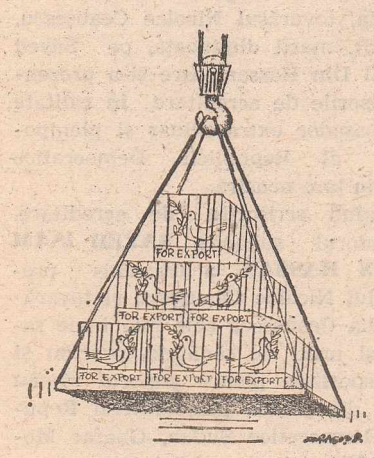

ANTON DRAGOȘ ■

Iubirea de frumos

Cronica lui Neculce

De la nepotul lui Neculce, Ioasaf Luca, a rămas o copie a cronicii, „poate cea mai importantă dintre copiile păstrate" cum spunea istoricul Ștefan Ștefănescu, publicată pentru prima oară acum de către învățatul Paul Mihail și fiica sa Zamfira. Este redat literaturii noastre încă un izvor de limbă și suflet românesc de primă prospețime prin jertfa acestui mare învățat român Paul Mihail, care a editat și publicat pînă acum nenumărate lucrări și studii, cronica lui Neculce fiind tipărită pe cheltuială proprie la Editura Litera.

Aflat la vîrsta patriarhală, acest moldovean de statura lui Sadoveanu, stăpînind limbile vechi, a îmbogățit știința țării cu știința sa, cum spune același Ștefan Ștefănescu care semnează cuvîntul înainte al cronicii.

De acum încolo îl avem pe Neculce cel atît de iubit de Sadoveanu într-o nouă lumină prin „Manuscrisul Mihail".

„Lăsînd cele străine vom scrie iarăși a pămîntului Moldovii" sună profetic ultima filă a cronicii, trezindu-i în timp parcă pe Sadoveanu și Iorga, pe Eminescu și cîți vor mai veni să soarbă înflăcărați istoria noastră sfîntă în sufletele lor din potirul suferinței și al bucuriei care ne-au durat aici în Carpați.

IOAN ALEXANDRU ■

Ospățul a avut totuși loc

La vînătoare cu minerii din Cavnic

De-abia după ce îl întreb unde se duce îmi dau seama că omul pe care l-am întîlnit pe străzile Cavnicului înfofolit într-o pelerină de ploaie e un ursuz și mai are pe deasupra și o pușcă în spate. Haide cu mine să vezi, îmi răspunde el răstit și iar n-am de lucru și, deși îmi dau seama că fac o mare greșeală, îi răspund totuși că merg. Omul se oprește, mă privește în sfîrșit mai atent, apoi dă din mînă cu lehamite, adică, înțelegeți dumneavoastră, a văzut atîtea în viață încît nu-l mai uimește nimic. Dacă te țin picioarele, vino, îmi zice el și nici nu-mi mai așteaptă spusele și o ia înainte pe o stradă care în chip neîndoielnic duce în afara orașului. Îl urmez în tăcere. Din cer țîrîie o ploaie ca de toamnă, frumoasele culmi ale Cavnicului sînt acoperite pe alocuri de aburi groși, parcă niciodată n-a fost aici senin. Întîlnim cîțiva bărbați la salutul cărora omul meu răspunde morocănos, tot mai cufundat în sine. Apoi nu mai întîlnim pe nimeni fiindcă urcăm pe un drum de munte pietruit se pare nu demult. Miroase a brad, sîntem într-o mare de verdeață biciuită de o ploaie măruntă și sîcîitoare. Încerc să fiu agreabil și să leg cît de cît o conversație, dar renunț în curînd izbindu-mă de un zid de tăcere. E prea tîrziu să mă mai întorc, dar și să înaintez în pădure mi-e din ce în ce mai puțin la îndemînă cu un ins atît de antipatic. Răule, îl cert în gînd, de ce te porți așa cu un străin ? Omul cu pușcă se întoarce de parcă mi-ar fi citit gîndurile, mă scrutează cu luare-aminte, fii atent pe unde calci, îmi zice, aici se alunecă, al nabii, și apoi iar coboară în mutenie. Nu mai mergem mult și iată, în zare se profilează o căsuță ca în poveste, o cabană, și cînd ne apropiem de ea apar deodată mai mulți inși cu puști care îl întîmpină cu bucurie pe noul sosit și-i spun, hai noroc, nea Șomoioagă, de ce ai întîrziat atîta ? la care omul meu răspunde mormăind și zice, sînteți gata, gata, se aude glasul celorlalți, și o pornim mai departe spre vîrf, lăsînd în urmă cabana Cerbul. Am pornit deci la vînătoare, îmi spun eu, și ce-o să vînați, mă adresez cuiva din dreapta mea, care e chiar directorul minei Cavnic, Nicolae Dicu, avem o autorizație pentru un țap, îmi strecoară acesta, liniște, se aude glasul lui nea Șomoioagă, de-acum gata cu vorbitul și cu fumatul, voi o luați pe aici, voi pe-acolo, voi vă țineți aici, iar eu o iau drept spre poiană, ne împarte el. Peste 30 de minute îi dăm drumul. Nu mă las mînuit chiar așa de ușor și mă țin după pelerina cu pușcă. Se întoarce cînd mă aude răsuflînd greu în spatele lui, tot după mine te ții, constată el fără nici o mirare în glas și suie mai departe prin mărăcinișuri și urzici. Nori de gîze se reped din cînd în cînd asupra noastră, zăresc niște fragi și mă opresc să-i culeg, nea Șomoioagă se uită la mine ca la un picat din cer, oftează și urcă spre un luminiș unde, după cîte înțeleg, nu se poate să nu se arate țapul pe care dintr-un observator oamenii l-au zărit de mult. Ajungem în poiană uzi leoarcă și ne postăm la vreo cincizeci de metri distanță unul de altul. De jos răzbate larmă de ciini și oameni, bineînțeles că nu pricep nimic din ce se întîmplă, zgomotul se apropie sau se depărtează, nea Nicolae Șomoioagă a dispărut pe undeva, apoi reapare și stă nemișcat, fără să dea nici un semn de nerăbdare. După cum aveam să aflu mai tîrziu, are 57 de ani și e șef de formație la mina Cavnic, are un băiat Mihai și o soție Sabina. Oare la ei se gîndea în acele clipe ? Hărmălaia ciinilor se aude tot mai aproape, pînă cînd îi văd cum se năpustesc în poiană furioși, cerînd parcă socoteală oamenilor care îi însoțesc că s-au străduit degeaba. Adio, țap, zice un tînăr, atunci haidem jos, spune liniștit nea Șomoioagă. Aproape că s-a înserat, ploaia nu vrea să înceteze și cei mai supărați continuă să fie ciinii. Ajungem la cabană. Abia acum am răgazul s-o cercetez pe îndelete. Pe pereți sînt pictate cu stîngăcie cîteva scene de vînătoare. În curte arde un foc deasupra căruia e atîrnat un ceaun unde apa dă în clocot. Intru în cabană unde zăresc pe lîngă pereți cinci paturi iar în mijloc o masă lungă. Ne schimbăm hainele, le punem la uscat, și îmbrăcăm niște salopete. Se servește la repezeală niște țuică și slănină, ca înaintea mesei. Apoi nea Vasile Sitaru se apropie de ceaun și toarnă dintr-o pungă făină. Încerc să fac cunoștință cu oamenii, nu-i rețin pe toți, e acolo Alexa Miclea, ieșit la pensie dar încadrat pe trei luni de zile în subteran, e și fiul lui, Vasile Miclea, strungar. Alexandru Danciu, strungar, e și electricianul Mihai Ghirciș, și Alexandru Greblea, maistru principal, și Vasile Giulavu, inginer, și Iosif Schlesinger, conducător auto.

Sporovăim tot felul de lucruri trăgînd cu coada ochiului la ceaunul pe lîngă care se învîrte nea Sitaru, pînă la urmă mămăliguța e gata și se încinge o masă în toată legea. Un radiocasetofon Vef revarsă cu generozitate valuri de melodii, iar noi înfulecăm mămăliguța cu brînză și ceapă, și lumea întreagă e a noastră. Miroase a haine jilave, ciinii ni se împletesc printre picioare, iar ploaia izbește năprasnic în cele trei ferestre. S-a întunecat deplin. Cîteva lămpi cu carbid au fost aprinse și în cabană e lumină ca ziua. S-au săturat și oamenii, s-au săturat și ciinii, încep la un pahar de vin răcit în apa unui pîrîu povești vînătorești. Nea Șomoioagă mă privește cu simpatie, adică, pezevenghiule, vezi că dacă m-ai urmat n-ai venit la pagubă. Trag cu urechea la o discuție din care înțeleg că această cabană în care ne aflăm a fost construită chiar de ei, cîțiva mineri din Cavnic, în orele lor libere, și bucurîndu-se de sprijinul directorului Dicu. Pricep că lor le place mai puțin sau chiar deloc să stea prin restaurante și preferă să iasă o dată pe săptămînă, fie vară, fie iarnă, să se bucure de priveliștile minunate, să respire aer curat, să mai împuște cîte o jivină și să mai tragă cîte un ospăț, așa cum se obișnuiește din vechime. Chiar acum cîteva zile au adus niște scînduri ca să facă dușumeaua. Vor să mai tragă și lumină de la o instalație pe care o vor improviza tot ei. Mi-e din ce în ce mai somn, mă culc în singurul pat rămas liber, alții urcă în pod unde se află așternute cîteva saltele, îmi dau seama cît de liberi s-au simțit în orele petrecute pe munte bărbații aceștia, mai aud scîncind un ciine afară, mai aud și ploaia care izbește în geamuri, îl mai văd și pe nea Șomoioagă cum trage peste mine o pătură și în sfîrșit adorm.

Dimineață au venit nevestele și copiii.

GEORGE ARION ■

S-a întîmplat pe șosea

Un pariu cîștigat, o neputință neluată în seamă

Autobuzul a stat în cîmp, nu departe de Teasc, cu buloanele crucii cardanice retezate, iar șoferul, bătrîn și obosit, întîrzia să recunoască adevărul că puterile lui puține, subminate și ele de febră, nu i-ar fi îngăduit să se strecoare sub roți, cu omoplații lipiți de zăpadă. Era foarte de dimineață, dar nu se luminase încă și, recunoscîndu-și înfrîngerea, tăcerea ipocrită a pasagerilor s-ar fi ridicat înaintea lui ca un zid de dispreț și pe întuneric e mai greu de știut cît este un zid de înalt. Altă cursă înspre Craiova i-ar fi ajuns din urmă abia peste un ceas, un ceas și ceva, și cînd s-a aflat și asta, dintr-un mers citit la lumina palidă a unei lanterne, Alexandru Murărețu și-a cam pierdut răbdarea și s-a ridicat de la locul lui. Era îmbrăcat poate în hainele lui cele mai bune și i-a cerut șoferului o salopetă, scule potrivite și buloane de rezervă, opt la număr. Iar cînd a ajuns cu omoplații pe zăpada răzbită de moină i-a mai cerut șoferului să-i lumineze crucea cardanică prin trapa din interior. Înăuntru fiind cum era, oarecum cald încă, și afară fiind cum era, umed și frig. Și am crezut că sub mașină lucra doar un om de inimă și atîta tot. Și preț de o oră Alexandru Murărețu a meșterit sub autobuz nu numai într-o poziție incomodă, ci chinuitoare de-a dreptul, cu uleiul șiroindu-i spre coate și subsuori, cu apa șiroindu-i tăios pe sub șale. Și cînd ar mai fi rămas de înlocuit doar un bulon sau două s-a întîmplat și ceea ce n-ar fi trebuit în nici un chip să se întîmple : i-a ajuns din urmă și autobuzul acela care, din clipa în care tînărul se strecurase sub mașina în pană, ar fi trebuit să dispară din gîndurile lor. Cineva a sărit în șosea și a făcut un semn scurt cu mîna în lumina puțină a dimineții. Ceilalți și-au însfăcat bagajele în viteză și, călcîndu-se în picioare, s-au înghesuit ca sardelele în celălalt autobuz, care a și luat-o din loc, sclipind sîcîitor din stopuri. Iar Alexandru Murărețu tocmai isprăvise treaba, tocmai se scutura liniștit de moină și acum înjura printre dinți, fără o adresă anume. Și iar am crezut ceea ce ar fi fost de crezut, că-l înjura cum se cuvine pe cei ce nu vădiseră încredere în priceperea lui. Însă gîndul său țintea mai departe și prin asta se născuse în el o putere ciudată de a nu mai lua în seamă neputința sau mitocănia celor din jur. Parcă puțin îi păsa că un șofer nu mai poate, că vreo treizeci de inși au rămas în cîmp, că șoferul s-a bucurat cînd a sărit să-l ajute și că ceilalți au șters-o chiar cînd nu s-ar fi cuvenit. El trebuia să ajungă în Craiova la șapte și jumătate fix și-l interesa doar atît : „A pierdut nea Vasile pariul... I-am spus eu că-l pierde..." Nea Vasile fiind șeful lui de echipă de la Întreprinderea de tractoare și mașini agricole de acolo. Și sîmbătă pe la prînz, cînd au aflat toți că săptămîna viitoare va fi o săptămînă grea, și cînd el a spus că se duce pînă atunci la o nuntă în Ostroveni, nea Vasile a rîs și i-a zis : „Înseamnă că luni nu te vedem la față... Crezi că nu știu cum e cînd te lipești tu de șprit ?"... Și i-a mai zis, fără să mai rîdă : „Numai de neisprăviți am avut parte... Eu n-am avut parte de norocul lui Ion Moanță, să mă bizui pe un Ion Stoica, pe un Constantin Anastasescu, pe un Ion Rădulescu sau pe o Gheorghița Zamfir. Eu am avut parte doar de unul ca tine, ca să-mi faci tu figura de luni, ca să călcăm toți de luni cu stîngul..." Adevărul fiind că la banda aceea, unde se montează șasiul tractorului A 1800 A, grupul propulsor, sistemele de răcire și ungere și cupla sistemului de direcție, cînd lipsește un om se duce dracului totul. Și Alexandru Murărețu i-a spus : „Hai să facem pariu că luni în zori sînt aici..." Și era luni în zori și nea Vasile pierduse pariul. Cîștigase și șoferul ceva, pentru că nimeni nu-l luase neputința în seamă. Cîștigaseră și ceilalți ceva, pentru că nimeni nu le luase mitocănia în seamă.

MIHAI PELIN ■

Un orizont inepuizabil atît în cercetarea fundamentală cît și aplicativă:

Meridianele de acupunctură văzute de ochiul uman

(Urmare din pag. 1)

meridianele de acupunctură, să le vizualizăm, urmărind prin aparatul de scintilație circulația izotopului pe traiectul tradițional cunoscut de mii de ani, descris clasic, pînă la pătrunderea în organul intern corespunzător acestuia. Am văzut cu ochii noștri, și am putut fotografia, ceea ce de secole este acceptat și verificat empiric, dar nevăzut de nimeni! Am înregistrat clișee, fotografii polaroid, filme întregi, desigur, în scopuri științifice, pentru studii comparative, dar și pentru a convinge lumea medicală. Cu alte cuvinte, am obiectivizat și reprodus — reproductibilitatea fiind, precum se știe, o condiție sine qua non a cercetării științifice — prin această metodă toate cele 14 meridiane abordabile. Dar asta ne-a adus în față numeroase alte necunoscute, ne-a relevat o sumedenie de alte probleme ce se impun a fi studiate. Am constatat, de pildă, că viteza de înaintare a substanței radioactive este diferită la bolnavi cu afecțiuni diferite. Un punct injectat pe meridianul rinichiului, de exemplu, — situat pe partea internă a membrului inferior, începînd de la talpă — aceeași cantitate de substanță a migrat pe meridian și a intrat în rinichiul de pe aceeași parte cu viteze marcant diferite la cele trei loturi de bolnavi luate în observație : lotul martor format din oameni sănătoși, lotul cu boli ale meridianului și, respectiv, lotul cu afecțiuni ale organului de referință. (Precizăm că am utilizat un radioizotop obișnuit în medicina nucleară, deci admis, fără să fie nociv organismului, ba mai mult, în doze de 10—15 ori mai mici față de utilizarea în investigația clasică !) Cu trasorul splină lucrurile s-au petrecut la fel, ca și cu cel al intestinului gros, precum și al altor organe".

— Ce importanță are pentru medicină descoperirea dumneavoastră, stimate dr. Bâgu ?

— Pe de o parte, am deschis un orizont nou, un orizont inepuizabil, atît în cercetarea fundamentală cît și aplicativă privind punerea bazelor științifice ale medicinei tradiționale, iar pe de altă parte, evidențierea a noi metode de tratament. Pornind de la confirmarea meridianelor și a posibilității circulației pe traseul lor a unor substanțe, am injectat în punctele de acupunctură mici cantități de medicament cu scopuri terapeutice. Am tratat astfel, cu rezultate de-a dreptul surprinzătoare, peste 100 de cazuri de colici renale, reacții pancreatice, dureri biliare, afecțiuni ale intestinelor și altele pe care nu le putem enumera deocamdată, deoarece constituie noi cercetări, necomunicate încă și despre care vă vom putea vorbi mai tîrziu. Stabilind o punte de legătură între acupunctură și homeopatie (într-un fel este homeosiniatrie), avem șansa ca substanța medicamentoasă respectivă să ajungă dominant în organele pe care vrem să le tratăm și astfel să realizăm mai multe deziderate : să sporim eficiența tratamentului, să cruțăm bolnavul de o serie de reacții adverse (pe care nici nu le stăpînim încă în totalitatea lor) asupra altor organe în cazul dozelor alopatice, clasice, să scurtăm perioada de spitalizare și totodată, diminuînd extrem de mult cantitatea de medicamente, să realizăm scăderea costurilor în asistența sanitară, deci o mare economie pentru societate. Dar cercetarea noastră este abia la început, ne conduce — precum spuneam — pe tot mai multe căi și direcții, așa încît de unul singur nu izbutești. De aceea, țin să nu trecem cu vederea numele tuturor colaboratorilor, componența întregului colectiv. Alături de mine și de dr. Gheorghe Bugeac au lucrat cu multă devoțiune, consacrîndu-și mult din puținul lor timp liber, dr. Vasile Alexandru, medic primar radiolog la Spitalul județean Galați, inginerii Romeo Popescu și George Vîrlan din cadrul Centralei siderurgice, precum și medicii bucureșteni dr. C. Ionescu-Tîrgoviște de la Clinica de boli de nutriție a Spitalului „Dr. Cantacuzino" și dr. Dumitru Constantin-Mărghia de la Spitalul militar central, cărora, cu acest prilej, le mulțumesc încă o dată.

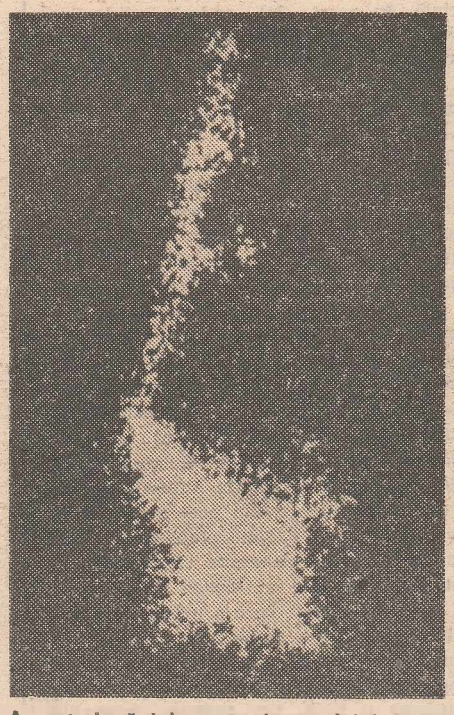

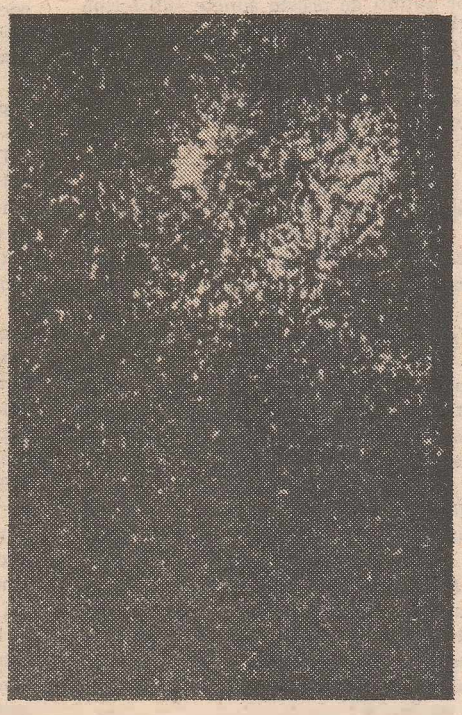

Aspect după injectarea izotopului în punctul SP 4, aflat pe partea interioară a labei piciorului. Se observă cu ușurință (foto 1) **cum migrează pe traseul cunoscut al meridianului și se acumulează în splină, organul care îi corespunde** (foto 2)

Primim la redacție

Scrisoarea acad. Eugen A. Pora

Nu aș fi crezut vreodată să văd concret că există și o **„poluare pedagogică"**. Nu găsesc un alt termen pentru cele văzute în cabana-hotel de la Valea de pești, situată pe Jiul de vest, sub poalele Retezatului, unde este atîta frumusețe, liniște și pace. Ca dascăl cu peste 50 de ani de învățămînt, acest fenomen îngrozitor mi-a provocat o dureroasă revoltă și îngrijorare, fiindcă el se plătește peste timp și angajează însuși viitorul unor tineri.

Clădirea din Valea de pești (de ce nu „cu pești" ?) cred că este cea mai frumoasă cabană montană din țară. Situată pe un tăpșan deasupra lacului de acumulare și avînd în față minunata perspectivă a vîrfurilor din Retezat, ea aduce în peisajul nostru alpin stilul caselor elvețiene. Prin pereții și stîlpii de beton, ce imită textura lemnului de brad, fiecare cameră este izolată peisagistic de alta prin balcoane și acoperișuri ondulate de șindrilă. În cele patru nivele cu cîte 20 de camere fiecare, avînd instalații de apă curentă, (caldă-rece ?), de curent electric (fără lămpi adecvate), cu instalații sanitare, iar la parter un hol încăpător de dans și o mare sală restaurant, toate concepute la cel mai înalt grad de civilizație, ea este unică.

În luna iunie cabana nu este încă prea solicitată. Dar are și ea un plan de producție ! Iar pentru a-l realiza sînt acceptate toate excursiile elevilor din multe centre ale țării. Nu rar în fața clădirii sînt 3—4 autocare (BTT) fiecare cu cîte 40 elevi în medie și 3—4 profesori. Vehiculele încărcate vin pe un drum de circa 2 km plin de pietre, care distrug multe cauciucuri de mașini (costul daunelor este sigur mai mare decît ar costa asfaltarea acestui drum !). Ele ajung la destinație pe la orele 16—17. Copiii iau aici cina, dorm, și a doua zi micul dejun, apoi pe la orele 10 pleacă spre o altă cabană. Oare ce pot vedea acești copii decît traseele de zi ? (oare le văd ?) și cabanele în care dorm ? Mă întreb dacă este justificată o astfel de „ieșire", dacă banii care se plătesc pentru autocar, masă, cazare își au vreo răsplată educațională ? Personal cred că nu ! Altfel ar trebui organizate excursiile elevilor pentru cunoașterea țării.

În seara zilei de 11 spre 12 iunie 1981 a fost organizată la cabană o cină festivă a absolvenților liceului industrial din Petroșani, prezidată și desfășurată sub conducerea profesoarei de chimie, care a fost și diriginta acestor tineri (nu dau nume deocamdată !). Ei au venit pe rînd cu o autodubă de transport muncitoresc. Întîi au sosit cîțiva din organizatori, apoi „orchestra" alcătuită din saxofoane, trompete, armonică și baterie. Cu alt transport au venit și ceilalți absolvenți și în final diriginta cu soțul ei și încă un adult (probabil tot un cadru didactic). Au fost primiți frumos și s-a cîntat „Gaudeamus", așa cum se cere. Toți erau veseli și bucuroși, cum li se cuvine unor tineri care intră acum în viață. Îți era mai mare dragul să îi privești. Petrecerea a început însă pe la ora 21 în sala de festivități a cabanei, unde era servită cina și unde se și dansa. Sunetele care ieșeau acum din cabană aveau peste 120 de decibeli și „muzica" aceasta se auzea la mulți kilometri în jur. Sînt sigur că toți urșii Retezatului își vor aminti de aceste sunete sub formă de urlete în genul pe care îl fac pieile roșii cînd atacă un dușman. Nu se putea spune nici pe departe că ele erau cîntări. Erau fioroase izbucniri sonore de oameni turmentați. Și tot acest comportament de „petrecere" se producea în prezența și auzul profesoarei dirigintă și a celorlalte cadre didactice. Îl consider vandalism patronat și îndemnat de un cadru didactic ! **O adevărată demonstrație de cum nu trebuie să se comporte tineretul nostru de azi.** Toți cei care eram în cabană ne-am întrebat cum de este posibil ca în prezența unei profesoare-dirigintă să se admită o astfel de demonstrație de huliganism. Mai ales că în hol, la bună vedere, era un afiș oficial care anunța că după ora 22,30 toată lumea trebuie să respecte liniștea cabanei. Și „muzica" a durat toată noaptea.

În sala de festivități dimineața era o murdărie alcătuită din sticle sparte, hîrtii, mucuri de țigări, băuturi vărsate pe mese și pe jos, un aspect de foarte tristă amintire. Mă întreb cum este posibil ca astfel de dascăli să mai aibă loc în învățămîntul chemat să crească tineretul în spiritul respectului față de bunul obștesc, față de modul de comportament social cerut de etica socialistă ?

Acesta a fost începutul ! În zilele următoare s-au perindat pe la cabană grupuri de elevi mai mici sau mai mari, ce făceau „excursii de sfîrșit de an" provenind de la diferite școli de cultură generală. În după-amiaza zilei de 15 iunie au sosit 3 autocare cu elevi din Craiova și Filiași (poate și din alte localități oltenești). Toate camerele s-au umplut și mulți au dormit cîte doi într-un pat. Copiii, de cum s-au aranjat au început să danseze în hol, apoi să bea bere, să fumeze țigări și fetele mai măricele se stringeau în brațe cu băieții prin colțuri sau afară prin tufe (am văzut astfel de scene și pe unele din fete le-aș putea recunoaște !). Pe coridoare fugeau și țipau elevii mai mici, care se distrau bătînd din mîini, aruncînd pietre în ușile camerelor. Nici un profesor nu îi supraveghea. Aceștia erau strînși în două camere și își vedeau de „treburile lor". Am căutat pe cîțiva din acești „colegi", spunîndu-le ce fac copiii pe care trebuia să îi supravegheze. O profesoară (nu dau numele) mi-a răspuns pe un ton foarte nevinovat : „dar ce putem să le facem ?" Iată un răspuns de dascăl iresponsabil. Jocul pe coridoare, dansul în hol au continuat și după cină pînă după miezul nopții pe muzică de casetofoane și discotecă a cabanei. Closetele unice pe etaje au fost debordate de copii și unii din aceștia și-au făcut nevoile chiar pe coridoare. Femeile de serviciu, care a doua zi încercau să facă curățenie, mi-au spus că așa ceva se întîmplă adesea și că se gîndesc să plece de la cabană fiindcă nu mai pot suferi murdăria. Toată cabana era împuțită și numai după ce responsabilul a adus clorat de potasiu de undeva din vale, s-a putut spăla duhoarea, așa că spre seară a fost din nou aer curat de munte pe coridoare și în camere.

Astfel de situații au apărut și în zilele următoare, poate nu chiar de așa intensitate, dar de aceeași factură comportamentală.

Ar fi cazul ca inspectoratele școlare ale școlilor respective să analizeze astfel de cazuri și să tragă la răspundere pe cadrele didactice care nu pot stăpîni și nu pot educa pe elevii pe care îi au în grijă. Părinți ! Nu vă lăsați copiii în excursii în care cadrele didactice permit tinerelor vlăstare acte de huliganism, de comportare proastă. Veți suferi și dumneavoastră din cauza acestei incapacități educaționale a profesorilor.

Dar se poate și bine !

În ziua de 18 după amiază a sosit un autocar cu elevi (cred că din Hațeg) și patru profesori. După repartiția pe camere în prezența dascălilor, fiecare din aceștia și-a luat copiii de care răspundea și au făcut un program precis : unul s-a dus și a jucat fotbal cu ei pe terenul asfaltat din arena de tenis, altul juca volei (cu o mare minge de cauciuc) pe platoul din fața cabanei, al treilea a făcut o ieșire cu elevii la pădurea de mai sus de cabană și al patrulea a coborît cu ei la lacul de acumulare. La cină s-au întîlnit la oră fixă, au mîncat, apoi au dansat o oră și la ora 22 toți copiii erau culcați în paturi, după ce au fost dirijați pe rînd la toaleta care se controla mereu. Totul s-a petrecut în perfectă ordine. Totul depinde deci de cadrul didactic care urmărește educația copiilor.

Eu am lucrat mult cu pionierii și cu elevii claselor mai mari. Știu că în sufletul copiilor noștri este un material curat, bun, cinstit și ordonat. Viitorul țării noastre este asigurat de acest material excepțional, pe care educatorii sînt chemați să îi dea strălucirea diamantului. Dar acolo unde nu există cadre didactice bune, acolo acest fond bun se denaturează și se strică. Ei va alimenta mai tîrziu pe cei certați cu munca și buna comportare socială. În acest fel cadrele didactice iresponsabile constituie un pericol de poluare pedagogică, de poluare a procesului de educație și amenință însuși viitorul copiilor noștri și prin ei al țării noastre de mîine.

Din cauza unor astfel de cadre și copii, cabana de la Valea de pești este într-o stare de delăsare și distrugere, ce nu ne face cinste (becuri sparte sau furate, chiuvete scoase din zid, geamuri lipsă, uși scoase din zid, robinete rupte, murdării pe pereți, coloane de apă ce nu mai funcționează etc.). Cabana aceasta a fost făcută cu mari cheltuieli și reprezintă un bun al nostru, al tuturor, cu care ne-am putea mîndri ! O examinare atentă din partea celor care răspund de ea, ar putea încă să o aducă pe linia mîndriei naționale. Numai că se impun anumite condiții de comportament din partea celor care o vizitează, care trebuie elaborate și respectate de toți. Cabanele de munte nu sînt localuri unde se merge spre a face un „chef monstru", spre a urla ca să scoți și lupii din bîrlog, ca să spargi și să strici totul ca un ultim bețiv. Cabanele montane reprezintă o avere de mare valoare sanogenă a țării. Un austriac, care era prezent la cabană (alăturea de o familie din R.D.G.) îmi spunea : „Schade ! e păcat că o astfel de cabană frumoasă nu este îngrijită cum trebuie ! În acest decor splendid, ea este o realizare cum nici în Austria nu avem. Dar nu e permis să nu fie apă caldă, să fie murdărie pe coridoare, iar în WC-uri să nu curgă apa pe timp de noapte și nici să fie atîta zgomot în timpul zilei !". Avea multă dreptate acest vizitator străin.

Cu cuvîntul cabanierii

MUNTELE ROȘU

Maria și Vasile Bucurescu

Maria și Vasile Bucurescu sînt cei care dirijează bunul mers al treburilor de la cabana Muntele Roșu, situată la poalele Ciucașului. Sînt încă tineri. De cînd se știu au gospodărit mai multe cabane ale Bucegilor. De cîțiva ani buni s-au stabilit, parcă pentru totdeauna, la Muntele Roșu. Indiferent în ce zi a calendarului ne oprim, fie zi cu soare sau viscol, sărbătoare sau zi de lucru, în orice moment îi găsești acasă — casa lor reprezentînd cabana. Dar, nu demult s-a făcut o excepție. Soții Bucurescu au plecat cu noaptea-n cap pînă-n Capitală, fiindcă singurul lor băiat, Florin, crescut și dat la școală de un frate de-al lui Vasile, bate la ușa facultății. Și ca să nu piardă timpul au avut întîlnire, cu băiatul, la intrare în București, chiar la Casa Scinteii. L-au îmbărbătat, i-au urat succes, i-au dat și cîțiva bănuți de buzunar și au făcut cale întoarsă. S-au oprit la piața din Ploiești

de unde au cumpărat și au umplut portbagajul mașinii cu tot ceea ce mai trebuia la cabană. În primul rînd zarzavaturi, apoi fructe, dovlecei și usturoi. Fiindcă, știu ei, de cîte ori se mai comandă verdețuri este adusă varză. Așa că, avînd portbagajul plin cu cele cumpărate, în jurul prînzului au fost înapoi. Cît timp au lipsit, cel care a coordonat întreaga activitate a fost Stelian Bucurescu, nepot al acestora. Și în această perioadă a venit de la Sinaia un transport cu cele comandate cu o zi în urmă. Numai că mașina a sosit, la cabană, mai mult goală. De pepsi, brînză, mici și dulciuri — nici vorbă. Așa stînd lucrurile, cei de la cabană au trebuit să se descurce. Și s-au descurcat. Cu ceea ce au avut prin cămară, cu ce au găsit prin curte (au tăiat cîteva găini), cu ce au adus de la Ploiești — gospodarii au făcut porții pentru copiii din... tabără. Fiindcă aici, la Muntele Roșu sînt organizate prin inspectoratul școlar al Capitalei — serii de cinci zile — un gen de tabere alpine, unde circa 100 de elevi pot petrece cîteva zile de vacanță în mijlocul naturii. Din acest motiv, atenția celor zece gospodari de la cabană este mărită și plină de responsabilități. Pe lîngă copiii din tabără, care ocupă aproape întreaga cabană, cele 22 de căsuțe, cantonul și anexa sînt pline ochi cu tot felul de turiști veniți din toată țara. Dacă mai punem la socoteală și pe cei veniți cu corturile, cifrele sînt de ordinul sutelor. Din bucătărie către turiști, numai într-o zi, pleacă peste 500 de porții de mîncare. Și asta este o cifră foarte aproape de un mare restaurant.

Bucătarul șef, un tînăr de 25 de ani, cu buletin de Comarnic, chipeș și cu mustăcioară, pe numele lui Gheorghe Băcioiu, împreună cu ajutoarea Crina Bucurescu (care în ziua sfîrșitului de săptămînă a împlinit 21 de ani) respectă întocmai baremurile cît și diversificarea zilnică a meniurilor. Dimineața, pentru copiii din tabără, unt și gem, ardei gras, cașcaval și o cană de lapte. La prînz, mîncare de dovlecei, ciulama de pasăre, budincă de griș. Seara șuncă, roșii, brînză și ceai. Pentru a doua zi se anunță a fi supă de roșii și mușchi à la Ștefania. Dar cabana-i cabană. Așa că trebuie pregătite și porțiile pentru turiști. Ciorbă de pui sau de văcuță, cotlet la tavă, antricot de vacă la grătar, rinichi și ficat. La toate acestea se mai adaugă și cîteva surprize, adică, spus cu alte cuvinte, specialitatea bucătăriei. Care-s acelea ? Ruladă cu brînză și fragi, clătite, papanași și un preparat denumit : „Taci și-nghite", care-i un fel de balmuș, un amestec de brînză de burduf, unt, lapte și mămăligă, copt în cuptor și într-un vas special numit tambal.

Cei de la cabană, pe lîngă golurile care se ivesc, vrînd-nevrînd, în aprovizionare, mai au și alte greutăți impuse de factorii de răspundere și decizie ai filialei O.J.T. Despre ce este vorba ? De trei ori pe săptămînă, între orele zece și cincisprezece, s-a hotărît să se întrerupă curentul electric. Asta pentru economie. Dar nimeni nu s-a gîndit, cînd s-a hotărît lucrul acesta, că mîncarea trebuie făcută și că este, să spunem așa, un vîrf de campanie în turism. Așa că, de cele mai multe ori, mîncarea pentru a doua zi este pregătită de cu seară, majoritatea lucrătorilor de la cabană nepunînd geană lîngă geană toată noaptea. Iar dacă se întîmplă ca în cursul zilei mîncarea să nu fie gata pînă cînd se întrerupe lumina (de multe ori ea se întrerupe mult mai devreme de ora stabilită) totul se fierbe pe pirostrii unde sînt consumați cîțiva saci de mangal. Și fiindcă sîntem la capitolul greutăților ar mai fi de spus cîte ceva. Cei de la cabană s-au gîndit, cu un an în urmă, să facă o păstrăvărie. Cu mijloace și forțe proprii au făcut un bazin de peste 10 000 de litri. Bazin există, apă există — numai peștele lipsește. De ce ? Se așteaptă de o bună perioadă de timp să vină un specialist și să-și dea avizul. De asemenea, s-a obținut aprobarea, ce-i drept verbală, de a se forma pe lîngă cabană o stînă. S-a spus întîi că în primăvară. Apoi, la vară, iar acum lucrurile s-au lăsat pentru toamnă. Să vedem. Pînă la toamnă nu mai este mult. Mai au gospodarii cabanei și un aparat pentru livrarea berii la halbă, aparat care stă încă nefolosit pentru că nu a fost găsit un instalator autorizat care să-l monteze și să-l pună în funcțiune.

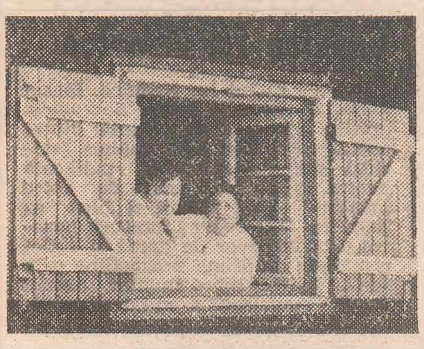

Lăsînd toate aceste lucruri la o parte și întorcîndu-ne la activitatea de zi cu zi a cabanei, directorul taberei de copii de la cabana Muntele Roșu, profesorul Sivestru Giurgiu, ne-a spus că pînă acum gospodarii de aici și-au achitat toate obligațiile. În actuala serie de elevi sînt cei de la Casa de copii-școlari numărul șase din sectorul patru. Și fiindcă toată lumea a fost mulțumită, școlarii au prezentat, în ultima seară de tabără, un program artistic. Elevii au oferit gazdelor cîntece și flori, gazdele au dăruit elevilor pachețele cu ciocolată. Dar și aici a fost un mic incident. Mascota cabanei, căprița Petruța, s-a obișnuit să mănînce din mîinile copiilor pîine și bomboane. Așa că primele flori culese de copii, crezînd că sînt oferite ei, căprița le-a mîncat. În ciuda acestui fapt, nimeni nu s-a supărat fiindcă toată cabana Muntele Roșu este înconjurată de iarbă și de flori.

CORNEL SPERIATU ■
și SORIN POSTOLACHE ■

PIATRA ARSĂ

Emil Vătășelu

La ieșirea din Sinaia spre Piatra Arsă, un indicator precizează distanța : 18 kilometri. Dar vizibilitatea redusă și lipsa altor indicatoare **pe tot traseul** fac să ni se pară că parcurgem mult mai mult. La cabană, însă, mersul prin ceață, pe drum de munte e răsplătit de atmosfera de casă care ne așteaptă. Mișună tineri peste tot, într-o bună dispoziție calmă. Bucătăria face o impresie excelentă, cu meniul în care ciorba de burtă și pescăria dețin prioritatea la comenzi. Cabanierul Emil Vătășelu — un veteran al muntelui, a gospodărit mai multe cabane și numai la cota 2 000, la „Miorița" a stat 10 ani — este aici din toamna trecută, de cînd fostul cabanier al Pietrei Arse, Constantin Moiceanu, s-a retras, ca să zic așa, din cadrele active ale muntelui, după ce 15 ani toți cei cărora le-au trecut pașii pe aici i-au găsit la post bucuros de oaspeți. Cum îl găsim acum pe succesorul său, Emil, „Cabana dispune de 204 locuri — zice dînsul — dar putem găzdui pînă la 300 de persoane. Cînd paturile s-au ocupat, și e seară, și e rece, în munte omul e bucuros să-i dai o saltea cu cearșafuri și pături, pe care s-o pună în sala de sport. Chiar sala de mese devine un astfel de dormitor, dacă, altfel, ar însemna să lași oamenii afară". Majoritatea camerelor au apă curentă. Este chiar și apă caldă. Care, însă, nu mai produce nici o mirare cînd afli că poți să te folosești oricînd pînă și de o saună, după toate regulile și tot dichisul suedez. Cel puțin așa e gata să jure Emil Vătășelu. Care ne mai asigură că aprovizionarea alimentară este egală cu a celor mai bune restaurante din Sinaia. Aprovizionare ce nu cuprinde și băuturile marilor restaurante, pentru că tot din precizările lui Emil Vătășelu face parte și „noi nu vindem băuturi alcoolice".

Ceea ce arată clar că, la 1 950 de metri peste nivelul mării, cabanierul a socotit că trebuie să excludă dintre acestea atît berea cît și vinul, pe care, oricum, nu le face cadou, dacă ne luăm după afișul de la bufet pe care scrie prețul unui sfert de litru de vin fiert. Dar, asta e, la Piatra Arsă nu poți să te iei după afișe. Unul, permanent — după felul trainic în care e fixat — stă pe partea interioară a ușii de la recepție și anunță că NU MAI SÎNT LOCURI. Or, cum această ușă este mai mult deschisă toată ziua, afișul întîmpină pe oricine, indiferent cîte locuri libere sînt în realitate. Ceea ce nu deranjează, am observat, pe nimeni : turiștii par obișnuiți să nu ia în seamă această falsă sperietoare, iar Vătășelu considerînd-o ceva normal sau măcar util. O știi el ce-o știi, că nu e de azi de ieri cabanier. Un personaj omniprezent aici este nea Mihai, cum îl salută deopotrivă salvamontiștii și o mulțime de turiști, Mihai Bota pe numele lui întreg, un mare iubitor al muntelui. Este detașat permanent aici de ani de zile, pentru a sta la dispoziția grupurilor de sportivi ce vin mereu la pregătire. Nea Mihai spune că este, în această parte a Munților Carpați, reprezentantul administrației bazelor sportive din Prahova și știe că este încadrat ca organizator, calitate pe care o înnobilează cu o neașteptată demnitate, aceea a omului ce și-a petrecut viața în preajma marilor sportivi fără să vrea să fie important, fără să vrea altceva decît să le fie folositor cu dragostea lui de frate, iar apoi, din ce în ce mai mult, de părinte. El, care a văzut multe țări împreună cu aceștia, are mai presus de orice nostalgia bobului și a gloriei lui Panțuru și are azi în primire sala de sport — unde se pot face antrenamente de la gimnastică pînă la handbal — și splendida bază sportivă căreia nu-i lipsește nici terenul de fotbal. Acesta din urmă însă, inutil pînă acum, fiindcă aici vin de mulți ani loturi naționale de sportivi din toate disciplinele, afară de fotbaliști. Nea Mihai participă alături de personalul cabanei la tot ce trebuie făcut, de la treburile de recepționer pînă la căratul cu spatele, iarna, de la capetele traseelor de telecabină, a tuturor celor necesare aprovizionării. Fiindcă, iarna, drumul de la Sinaia rămîne blocat. Harta turistică a Bucegilor numește asemenea căi de comunicație ALTE DRUMURI. Pe gazdele de la Piatra Arsă însă cel mai mult le deranjează alte lucruri. Între ele turbulența unor grupuri de pe-

trecăreți care uită că au venit nu la o beție, ci să admire natura și să soarbă aer curat. „Unii aruncă orice ambalaje, pe oriunde, chiar și lîngă coșurile de hîrtii", zice cu năduf Emil Vătășelu. Altă supărare a cabanierului pare să vină din faptul că sîmbăta și duminica — zilele de maxim aflux spre munte — toate locurile sînt contractate dinainte de grupuri prin organizațiile de turism, mai ales din Capitală. Cum este de față și profesorul de chimie Mircea Doicescu — de 20 de ani conducătorul cercului de turism de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" din Constanța, în prezent, ca în fiecare vară, în munte cu un grup de elevi — acest pătimaș iubitor al muntelui ne roagă să ascultăm și părerea lui. Iat-o : „Din păcate, nechemați au ajuns și în turism și pe munte. Am întîlnit ghizi cu grupuri pe care le conduceau mai mult cu trenul și făceau doar popasuri în munte, popasuri care erau, de fapt, niște beții colective. Sînt și distrugeri. Chiar aici, în rezervația naturală de jnepeniș. Acestea sînt produse mai cu seamă de cei care, plătind un bilet de tren ori de telecabină, — «ce, eu n-am plătit să vin aici ?» —, cred că pot face orice, sfidînd natura însăși, nu numai pe iubitorii și pe slujitorii muntelui. Am întîlnit un grup de elevi care strîngeau ambalaje și resturi alimentare în munte. Poate că ar trebui o acțiune mare în acest sens. Cît privește educația necesară, soarta ei stă, cred, în mîna B.T.T.-urilor, dar și în a tuturor școlilor și universităților. Pentru că turismul a devenit o problemă de masă, iar tinerii care *fac munte* nu sînt fără căpătîi. Ei vor fi maturii de mîine, și în munții țării, și la catedrele ei, și se vor îngriji de creșterea propriilor prunci ca și de creșterea patriei, după mintea și sufletul lor, pentru că nu vor mai avea profesori și nici șefi : ei vor fi și profesorii și șefii. Și mai vreau să spun un lucru. Un număr de locuri, trebuie rezervat obligatoriu turistului particular, la orice cabană. Mulți adevărați turiști nu mai vin pe munte că n-au unde sta. Și asta în favoarea unor grupuri care vin cu tranzistor și cu alcool pentru beții și nițică trîndăveală cu țigara-n gură la 2 000 de metri".

La Piatra Arsă am văzut și cea mai frumoasă pereche de cîini ciobănești din ciți am întîlnit. Emil Vătășelu a fost deja convins de cunoscătorii în materie să-i prezinte la prima expoziție chinologică. Deocamdată, blînzi și uriași ca niște urși pe comandă, ei fac bucuria copiilor, dar „cînd e cazul, pun la respect o stînă întreagă, cu cîinii și cu ciobanii ei cu tot". Un film pentru copii ar putea fi fermecător cu asemenea „actori" aflați în pragul celebrității.

DORIN GHERGHINESCU ■

CRIVAIA

Mihai Pappert

Stațiunea turistică Crivaia se află într-o zonă încîntătoare, poate una dintre cele mai frumoase din țară. Vecină lacului de acumulare de la Văliug, ea reprezintă un uriaș „pămînt" de aer curat și o oază de liniște atît pentru Reșița, cetate a muncii și a oțelului cu o veche tradiție, cît și pentru întregul județ Caraș-Severin, și, în același timp, un punct de plecare spre alte obiective turistice ușor accesibile și de o frumusețe particulară. Printre acestea, la loc de frunte, Muntele Semenic, devenit, în ultimii ani, grație amenajărilor și construcțiilor, un loc foarte căutat de către amatorii de schi, Peștera Comarnic, unde vizitatorii au la dispoziție un ghidaj competent, lacul de acumulare, unitate nautică complexă pe a cărei suprafață se poate canota, înota, plimba cu hidrobicicletele, fosta vilă Klaus unde pescarii au prilejul să-și încerce priceperea ori să se abandoneze norocului plătind un preț foarte convenabil pentru fiecare „trofeu" (pe o durată care se întinde din luna mai pînă în septembrie) etc.

Cînd am ajuns la Complexul turistic, o zi obișnuită din săptămînă, se aflau acolo doar două autoturisme : unul din București, celălalt din Cluj ! Nu era ora mesei, dar responsabilul Mihai Pappert, om care lucrează aici de 6 ani de zile, ne-a poftit să luăm loc la masă și să comandăm. Ciorbă rămăsese de la prînzul personalului cabanei și am primit imediat. Apoi, am avut de ales între friptură cu garnitură și crenvurști. Ni s-a oferit bere străină și românească, șapte sorturi de vin și nu s-a supărat nimeni pentru că am preferat apa minerală. Cabana dispune de două săli de restaurant, una foarte spațioasă, ambele cu fețe de masă curate și viu colorate, pardoseala lună, fetele care servesc, în halate îngrijite, sînt manierate (cu școală făcută la București, la Complexul „Flora"), prevenitoare, greu de enervat. Doar 3 mese ocupate. Mihai Pappert activează în cadrul O.J.T. Caraș-Severin din 1965, iar de cînd a preluat complexul de la Crivaia locuiește chiar aici. Informațiile sale sînt precise : capacitatea de cazare 110 locuri vara și 50 iarna, în camere încălzite, cu televizoare peste tot. Posibilități de petrecere a timpului liber în cadrul complexului : popicărie automată, cu încălzire centrală, terenuri de tenis, volei și baschet din ciment, 200 de locuri în restaurant. În camere, lenjeria este curată, practic nou-nouță. La terenuri, amatorii de sport găsesc rachete de tenis, mingi de tot felul, iar pescarii, contra unei sume modice — 15 lei pe zi — pot să-și exercite talentele în competiție cu păstrăvii.

— Cu toate acestea, ne spune Mihai Pappert cu vădit regret, **traficul turistic aici, la Crivaia, este debil. Iarna. Muntele Semenic devine un magnet către care se îndreaptă lunar zeci de mii de schiori. Ei dispun de o capacitate de cazare de 1 000 de locuri, dar liniștea de la noi și de la hotelul „Bîrzava", vecin cu complexul, nu poate fi găsită nicăieri. De aici sînt numai 4 kilometri pînă la Semenic, pe jos. Cu mașinile se ajunge repede.**

Ne amintim că la Reșița, la O.J.T., văzusem și un pliant privind stațiunea Crivaia, astfel încît un fel de publicitate există. Și totuși oamenii din zonă preferă locuri cu mult mai îndepărtate, vizitatorii cei mai fideli fiind cei din județul vecin, Timiș. Ceva nu este în ordine.

— Ce anume, tovarășe Mihai Pappert ?

— Căile de acces, adică șoseaua considerată de categoria I, dar departe de a corespunde calității respective. Motociclștii mai temerari se strecoară ușor. Posesorii de autoturisme sînt însă mai circumspecți. „Buba" cea mare este însă alta: lipsa unei legături directe cu Reșița prin rețeaua de transport. Autobuzele vin numai pînă la Văliug, restul călătoriei, pînă la cabană, urmînd să fie făcut pe jos. Mai notați că, în ciuda unei bune aprovizionări, resimțim lipsa dulciurilor. Vară, iarnă, la noi nu rămîne nimeni sub cerul liber.

Într-adevăr, felul în care se prezintă atît responsabilul cît și personalul cabanei, dotările de care complexul dispune, amplasarea construcțiilor, variatele posibilități de petrecere a vacanțelor, totul pledează în favoarea stațiunii Crivaia, mai ales în momentul în care oamenii muncii din Reșița, ca și din alte localități apropiate, vor beneficia de mai mult timp liber decît pînă acum.

Este atît de greu ca drumul pînă la respectivul complex să fie adus într-o stare mai bună, iar întreprinderea locală de transport să prelungească, cu cîțiva kilometri, unul din traseele care, în prezent, se blochează la Văliug ?

EMANUEL VALERIU ■

CĂLDĂRUȘANI

Ioana și Marin Gurgui

Aflată la 35 de kilometri de Capitală, prin Snagov sau prin Balotești, cabana de la Căldărușani ține de A.G.V.P.S. Drept urmare, aici nu se intră oricum, ci numai pe bază de carnet vizat la zi și, în plus, contra unei taxe anuale de 50 de lei, dar amatori se găsesc berechet. Pe de o parte, cabana e o oază de liniște și verdeață, pe de alta, lacul Căldărușani îi atrage pe pescari ca un magnet și, din cite am înțeles, îi și răsplătește. Ilie Vasile, unul din pătimașii cîrligelor de 8, zice că da, balta nu mai e chiar ce-a fost, altădată te mînca somnul din barcă.

Cabana în sine, la care ajungi după alți 5 lei, taxă de parcare, e curată și bine îngrijită. Mică, n-are decît 6 camere și 5 căsuțe, cu totul vreo 30 de paturi a 20 de lei bucata, clădirea e tapetată cu impletitură de trestie, specificul pescăresc fiind evident. Treaba asta au făcut-o, ni se spune, cei doi cabanieri, adică soții Ioana și Marin Gurgui, olteni, de fel din Bărca, și aici de 14 ani. Marin, care a învățat să pescuiască în Bistreț, e, din păcate, la pat, suferind de cîteva săptămîni de reumatism. Soția sa, femeie energică și întreprinzătoare, zice că „Marin s-a mai ameliorat cu niște injecții, dar bine nu-i e", după care acceptă că aici, la cabană, ai o grămadă de ocazii, între care și pe aceea de a cunoaște firea omului. Din acest punct de vedere, dînsa crede că e mulțumită. Pescarii care vin la Căldărușani sînt, majoritatea, bărbați cumsecade și n-au fost cazuri de chef sau de tacimuri nedate înapoi. Ei sosesc, cel mai adesea, spre seară și se grăbesc la culcare, avînd să se trezească mult înaintea zorilor, ca să iasă pe baltă. Mai sînt unii, familia Popescu, de pildă, din Ploiești, care aleg Căldărușanii ca loc pentru concediu, dar aceștia sînt puțini, iar explicația e simplă. Cabana n-are nimic de mîncare, fiecare vine cu roșia în traistă și se descurcă cum poate, adică bine dacă peștele se lasă momit. Dacă nu, nu. Soții Gurgui desfac, e expresia femeii, apă minerală, vin și coniac, dar numai la sticlă și cu ambalaj cu tot. În rest, respectînd ultimele reglementări, cabanierii mai împrumută veselă și tacimuri, există cam 70 de farfurii și 40 de cuțite, neavînd probleme, cum spuneam, cu darea lor înapoi. Fiind de plastic, paharele se vînd cu 0,30 lei bucata, iar distracția se reduce la un radio „Bicaz", proprietatea soților Gurgui. În lipsa televizorului, seara, pescarii se adună la povești și nu puține sînt reclamațiile, auzite și de noi, cu privire la peștii aceia uriași și năbădăloși care, prinși la un moment dat, s-au smuls din capătul undiței, nu înainte de a fi fost pe punctul să răstoarne barca ? ! Toți peștii ratați sînt, firește, balene. Cei prinși, adică vizibili, sînt niște ciortani și rar șalăul atinge un kilogram. La capitolul bărci, acestea se închiriază contra 30 de lei, cabana stă așa și așa. Deși cei de la Giurgiu, șefii de pînă mai ieri ai unității, au luat la plecare 5 bărci, inventarul rămîne suficient, numai că pescarii, știindu-le pe ale lor, evită bărcile de plastic, preferîndu-le pe cele din fibre. Toate sînt 26, dar fiecare poate veni și cu barca proprie, adăugînd 10 lei taxelor de mai sus.

La Căldărușani, pe malul lacului cu același nume, e liniște și, în ciuda caniculei, o atmosferă suportabilă, cabana fiind adăpostită într-o pădurice. Se face plajă, sînt instalate și cîteva corturi, iar Ștefan Ioniță, care ar trebui să încaseze cei 5 lei pentru intrare, e ocupat cu reparatul unor setci. Neputînd sta locului această femeie de ispravă care e Ioana Gurgui aleargă de colo pînă dincolo, făcîndu-se utilă cu o farfurie, cu o sticlă de apă minerală sau numai cu o vorbă de suflet

Ioana Gurgui mai adaugă că, sîmbăta și duminica, încasările depășesc și 16 mii de lei, după care, luîndu-se cu treburile, ne lasă să ne bucurăm de priveliște, de aer curat și, desigur, de viață. Cabana Căldărușani e, din acest punct de vedere, un loc ideal, populat cu oameni cumsecade.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

BUNLOC

Catinca Toma

Noapte. Orele trei trecute, luna plină dă să cadă între Postăvarul și Piatra Mare, se cam albește spre răsărit. Bat la ușa cabanei Bunloc, ușor, gest absurd pentru că izbucnise de-acum hărmălaia, doi cîini-lupi — viei și foarte frumoși dealtfel — latră de răsună valea, se pare că nu prea le-am căzut cu tronc, dau să mă rupă. Liniște și pace înăuntru. Bag mîna în rucsac, fiarele îmi interpretează greșit gestul, parcă turbează. S-a făcut dintr-o dată ziuă, de atîta chiloman. Le arunc o bucată de pîine, o adulmecă, dar nu o mănîncă. Renunț și la brînză : asta da, acceptă ! Simt că și-au schimbat atitudinea față de om, mă privesc cu alți ochi. Ușurat, la propriu și la figurat, mă așez pe un scaun, la una dintre mesele de pe terasă. Pot să citesc acum ce scrie deasupra ușii : „Intrarea în local cu schiurile INTERZISĂ ! Amendă 50—100 lei !" Și-o fi închipuit cabanierul că am schiurile la mine, îmi zic, de-asta nu-mi dă drumul. Mănînc cele două roșii care mi-au rămas în traistă, păsările cîntă a zi însorită, cîinii tolăniți la picioare, timpul trece nesimțit. Scot carnetul și-mi notez cîteva idei, deocamdată în stadiu de întrebări, conturate la debutul testului meu : **Ospitalitatea cabanei se sfîrșește, oare, odată cu „ora închiderii" ? Legile nescrise ale muntelui sînt ignorate cu cît ești mai aproape de asfalt ? Ce se întîmplă cu un drumeț înfometat, înfrigurat, istovit, care în miez de noapte se îndreaptă cu ultimele puteri, să presupunem, spre lumina unei cabane și găsește o ușă închisă ?**

Pînă una-alta mi se năzare pe pajiștea din față un cal, chiar este, face exerciții de înviorare cu coada, în rest paște impasibil. Un animal care nici nu bagă în seamă omul. E șase jumătate cînd, din spate, ocolind cabana, apare un bărbat. Mă dumiresc acum că există și pe-acolo o ieșire, deci o intrare. Îmi dă bineț, se îndreaptă hotărît spre grajduri, ca omul ce are lucruri bine stabilite de făcut, dă drumul la orătănii, purcei și o sumedenie de tăurași. Acestea fiind săvîrșite, vine pe terasă, lîngă mine, face un gest larg, cu mîna, va fi o zi frumoasă. Aflu că nu este cabanierul, așa cum credeam, soția e ajutoare de cabanieră, dumnealui fiind, cum s-ar zice, „ajutor de ajutoare". De fapt, a luat spre îngrijire și creștere, de la o unitate intercooperatistă, 20 de tăurași de care este, pînă în prezent, foarte mulțumit. În felul acesta stă și lîngă familie, bineînțeles că și-a adus aici, la cabană, și pe cei doi copii. A renunțat la șoferie, preferă munca în aer liber, chiar dacă ai de tras de dimineață pînă noaptea. I-a plăcut dintotdeauna viața pe munte, asta e, dînsul fiind din Rișnov și numindu-se Gagheș Horst. E rîndul meu să-i spun ce e cu mine, m-am rătăcit prin pădurile astea, ca un bucureștean bleg ce sînt, abia pe la trei noaptea am nimerit cabana, vai de sufletul meu ! Am auzit eu cîinii, zice, credeam că iar au venit mistreții la resturile alea de cartofi, din vîlcea. Trebuia să fi venit în spate, să bați la geam. Îmi pare rău, zău că-mi pare rău !

Mă trezesc la ora zece, mulți turiști pe terasă, la soare, destui și înăuntru, în sala de mese. Acum servește chiar cabaniera, adică șefa unității. Îi spun că aș vrea să stăm de vorbă și, deși nu știe cine sînt și cu ce treburi pe-acolo, Catinca Toma își cheamă o înlocuitoare și mă invită amabilă în oficiu. Mă desconspir dar dumneaei nu se crispează, dacă poate să-mi fie de folos cu ce-mi spune, cu dragă inimă ! Cam știe toate problemele cabanelor, de 20 de ani se ocupă cu asta, la Susai, Trei Brazi, Diham și din '79 aici, la Bunloc. Tot cabanier a fost și soțul ei, s-a prăpădit sărmanul acum doi ani, îl are pe băiat ajutor, și pe noră, Toma Nicoleta, plus familia Gagheș. De fapt toți sînt ca într-o familie, e nevoie de unire în munca asta deloc ușoară, trebuie să fii bun organizator, bun gospodar, politicos dar și sever, pentru că mai sînt și cazuri cînd trebuie să faci morală și educație unora care degeaba mai vin pe munte. Uite, mă doare sufletul că de cele mai multe ori desfacerea la băutură este aproape dublă decît la mîncare, poate că nici n-ar trebui să mă intereseze, planul și-atît, dar iar zic : mă doare sufletul să văd tineri, niște copii, acolo, lălăind pe șapte cărări doar pentru că se află în pădure ! Aș găti bucuroasă toată ziua, deși nu este ușor, apa se aduce în bidoane, cu calul, nu avem izvor aici, alimentele ni le cară un buldozer. Astăzi, de exemplu, am gătit pentru prînz ciorbă, sarmale și friptură... Cît despre ospitalitate... Nici prin gînd nu mi-a trecut, astă-noapte, că așteaptă cineva la ușă. Eu zic că n-am lăsat încă pe nimeni tremurînd pe-afară, deși miliția din Săcele ne-a atras atenția, verbal, că n-avem voie să cazăm pe nimeni, noaptea, iar pe săceleni și pe brașoveni să nu-i găzduim deloc, locuiesc destul de aproape și să mai doarmă pe la casele lor !

CORNELIU MERLAU ■

se pregătesc turiștii

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

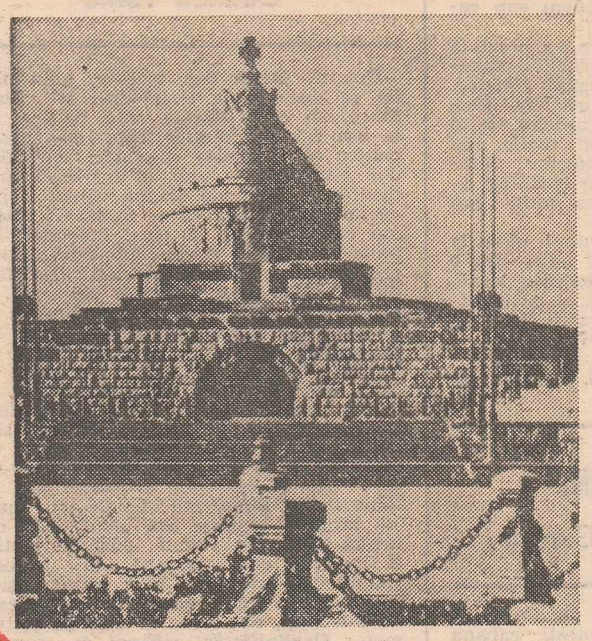

Întrucît Ion Gh. Duca însuși se arată plin de scrupule cînd este vorba să evoce evenimente la care n-a luat parte directă, vom deschide prima parte a capitolului „Guvernarea Averescu" din Memoriile sale, cu o secvență din Amintirile titularului de la justiție în respectivul minister. Este, în fapt, o interesantă opinie asupra discutatei întrevederi Averescu-Mackensen : „...Averescu a vrut să se lămurească pe chestiunea cesiunilor teritoriale pe care o considera, firește, de primă importanță. La întrebarea generalului, Mackensen, ca și cum ar fi avut răspunsul pregătit, a spus răspicat : «Veți da Cadrilaterul și veți primi o rectificare la granița vechei Dobroge, **altceva nimic**. Am studiat problema din punct de vedere etnografic, cedați numai teritorii locuite de bulgari sau de tătari. Veți lua foarte probabil Basarabia. Veți ieși mariți din război. Germania nu vrea nici să vă reducă nici să vă umilească — vrea să revie la vechile relațiuni de prietenie cu țara dv. cu care s-a înțeles atita vreme foarte bine». De la aceste declarațiuni ale lui Mackensen se trag toate neînțelegerile care au urmat între Averescu și rege, între Averescu și Brătianu, între Averescu și reprezentanții Aliaților. Pentru lămurirea cititorilor trebuie să reamintesc aci raporturile în care se aflau diverși factori care formau mănunchiul Puterilor Centrale — raporturi pe care noi nu le-am aflat decît în cursul negocierilor. Fiecare din cei patru aliați, germani, austro-ungari, bulgari și turci detesta cordial pe ceilalți trei. Asociația se tăiase în două, germani și austro-ungari de o parte, turci și bulgari de alta. Centralii tratau pe orientali de sălbateci și cu tot disprețul. După cum se va vedea, cînd m-am dus la Buftea, turcii și bulgarii nici n-au fost lăsați să vorbească cu mine. Dar și în grupul centralilor, între germani și austro-ungari domneau aceleași sentimente de dispreț și de ură. Germania, care făcea față la toate și pe toate fronturile, avea mîna grea și nu-și rumega cuvintele. Așa încît la urma urmelor părerile și pretențiile Turciei și Bulgariei nu aveau nici o importanță, ale Austro-Ungariei importanță relativă și numai ale Germaniei cîntăreau. Dar în Germania erau două curente, două direcțiuni, două puteri : era guvernul imperial propriu zis, și era Cartierul General al Armatei, adică Hindenburg și Ludendorf. Mackensen nu vorbea nici în numele turcilor, nici al bulgarilor, nici în al austro-ungarilor, **nici în al guvernului german**, ci numai în numele Cartierului General, cu care era în directă legătură fără să treacă prin filiera Cancelariatului sau a Ministerului de Externe. De aci sfatul plin de dispreț dat lui Averescu la plecarea din Buftea : «Vezi și pe Kühlmann și pe Czernin, vezi ce vor și ăia !» Vorbind cu Mackensen, Averescu a crezut că vorbește nu numai cu Armata Germană, dar și cu întreaga Germanie, ba chiar cu toate Puterile Centrale la un loc. De aci decepțiunile succesive pe care le-a avut pe măsură ce intrau în joc Kühlmann, Czernin și sateliții lor. De aci atitudinea lui schimbată, atitudine binevoitoare față de germani în speranța unei păci acceptabile, în locul indiferenței cu care hotărîsem să primim toate constrîngerile impuse și care, cu cît ar fi fost mai supărătoare ar fi dovedit mai bine, mai tîrziu, violența căreia trebuise să ne plecăm".

STELIAN NEAGOE

1918 — Ianuarie-Februarie (II)

Dar lista ministerială nu avea nici o importanță, două lucruri erau interesante de știut : întîi, de ce regele se adresase generalului Averescu și al doilea, ce misiune i se cerea să îndeplinească.

De ce regele se adresase generalului Averescu ? Din îndemnul lui Brătianu și cu drept cuvînt, de altfel, căci era personalitatea cea mai indicată pentru a juca rolul care ne preocupa pe noi. Într-adevăr, ce urmărea Brătianu în acel moment ? Să se înceapă negocieri de pace cu Puterile Centrale dar să se tărăgănească lucrurile pe cît se va putea mai mult, opunîndu-se pretențiilor lor exagerate și dîndu-se în acest chip Aliaților mereu impresia că ne supunem fiindcă sîntem constrînși și nu avem altă ieșire. Cine putea juca mai bine un asemenea rol decît generalul Averescu ? Întîi nu era om politic sau cel puțin dacă ambiționa să devie, prin trecutul său nu putea deocamdată fi considerat ca atare. Și era esențial față de Aliați ca nici unul din oamenii politici aflători la Iași să nu intre în tratative cu germanii. Acest trist privilegiu trebuia rezervat celor de la București, oamenilor politici care nu urmaseră la Iași regele și drapelul Țării. În al doilea rînd, prin calitatea sa de militar, generalul Averescu era cel mai indicat să trateze sunînd din sabie, arătînd Puterilor Centrale că dacă pretențiile lor trec peste anume margini, nu este exclus ca România să recurgă la o ultimă și disperată manifestare armată. Primind pe generalul Averescu înainte de a-și fi constituit guvernul în dimineața în care noi ne depuneam demisiile, Brătianu îi spusese categoric „să tratezi fără să-ți lași sabia în anticameră". Și această formulă zugrăvește pe deplin ceea ce Brătianu cerea și aștepta de la comandantul Armatei a II-a, devenit prim-ministru. În sfîrșit, din cauza agitațiunei politice la care nu se sfiise să recurgă în ultimele luni, generalul Averescu avea multe simpatii în cercurile conservatoare, în genere în cercurile favorabile Aliaților și prin urmare toată lumea aceasta era mai lesne dispusă să primească o politică de pace de la eroul de la Mărăști, decît de la altul. În armată de asemenea curentele pacifiste ca și cele războinice puteau fi stăpînite de marea, de netăgăduita autoritate de care se bucura. Era însă generalul Averescu dispus să-și joace rolul așa cum Brătianu îl concepea ? Din convorbirile pe care le avuseseră cu el — atît Brătianu, cît și regele — rezulta că da. Averescu se arătase cu totul de acord cu vederile predecesorului său împărtășite de rege. Nu rămînea deci decît să i se încredințeze puterea și să se facă experiența.

Din prima zi Brătianu a fost însă pus pe gînduri, căci Averescu în loc să urmeze calea proiectată, s-a arătat grăbit să încheie orice pace, făcîndu-și asupra intențiilor Germaniei iluzii de o nepermisă naivitate și tratînd preocuparea sa de a se instala la guvern și de a inaugura o politică de sinceră apropiere și colaborare cu Puterile Centrale. Voi expune pe scurt felul cum generalul Averescu și-a înțeles misiunea ; din această expunere se va vedea că bănuelile lui Brătianu nu puteau decît să se confirme din zi în zi mai mult.

Dar înainte aș vrea să deschid o paranteză. Voi povesti pe scurt desfășurarea acțiunii generalului Averescu, fiindcă nu o cunosc decît prin alții. Tot ce am povestit pînă acum au fost fapte pe care le-am trăit eu, la care am participat personal, la a căror îndeplinire sau la a căror pregătire am jucat un rol adesea însemnat. Nefăcînd parte din guvernul Averescu, ce voi scrie despre el nu sînt deci lucruri știute prin mine direct, ci știute prin alții. Bineînțeles fiind la Iași în contact zilnic cu Brătianu și cu Barbu Știrbey căruia regele îi comunica toate, pot spune că eram în măsură să fiu bine informat. Dar țiu să insist că altă valoare prezintă pentru mine faptele la care am luat parte și cele ce le cunosc prin alții, oricît de buni și serioși ar fi fost acești informatori. Și fie-mi îngăduit să spun că tocmai fiindcă am despre memorii această concepție, nu pot atribui valoarea istorică pe care alții sînt dispuși s-o acorde memoriilor acelora care, ca Iorga de pildă, nu au participat decît într-o foarte restrînsă măsură la evenimentele neutralității și ale războiului și care, prin urmare, tot ce au scris despre această istorică epocă au scris-o din auzite, din spusele unora și ale altora și adesea din spusele acelora care cunoscîndu-i temperamentul și vrînd să se folosească de el, aveau interesul să îi prezinte lucrurile sub o anume lumină care putea să nu fie întotdeauna cea mai strict corespunzătoare realității. Acestea zise, închei paranteza și trec la fapte.

Imediat după prestarea jurămîntului, generalul Averescu a trimes la Buftea o comisiune avînd în fruntea ei pe Papiniu de la externe și pe Jean Mitilineu, cu misiunea de a obține o prelungire a armistițiului, de a mijloci o întrevedere între Averescu și Mackensen și de a lua contact cu oamenii politici rămași în teritoriul ocupat spre a afla printr-înșii care sînt adevăratele intenții și condiții de pace ale inamicului.

Delegația s-a întors cu o prelungire de armistițiu de zece zile în loc de 30 de zile. cum ceruse, și cu asigurarea că Mackensen e dispus să întîlnească pe generalul Averescu. Cît despre oamenii politici, Mitilineu a luat contact cu ei. Afară de Marghiloman, toți s-au arătat dușmănoși iar Lupu Costache i-a transmis categoric din partea lui Carp următorul semnificativ mesaj către rege : „Domnul P.P. Carp vă roagă să spuneți respectuos m. sale că după părerea lui chiar dacă regele ar semna pacea cu Puterile Centrale, rămînerea lui pe tron ar da naștere la o serie de convulsiuni care ar face dinastia imposibilă și ar îngreuia vindecarea rănilor cauzate printr-o politică fatală". În general, delegația nu s-a întors prea optimistă. Din cîte putuse afla lăturalnic, potrivit celor comunicate de Randa (trimis al împăratului austriac Carol, spre a înștiința pe regele Ferdinand că germanii vor să-l detroneze, dar el, împăratul Austriei îi garantează tronul dacă acceptă să încheie imediat pacea în condițiunile cerute de austrieci — n N.), chestia dinastică nu se mai punea, dar pretențiile Puterilor Centrale erau mari. Trebuia să ne așteptăm la grele și umilitoare condiții de pace.

Noi nu eram deloc surprinși fiindcă știam dinainte că Puterile Centrale, cu toate declarațiile făcute spre a ne ademeni să începem negocieri cu ele, erau hotărîte să fie fără milă față de noi. Chiar dacă Berlinul și Viena ar fi fost dispuși la mărinimie. Pesta și Sofia nu puteau împinge decît la soluții extreme. Averescu însă continua să fie plin de iluzii și la 9 februarie a plecat la Buftea ca să se întîlnească cu mareșalul Mackensen. E curios dar de la începutul ostilităților Averescu trăia sub obsesiunea că relațiile lui personale cu Mackensen pot influența hotărîrile Germaniei. Vă reamintiți că la București încă în septembrie 1916, cînd avioanele germane făceau atîtea victime omenești, Averescu a vrut să telegrafieze direct lui Mackensen — convins fiind că prin intervenția sa va împiedeca pe germani să mai bombardeze Capitala noastră. L-am oprit atunci să transmită o telegramă inadmisibilă în principiu și al cărui text putea da loc la regretabile comentarii. Acum, abea ajuns prim-ministru, cel dintîi gînd al său a fost să vorbească personal cu Mackensen. I s-a arătat că un atare demers nu are nici un rost, că Mackensen e un simplu comandant de armată, că chiar dacă cunoaște intențiile politice ale guvernului său și ale aliaților lui, se va feri să i le dezvăluiască, va invoca rolul său strict de militar. Totul a fost zadarnic ; Averescu suridea ironic avînd aerul să spuie „nu mă cunoașteți pe mine, cînd îi voi vorbi eu lucrurile se vor schimba, sîntem prieteni și voi obține ceea ce nici nu bănuiți, ceea ce nimeni altul decît mine nu ar putea obține". Această naivă prezumție avea și cu drept cuvînt darul să exaspereze pe Brătianu care spunea „pe Mackensen nu-l va clătina întru nimic iar el își va dezvălui cărțile înainte de vreme". Așa, dealtminteri, s-a și întîmplat. Mackensen a fost foarte amabil, a păstrat rezerva prevăzută, a atins diferite chestiuni fără a preciza nimic, a presărat spusele sale cu „cred că", „îmi închipuesc că", „sper că". Averescu a plecat plin de speranțe iar Mackensen a putut transmite alor săi că delegatul României nu va fi intransigent, că se va putea ușor ajunge la înțelegere cu el. De la prima întrevedere generalul Averescu își uitase sabia în antecameră. Mai mult. Brătianu aflase că în loc să se arate dîrz, Averescu criticase pe autorii războiului și dăduse să înțeleagă mareșalului german că trebuie reluată vechea politică de prietenie cu Puterile Centrale... De aci și pînă a spune că o atare politică nu ar fi trebuit să fie niciodată părăsită, nu era așadar decît un pas. Chiar dacă Averescu nu l-a făcut, Mackensen era un om prea subțire ca să nu fi tras și transmis guvernului său toate consecințele pe care o asemenea atitudine le putea inspira.

Așadar, de la început Averescu dădea negocierilor cu totul un alt caracter decît acela ce fusese convenit, iar Brătianu începea să se gîndească dacă soluția Averescu mai trebuie susținută. Evenimentele s-au grăbit să-l întărească în credința sa că dacă e vorba să se urmeze această cale, alții o pot urma mai bine și cu mai mult folos decît Averescu. Într-adevăr, la o săptămînă după întrevederea Mackensen-Averescu, delegații Puterilor Centrale au sosit la București : Kühlmann pentru Germania, Czernin pentru Austro-Ungaria, Radoslavov pentru Bulgaria, Talaat Pașa pentru Turcia și imediat Kühlmann și Czernin au luat din nou contact la Buftea cu generalul Averescu. De astă dată condițiile lor de pace au fost precizate. Chestiunea dinastică scoasă din cauză. armata demobilizată, se va păstra strict ceea ce trebuie pentru apărarea împotriva bolșevicilor, o rectificare de frontieră înspre Austro-Ungaria care să asigure monarhiei Habsburgice stăpînirea tuturor strîmtorilor din Carpați. Dobrogea va trece sub dominațiunea Puterilor Centrale cu cel mult un drept de acces la mare pentru România și complecta aservire economică față de Puterile Centrale în genere și de Germania îndeosebi. Averescu în sfîrșit adus la simțul realităților protestă în special în ceea ce privea Dobrogea. Dar cei doi miniștri de externe — care știau prin Mackensen că au în fața lor nu pe militarul hotărît să-și apere drepturile trăgînd la nevoie încă o dată sabia din teacă, ci un politician care se oferea să reia o politică de amiciție cu Puterile Centrale și cere numai condiții care să-i înlesnească putința de a juca un atare rol — nu au luat bineînțeles în serios protestările primului-ministru român Brătianu afirma că în tot timpul convorbirii Averescu în loc să sune din sabie luase aere de „mea culpa". În orice caz, concluzia a fost că Czernin a vrut să vază personal pe rege și să se întîlnească cu el.

Această cerere a tulburat adînc pe rege. Îi era extrem de penibil să se întîlnească în astfel de împrejurări cu fostul ministru austro-ungar la București, cu omul care îl insultase fără cruțare în atîtea rînduri. Pe de altă parte se punea principial întrebarea, e bine ca regele să discute chestia păcii cu unul din delegații inamici. Brătianu consultat a fost de părere că regele să nu refuze întrevederea. După atitudinea împăratului Carol, după misiunea pe care o încredințase lui Randa, după acțiunea generală a Austriei de a scoate din dezbatere chestiunea dinastică — era greu ca regele să refuze o audiență lui Czernin. Refuzînd poate înăspri inutil lucrurile ; primindu-l poate înlesni negocieri sau cel puțin afla ceva care să fie de folos cauzei noastre. Regele consimți. Întîlnirea avu loc în vagonul regal, în gara Răcăciuni. Un moment groaznic pentru rege. Sărmanul mărturisea pe urmă că numai datoria către țară l-a făcut să treacă peste simțămîntul său de demnitate de om și că niciodată n-a avut impresia că îndatoririle lui regale îi impun un sacrificiu mai dureros. Intrarea în război era o cauză mare, o chemare istorică, dar să te prezinți ca învins în fața lui Czernin învingător și să îi cerșești mărinimia — era mai mult decît se poate cere unui om conștient de numele și de mîndria lui. Scump a trebuit Ferdinand de Hohenzollern să plătească coroana României Întregite. Czernin s-a prezentat în uniformă cu „la Toison d'Or" la gît și cu aere de condescendență care făceau întîlnirea și mai penibilă. Audiența a durat vreo 20 de minute numai. Czernin a declarat că nu cere pacea, că vine trimes de suveranul său care cu toată trădarea României vrea să-i dea dovezi de toleranță și de mărinimie dacă regele primește imediat condițiile de pace ale Puterilor Centrale. Dacă regele le refuză, ostilitățile sînt inevitabile și va fi sfîrșitul României și al dinastiei ei. Ca să intimideze mai mult pe rege, începu să arate toate forțele de care Puterile Centrale dispun acum cînd pacea s-a iscălit la Brest-Litovsk și cînd prin urmare frontul de la Marea Baltică și pînă în Bucovina nu mai există. Tot deodată, el a insistat asupra informațiilor lor precise că o rezistență română nu poate dăinui mai mult de 4—6 săptămîni. Regele, hotărît să fie foarte circumspect în răspunsurile lui, s-a mărginit să spuie că condițiunile sînt prea aspre, că România nu poate respira fără Dobrogea, că cel mult s-ar putea discuta în ce privește quadrilaterul dobîndit de noi în urma războiului balcanic prin pacea de la București. Czernin a răspuns că dacă noi am fi la Buda-Pesta condițiunile noastre ar fi și mai grele și că el ne va asigura accesul la Constanța. Regele a repetat că condițiunile sînt prea grele și că nu va găsi niciodată un guvern român care să le iscălească. La aceasta Czernin a sugerat regelui să cheme pe Marghiloman care e cel mai indicat să semneze pacea cerută de Puterile Centrale, avînd aerul să spună că avînd încredere în el ar fi dispus să-i acorde unele ușurări. În fine, Czernin se arată dispus să ne sprijine în chestia Basarabiei. Regele continua însă să insiste asupra Dobrogei și Czernin plecă cerînd în 48 de ore un răspuns hotărît, dacă da sau nu România înțelege să înceapă negocierile de pace pe baza propunerilor făcute de Puterile Centrale.

Cele ce Czernin publică în memoriile sale cu privire la întrevederea de la Răcăciuni, coincid în totul cu ceea ce Știrbey mi-a povestit îndată după întoarcerea regelui la Iași.

În mintea lui Brătianu lucrurile erau lămurite acum. Să dai înapoi nu mai era cu putință. Averescu scăpase ocazia de a putea tărăgăni negocierile. cum fusese vorba, și de a discuta cu mîna pe sabie. Intrasem definitiv și irevocabil pe calea unei înțelegeri cu Germania, înțelegere provizorie pe care pacea generală trebuia s-o distrugă. Pînă atunci însă de ce să mai ne pierdem vremea cu Averescu, dacă e vorba să ne apropiem de Germania cei de la București o puteau face cu mai mult folos trecător decît el și Czernin avea dreptate — pentru un atare rol Marghiloman era printre cei de la București cel mai indicat. Prin Știrbey, Brătianu sfătui deci pe rege să profite de prima ocazie pentru a îndepărta pe Averescu și a chema pe Marghiloman.

Ocazia se ivi repede. Averescu mai încerca să obție de la Puterile Centrale ca ele să nu facă din cedarea Dobrogei, strîmtorile Carpaților și concesiunile economice condițiile sine qua non ale păcii. Dar Kühlmann și Czernin erau grăbiți. Frontul de est trebuia fără întîrziere lichidat. O cereau Hindenburg și Ludendorf care simțeau că dacă nu vor obține nici acum repede un succes hotărîtor în Franța, nu mai pot răspunde de soarta războiului. În consecință plenipotențiarii Puterilor Centrale ne adresară un ultimat. Pînă în ziua de 20 februarie, ora 12, trebuie să ne rostim : primim sau nu ca bază de discuții propunerile lor. Regele convocă imediat un Consiliu de coroană. Discuțiile acestui consiliu ținut la 17 februarie 1918, ca și cele ale celor două ce i-au urmat la 18 și la 19 februarie au fost consemnate în trei procese verbale redactate de Alecu Constantinescu, revăzute de Brătianu și supuse spre aprobare și regelui.

Cultivarea valorilor

Olimpiadele școlare între strălucirea talentelor și cenușiul organizatorilor

S-a întîmplat că în acest an, liceenii români au obținut la Olimpiada Internațională de Fizică — desfășurată la Varna, în R. P. Bulgaria — cel mai bun rezultat din istoria participării noastre la această olimpiadă : din cinci participanți — atîția trimite fiecare țară — unul a luat premiul întîi, e vorba de Bogdan Tudose, de la Liceul „Mihai Viteazul", din București, doi au obținut premiul al doilea, iar ceilalți doi, în termeni sportivi, medalii de bronz, sau accesul la cea de a treia treaptă a unui podium de premiere. Ar fi fost așa dacă era un concurs sportiv. Cum n-a fost decît o olimpiadă internațională a inteligenței, lucrurile s-au deosebit și în alt plan de cele ce se petrec în lumea sporturilor. La 9 iulie s-a desfășurat la Varna festivitatea de premiere — „eu, pentru premiul întîi, am primit o vază de cristal", ne spunea Bogdan Tudose — iar a doua zi delegația română se întorcea în patrie. Ei bine, cine credeți că-i aștepta pe „campioni" în Gara de Nord ? Nimeni ! Nici măcar părinții, fiindcă „n-au știut cînd sosim". Dacă n-ar fi fost vorba de o competiție a inteligenței, ci de un concurs internațional de — hai să zicem — la înălțat zmeie, și dacă doar unul din membrii echipei ar fi obținut nu mai mult decît bronz, cu siguranță, s-ar fi bucurat de o primire mai frumoasă din partea federației de specialitate. Poate că nu este cazul să se dea în grija C.N.E.F.S. organizarea concursurilor și în sporturile minții, dar ce se întîmplă oare ? Lipseso cu desăvîrșire în țara noastră suporterii inteligenței ? Avem dovezi că nu ! Una este declarata politică de depistare și cultivare a valorilor tinere ? Atunci ? La o săptămînă după întoarcerea în țară, Bogdan Tudose, întrebat de noi dacă a primit măcar telefoane de felicitare, ne-a spus „Unul singur. M-a sunat fosta mea diriginte, tovarășa profesoară Floare Crainic, să mă felicite. Încolo, nimeni." Bogdan a terminat liceul, de aceea diriginta lui e fosta diriginte.Să nu ne facem iluzii : așa cum nu putem încetini ritmul secundelor și nu putem opri această estompare a noastră în umbra tot mai deasă din spatele prezentului, tot atît de sigur este că nu vom putea cenzura judecata generațiilor viitoare asupra priceperii și bunei credințe cu care am trăit și ne-am crescut copiii. Măcar atît : să ne cutremurăm de uriașa incompetență, ca să zicem așa, sufletească a unor oameni pe care societatea noastră îi plătește să cultive la tineri încrederea în cultul pentru așezarea valorilor

În ce privește rezultatele noastre la Olimpiada Internațională de Matematică — desfășurată în acest an în S.U.A. — ele s-au deosebit de acelea din anii trecuți nu prin urcuș, ci, dimpotrivă, printr-o coborîre. Lucru care nici măcar nu se explică prin cota reală a valorilor noastre tinere în acest domeniu. Mai întîi, trebuie spus că, deși la această olimpiadă echipele naționale sînt, prin tradiție, din opt participanți — unii trimit și rezerve — noi am trimis la insistențele M.E.I. numai patru elevi. Ei s-au clasat doi cîte doi pe locurile al doilea și al treilea. În istoria O.I.M., România se bucură de onoarea de țară întemeietoare, a acestei prestigioase competiții, precum și de strălucite rezultate în alți ani. După ce ocupasem, pe echipe, locul întîi în 1978 și locul al doilea în lume în 1979 — anul trecut a fost primul an, din 1959, cînd nu s-a ținut olimpiada — în acest an, cu o echipă redusă la jumătate, ieșim pur și simplu din această clasificare bazată pe totalul punctelor obținute de întreaga echipă. Este de reținut că una din problemele date i-a depășit pe toți cei patru concurenți ai noștri. Conducătorul delegației române, prof. univ. Ion Cuculescu, ne-a spus : „Rezultatul e bun. Nu, însă, cel mai bun. Dar nimeni nu poate monopoliza locul al doilea, să zicem, pentru echipa sa. N-ar mai fi olimpiadă, concurs. Pregătirea lotului lărgit a început la 3 mai a.c. Or, cum talentele se cunosc, această pregătire ar trebui începută din octombrie. În iunie, după ultimele testări, s-au clasificat primii zece din lot. Dar nimeni n-a știut din timp cu siguranță dacă va merge o echipă completă. Știam doar că ministerul dorește să trimitem doar patru. Pașapoarte s-au făcut pentru toți zece. În ziua de 7 iulie au fost convocați la București primii opt și, abia atunci, s-a comunicat că a doua zi vor pleca numai primii patru. Pentru calitatea rezultatelor viitoare cred că trebuie să păstrăm permanent legătura cu concursurile internaționale de matematică, adică să participăm la ele. Problemele date în 1980 la concursurile din Luxemburg și Finlanda le-am avut — la pregătirea lotului nostru — doar prin bunăvoința unuia din delegații englezi care a participat cu echipa lor." În cazul matematicienilor, n-a lipsit o fastuoasă întîmpinare pe aeroport, la întoarcerea miniechipei. A fost prezent la festivitate chiar prof. univ. dr. Octav Stănășilă, vicepreședinte al comisiei de matematică al M.E.I., care, apoi, a binevoit să ne răspundă la cîteva întrebări.

— Cum apreciați rezultatele ?

— Dacă ne gîndim că toți participanții au luat premii, rezultatul poate fi socotit foarte bun. Dar, fiindcă știu mai multe despre bucătăria internă a concursului — anul acesta s-au luat peste 30 de premii întîi și, în total, peste o sută de premii întîi, doi și trei — și despre nivelul de pregătire reală dovedit, mă declar nemulțumit. Nu fac nici un reproș elevilor. Practic, de doi ani încoace, pregătirea nu s-a desfășurat în cele mai bune condiții. Am avut o programă elaborată cu mare competență, dar pe care **nu am parcurs-o în întregime în cadrul pregătirii.** Apoi, unii cercetători de mare prestigiu au lipsit de data aceasta de la pregătirea lotului, spre deosebire de anii anteriori cînd erau căutați, erau implicați în sistemul de organizare a olimpiadei.

— Principalele minusuri ?

— Tinerii cercetători de care aminteam au lipsit de la pregătirea efectivă a lotului pentru că, nelucrînd în învățămînt, nu s-au făcut demersurile de rigoare pentru solicitarea lor. Și ar fi necinstit să ascund că una din scăderi vine de la formalismul birocratic ce și-a făcut loc în organizarea și conținutul concursurilor, formalism ce a culminat cu neaplicarea unei recomandări exprese a președintelui republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care și-a găsit timp să atragă atenția M.E.I., încă de la 8 august 1979, că **este necesar să se organizeze pregătirea mai temeinică a elevilor prin concursuri în țara noastră.**

— Ce-i de făcut ?

— Un regulament ferm și viabil al concursurilor școlare. Asigurarea unor condiții materiale lotului aflat în pregătire comparabile cu cele ale sportivilor. Și, în sfîrșit, o distincție clară între a reprezenta drapelul inteligenței românești și simpla tentație a unor călătorii de agrement. Putem organiza foarte bine aceste concursuri și avem valori pentru care s-o facem.

DORIN GHERGHINESCU ■

Topul restaurantelor (III)

1. Restaurantul **„Athenée Palace" (2), șefi de unitate Oancea Aurel șiOciș Teodor ; bucătar-șef Constantin Tutilă și Viorel Paraschiv ;** telefon 14 31 78 sau 14 08 99/819 ; categorie specială cu 12% remiză. Face parte din C.H.R. „Athenée Palace".

— **Constatări :** unitatea e vizitată în timpul pauzei de curățenie. Evidențele operative sînt întocmite la zi. La grupul sanitar lipsesc dezinfectantele și deodorantele. Bucătarul-șef e nebărbierit ; există preocupări pentru diversificarea producției culinare, ospătarii au uniforme curate, la vestiare — ordine și curățenie. La un test efectuat anterior, ospătarul Dumitru Năstase ne-a încasat la o notă de plată, în plus, suma de 20 lei La data controlului (pentru top) era în ziua „de liber". A doua zi era tot în ziua... „de liber", deși conducerea unității ne asigurase că D. N. va lucra în tura de dimineață. Am înțeles că ne va fi greu să-l mai întîlnim pe Dumitru Năstase și nu l-am mai căutat. Îl vor căuta probabil organele în drept. Noi deținem proba martor.

— note : nota opiniei publice 9 ; nota controlului oamenilor muncii 9 ; nota specialiștilor 9 ; nota inspectorului comercial 9 ; nota șefilor de unitate 9 ; nota redactorului 8. Media 8,83.

2. Restaurantul **„Trocadero", șefi unitate Florea Gheorghe și Tudorel Popa ; bucătar-șef Eugenia Radu ;** telefon 14 71 60 ; categorie de încadrare I specială cu 10% remiză. Face parte din I.A.P.L. „Segarcea".

— **constatări :** în saloane e curat, în grădină, la fel ; la grupurile sanitare nu se află hîrtie igienică, săpun, nici dezinfectante. Stocul fizic la bar e corect întocmit ; nu se găsește, în schimb, planul meniu ; planul pe 6 luni e realizat la indicatorul : desfacere și depășit la : producție culinară : ospătarii nu au note de plată tip. În mai bine de o oră, planul meniu tot nu s-a găsit (? !).

— se va controla permanent felul în care sînt întocmite notele de plată, comportamentul ospătarilor.

— note : nota opiniei publice 7 ; nota controlului oamenilor muncii 8 ; nota specialiștilor 8 ; nota inspectorului comercial 8 ; nota șefilor de unitate 8,50 ; nota redactorului 8. Media 7,91.

3. Restaurantul **„La Peștera", șef unitate Gheorghe Ioniță, bucătăreasă Veronica Gruiescu ;** telefon nu are ; categoria de încadrare I fără remiză. Face parte din I.A.P.L. „Bistrița".

— **constatări :** la grupurile sanitare nu e hîrtie igienică ; o chiuvetă e spartă ; la o scară garnitura de metal e desprinsă din cuie ; în bucătărie, pe rafturi și în dulapuri, e dezordine ; la o altă chiuvetă lipsește un robinet ; planul la desfacere pe 6 luni nu e realizat ; planul producției culinare e depășit. Test la notele de plată : nu sînt datate și nu se întocmesc pentru fiecare consumație.

— note : nota opiniei publice 7 ; nota controlului oamenilor muncii 6 ; nota specialiștilor 7 ; nota inspectorului comercial 7 ; nota șefului de unitate 8 ; nota redactorului (pentru tinerețea colectivului) 7. Media. 7.

4. Restaurantul **„Triumf", șefi de unitate Angela Antonescu și Vasile Florian ; bucătar-șef nu are ;** telefon 66 42 40 ; categorie de încadrare I fără remiză. Face parte din I.C.S. Comaliment.

— **constatări :** în bucătărie e murdar (spațiu îngust), pe jos e nespălat cu apă fierbinte, se poate aluneca (posibile accidente de muncă) ; la grupurile sanitare, țevi sparte ; în vestiare dezordine. Nu se respectă regulile de igienă la secțiile : bar, bufet, bucătărie (dulapuri frigorifice nespălate, aragazuri necurățite de scrum și rugină, grătarul e la fel, scaunele din grădină sînt murdare). Evidența e ținută la zi. Planul de desfacere e depășit, la fel cel al producției culinare.

— note : nota opiniei publice 7 ; nota controlului oamenilor muncii 6 ; nota specialiștilor 7 ; nota inspectorului comercial 6 ; nota șefului de unitate de serviciu V. Florian 10 ; nota redactorului 6. Pentru că media șefului de unitate V. F. este exagerată, nu reflectă realitatea și pentru că dovedește lipsă de obiectivitate, am cerut părerea celui de al doilea șef de unitate. Angela Antonescu, care a acordat nota 8, notă care se ia în calcul. Media 6,66.

Clasament : „Capșa" (10) ; „Rapsodia" (10) ; „Lido" (9,66) ; „Athenée Palace", restaurant 2 (8,83) ; „Ambasador" (8,66) ; „Budapesta" (8,66) ; „Carul cu bere" (8,50) ; „Dorobanți" (8,33) ; „Union" (8) ; „Havana" (8) ; „Trocadero" (7,91) ; „Cișmigiu" (7,33) ; „Dunărea" (7,16) ; „Hanul lui Manuc" (7) ; „Gambrinus" (7) ; „Berceni" (7) ; „La Peștera" (7) ; „Triumf" (6,66) ; „Aluniș" (6,33) ; „Mercur" (6,16) ; „Pescarul" (5) ; „Monte Carlo" (4,66).

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Rubrică realizată cu concursul I.C.S. București, inspector participant la anchetă, Gheorghe Nițescu

Deposedare prin alunecare

Drumul de centură al Bucureștiului, contrar aparențelor, are un pitoresc deosebit. Varietatea pelsajului, mai ales vara cînd coloritul viu al diferitelor culturi alternează cu verdele intens al pădurilor de stejar și cu siluete zvelte ale construcțiilor ce se observă în zare, face ca pilotarea autoturismului să nu fie deloc plictisitoare.

Zgomotul de fond al marelui oraș, asemănător zumzetului unui roi de albine, este anihilat din cînd în cînd de sirenele puternice ale trenurilor electrice care trec în mare viteză la cîțiva pași de șosea.

În Renault-ul 10, condus de P.N., care în ciuda celor 7 pasageri și a numeroaselor geamantane, coșuri, coșulețe, baloturi, gonea pe șoseaua de centură ca un bolid, domnea o animație deosebită.

Cei patru copii puneau concomitent tot felul de întrebări la care cei mari, din cauza zgomotului, nu numai că nu puteau răspunde, dar nici nu înțelegeau ca lumea despre ce e vorba.

Cînd micuțul autovehicul rula încadrat în stînga de enormele camioane și basculante, și în dreapta de tren, zgomotul era la fel ca și al reactoarelor în momentul decolării, iar pasagerii deveneau cu adevărat caraghioși și începeau să ridă, deoarece își vedeau doar gurile deschise, fără să deslușească aproape nici un cuvînt din ce spuneau.

„Am cauciucuri bune, dar nu știu de ce, parcă totdeauna mi-e frică de o explozie", zice la un moment dat șoferul.

„Vara, dragă Petrică, șansele de a face o explozie sînt mult mai mari. Apropo, mașina e încărcată ochi, iar tu mergi cam repede. Aș zice să o lași mai încet, n-are rost să riscăm !" Nici n-a terminat bine pasagerul din dreapta vorba și o trosnitură puternică făcu să amuțească toate vocile din mașină.

Șoferul, palid la față, caută să stăpînească volanul și să contracareze tendința puternică a autoturismului de a se deplasa spre dreapta.

„Trage Petrică tare spre stînga", strigă ocupantul locului din dreapta către șofer. Totul s-a petrecut în cîteva secunde. Șoferul, total surprins de explozia roții din dreapta spate, nu reușește să restabilească direcția autoturismului

Pare de necrezut, dar micuța mașină a dat un asemenea șut vagonului cisternă, încît a reușit să-l desprindă de restul vagoanelor și să-l arunce de pe linie, expediindu-l în stîlpii de susținere a rețelei electrice feroviare. Șase stîlpi de beton au fost cosiți precum firele de iarbă. Trenul, după o frînare lungă, a oprit, iar Renault-ul, prins între vagoane, a fost șifonat cît se poate de serios, arătînd în final ca un bidon turtit. Culmea ! După ce autoturismul și-a terminat numărul de circ și s-a oprit cu roțile în sus, din el au ieșit vii și absolut nevătămați, dar cu ochii ieșiți din orbite de spaimă, cei 8 ocupanți. Șoferul a rămas înmărmurit în fața isprăvii făcute. Într-un tîrziu, s-a destăinuit colegului său, care ocupase locul din dreapta : „E un miracol că am scăpat. Nu mi-am putut închipui că un autoturism poate dărîma un tren. Explozia a fost pe spate, dar probabil mașina supraîncărcată și viteza prea mare m-a împiedicat să-i mențin direcția și, ca să-ți spun drept, nu mi s-a întîmplat niciodată să am vreo explozie".

Aproape 12 ore a durat pînă cînd linia s-a descongestionat și circulația feroviară a fost restabilită.

VICTOR BEDA ■

Revizuiți revizia și mai păziți pe... unii paznici

La Întreprinderea „Unitatea" din Sighetu Marmației a avut loc recent un dialog între reprezentanți ai miliției și factori de răspundere din sus-numita unitate economică, dialog care a decurs aproximativ în felul următor :

Reprezentanții miliției : — Am descoperit că din întreprinderea dumneavoastră s-a furat o mare cantitate de fire P.N.A.

Reprezentanții întreprinderii : Imposibil! Noi avem paznici de zi și de noapte...

R.M. : — Dar am și recuperat o mare parte din aceste produse. Am venit să vi le restituim. Nu mai încape nici o îndoială că au fost furate de la dumneavoastră. Au recunoscut și făptașii.

R.I. : — Or fi recunoscut, însă noi n-avem cunoștință de o asemenea pagubă. Doar există o evidență a intrărilor și ieșirilor. Avem specialiști în treburile acestea. Ar fi observat ei. Trebuie să fie o eroare...

R.M. : — Da, cu siguranță a existat o eroare, dar nu cu privire la cele 39 furturi comise pe timp de noapte la întreprinderea dumneavoastră, pentru că aceste fapte sînt stabilite cu certitudine în cadrul cercetărilor. Eroarea s-a comis atunci cînd s-a acordat încredere unor paznici incorecți, cînd aceștia n-au mai fost controlați de către toți factorii care poartă răspunderea pentru apărarea avutului întreprinderii. Pentru că paznicii Ioan Bledea și Vasile Tripaș au fost corupți de către autorii furturilor și au devenit complici ai acestora.

R.I. : — Dacă a rezultat așa ceva din cercetări, nu mai încape nici o discuție. Dar să vedem totuși ce va rezulta din revizia contabilă. Știm că în asemenea cazuri se impune și o revizie contabilă...

A fost efectuată revizia și... stupoare ! Întreprinderii „Unitatea" din Sighetu Marmației nu i s-a stabilit... **nici o pagubă !**

Să vezi și să nu crezi ! Miliția județului Maramureș ia cunoștință că prin partea locului și chiar în alte județe se vînd, ilegal, însemnate cantități de fire P.N.A., începe verificările și firul Ariadnei duce spre Sighetu Marmației : sînt descoperiți autorii — Gheorghe Rus, recidivist, personal muncitor la Exploatarea de gospodărire locală Sighetu Marmației și, Laurentiu Kovacs, recidivist, personal muncitor chiar la întreprinderea respectivă. Recunosc autorii, recunosc și complicii, adică cei doi paznici și alții, recunoașterile sînt completate cu depozitiile multor martori, iar mai palpabilă decît orice altă dovadă scrisă este recuperarea unei mari părți din cantitatea de fire P.N.A. Se stabilește, astfel, cu certitudine, că paguba produsă prin cele 39 furturi este de peste **420.000 lei, dar revizia contabilă nu stabilește nici o lipsă în gestiunea celor care „gospodăresc" avutul obștesc la unitatea respectivă.**

Să te apuce amețeala, nu altceva...

De unde se desprinde concluzia că, uneori, trebuie revizuită însăși revizia, ca să nu mai vorbim despre acei paznici, care merită a fi puși chiar ei sub o pază sigură, de această dată.

MIHAI GROZAVU ■

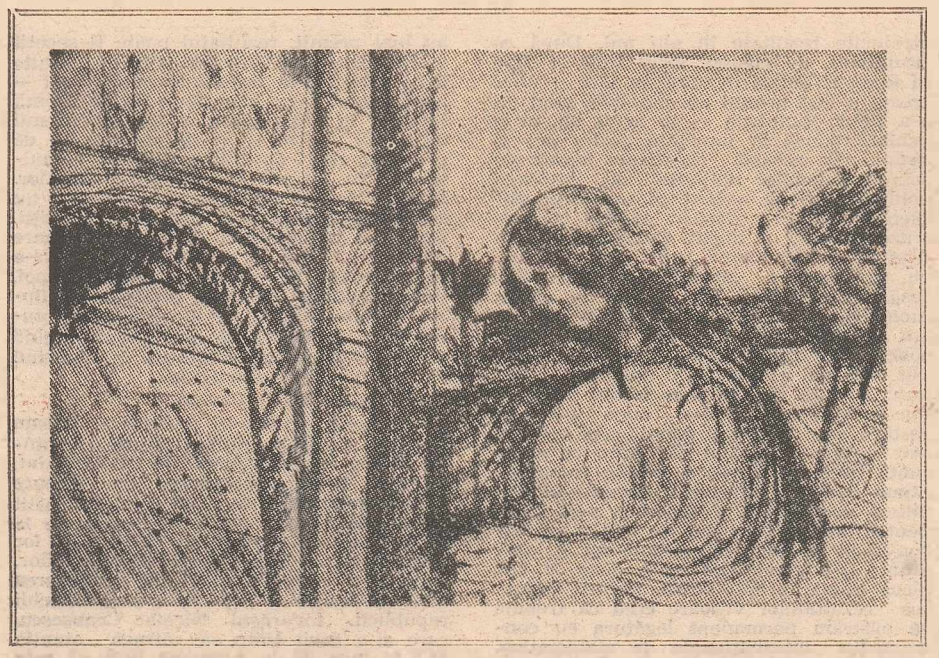

Ce leagă și dezleagă o margaretă

Am pîndit ca un detectiv, ceasuri întregi, viața florilor din minigrădina japoneză, numită „Expo-flora", din Parcul Herăstrău. Dar tot ceasuri între i nu s-a petrecut nimic senzațional ; ele, cumințenii ale pămîntului, mereu egale cu ele însele în măreție și frumusețe, catifele vegetale rupte din curcubeul Soarelui, se dăruiau privirii și sufletului lumii. La un moment dat, chiar mă neliniștea ideea de a nu găsi nici o idee, nici un fapt despre efectul lor asupra trecătorilor. Cînd se dusese de mult amiaza, zăresc pe o alee o fată în alb care îmi atrage interesul prin frumusețea ei aparte și aerul prea grav, părînd împovărată de melancolii. Cap leonin, cu părul ca smoala, pieptănat într-un coc grecesc, pe ceafă, cu piele de porțelan ultrafin, părea că plutește, cu mersul ei agale, prin tremurul zefirului. Dar m-a atras mai mult pentru că purta în mîini trei margarete nimbate de cîteva fire din eterica „floare a miresei". „Poate că s-a despărțit de un bărbat drag care i le-a dăruit ! ?", gîndeam, continuîndu-mi exercițiul de a-mi imagina viața oamenilor atîtea ceasuri perindîndu-se pe lîngă mine și florile grădinii japoneze. Încep s-o urmăresc, tot ca un detectiv, cu intenția de a-i vorbi, de a o întreba ceva despre margarete. La răscrucea dintre aleea pe care apăruse și tunelul de arbori ce duce spre intrarea dinspre Arcul de Triumf, se oprește și, după o ușoară ezitare, se îndreaptă spre două femei în vîrstă care beau apă de la cișmeaua implîntată acolo. „Bună ziua ! Iertați-mă că vă deranjez (se adresează uneia dintre ele, cu părul argintiu, pieptănat ca și al ei într-un coc grecesc, cu ochelari cu umbral, fără nici un fard, distinsă, dar simplă, purtîndu-și vîrsta cu o mare demnitate), dar semănați foarte mult cu bunica mea și îngăduiți-mi să vă ofer florile mele". Bătrîna împietrește de surprindere și un minut, două nu scoate un sunet, ca și însoțitoarea sa. Apoi, le ia din mîinile fetei și articulează cu vocea tremurîndu-i și cu ochii aburiți de lacrimi abia reținute, cărora pînă la urmă le va da drum liber : „Ce gest unic, nu mi s-a întîmplat niciodată un asemenea lucru. Mulțumesc, mulțumesc mult, draga mea, le primesc cu bucurie. Cît sînt de minunate !" Fata ar vrea să se retragă, o invită însă să stea alături de ele, măcar o clipă, pe o bancă și să se cunoască. Cine e bunica sa ? De ce seamănă atît de mult cu mine ? Prin ce ? Are tot 69 de ani ? Mă strecor în dialogul lor și, fantastic, se întîlnesc, se alătură, se deapănă două biografii tulburătoare, curate, dar nu lipsite de momente dramatice întocmai ca și viața florilor pe furtună. Fata este inginer horticol : Raluca Vărzaru, lucrează la sera din Parcul Herăstrău, aflată în spatele „grădinii japoneze" și se îndrepta spre casă, la terminarea programului de muncă. Își luase margaretele, primite dimineață de la gestionara serei, colega sa Georgeta Bocănet, să le ducă acasă, pentru sufletul său, fiindu-i florile preferate. Părinții i-au murit nu de mult, tineri, în prag de 50 de ani, iar singurul contact real pe care îl mai are cu copilăria sa înconjurată de flori din răsadurile bunicii (din care și-a făcut profesie), este tocmai bunica dinspre mamă care are acum 77 de ani și trăiește la Rîmnicu Vîlcea. Icoană a copilăriei sale, „mirosul margaretelor și floarea miresei mi-au amintit de ea, cum le cultiva în boschete mari cînd eram mică și mama mă ducea în vacanțe la Rîmnic... O vedeam aievea cînd v-am zărit pe dumneavoastră și mi s-a părut că sînteți chiar ea. Încă o dată, iertați-mă !" „Ce întîmplare, ce întîmplare, ce gest unic... !" murmură iarăși bătrîna doamnă, ecou al gîndului și emoției sale. Profesoară vreme de peste un sfert de veac, Ana Iuga a primit brațe de flori de-a lungul carierei sale de la elevi, dar niciodată în modul acesta atît de bizar și atît de sublim și atît de sincer. A terminat Literele la Iași în 1937, i-a avut profesori pe Alexandru Philippide, pe Ibrăileanu, pe academicianul Iorgu Iordan, și-a început cariera în satele din Ardeal, în grupele de studii sociologice ale lui Dimitrie Gusti... Comoară de amintiri, memorii și întîmplări despre oameni care au fost și sînt celebri în cultura română, povestește cursiv, elegant, fascinant ca unei nepoate adevărate, bucurie a vieții pe care n-a trăit-o, neavînd copii. Din cînd în cînd, cere confirmarea prietenei sale („nu-i așa, Mieta ? !"), Mieta Nicolescu, fostă colegă de facultate, cu care se plimbă o dată pe săptămînă într-un parc și care este chiar o nepoată a profesorului Iorgu Iordan. Ne povestește mult despre Olga Tocilescu, o Veronică Micle a dificilului Ibrăileanu, care a inspirat suava „Adelă", lucruri pe care nu le știam, despre rochiile ei cu trandafiri care uimeau lumea Iașului și-l tulburau într-atîta pe tîrziul îndrăgostit, pe severul critic literar...

...Minune a naturii, cum poate o floare să dezlege sufletele și amintirile cele mai adînci, să ne facă se retrăim viața trăită odată, să ne facă prieten pe omul despre care nici nu știam să există, să ne facă să nu ne simțim niciodată singuri în univers !

CICI IORDACHE ■

Duios, dar nu trist

Nu ajunsese să confunde viața cu literatura, ceea ce era un fapt remarcabil din partea ei dacă ne gîndim că aproape toți oamenii socotesc că viața lor e un roman pe care, din păcate, n-au ei timp să-l scrie. Din acest motiv, fără îndoială că ea nu stabilea nici o legătură, de exemplu, între florile pe care și le cumpăra singură și bătăile cu flori, de altădată, de la Șosea. Și dacă ajunsese să pună la punct o adevărată strategie psihică și mentală împotriva asociațiilor prea lesnicioase de idei, dacă-și făurise acea disciplină lăuntrică, faptul se datora și întîmplării că în liceu, numărîndu-se printre ultimele promoții care învățaseră logica, avusese note foarte bune, precum și credinței că, la fel ca într-un roman de mare succes, apărut de curînd, solitudinea nu-ți oferă nimic din ceea ce n-ai tu însuți. Încît, chiar dacă-și cumpăra singură flori, cel puțin nu se mințea.

Avea o bibliotecă bună. În afară de diploma de absolvire a facultății pe care o încheiase ca șefă de promoție, biblioteca era fără îndoială unica ei zestre. Și răsfoind odată „Enciclopedia căminului", ediția din 1975, a aflat că „pentru îmbunătățirea condițiilor de lumină în perioada de iarnă se poate folosi iluminatul suplimentar al plantelor" și că „rezultate bune s-au obținut folosind o lampă de 100 W". A citit și s-a hotărît să nu procedeze așa, fiindcă ea se afla mare parte a timpului la serviciu și, în lipsa ei, tot n-ar fi avut cine să se joace cu comutatorul. În plus, de la o vreme începuse să se vorbească din ce în ce mai mult și despre criza de energie...

Apoi a apărut el. În bună parte apariția lui era tot un efect al crizei de energie, fiindcă, fost infanterist în armată și deprins cu marșurile lungi și grele, el tocmai se aflase pînă de curînd, cînd se scumpise benzina, în căutarea unei motivații exterioare și obiective de a nu năzui niciodată să-și cumpere mașină. Însă pentru ea acest lucru nu a avut nici o importanță și nici faptul că el avea, în general, ceva din înfățișarea acelora pe care ea îi văzuse în filme că abia se întorseseră de pe front. Și chiar a doua oară cînd s-au văzut el i-a spus să nu-i ceară flori niciodată, că pe lume sînt tot felul de oameni, el este așa, nu este altfel, și atunci ea a înțeles de fapt că o să-și cumpere singură flori toată viața. Primise ca pe o poveste străină, ca pe una dintre acelea citite, mărturisirea sumară a lui că într-o vreme îi plăcuse să ofere flori, că se prinsese singur în capcana plăcerii de a merge cu brațele încărcate de flori către ceea ce fusese mai mult o închipuire a lui, nicidecum o realitate, fiindcă realitatea se dovedise a fi cu desăvîrșire stupidă și n-ar fi meritat să bată, la ușa ei nici cu o ceapă degerată. Însă pentru el, care se străduia să creadă despre el însuși că-i place mai mult să dea decît să primească, întîmplarea aceea lăsase un fel de gol de aer care-l apăra de eventualitatea altor întîmplări de același fel. Și nici nu e de mirare că nunta lor, la care n-au chemat pe nimeni — nu m-au chemat nici măcar pe mine — a fost o nuntă fără flori.

Însă atunci, am aflat, s-a petrecut una dintre acele întîmplări care te fac să crezi că literatura dă buzna în viață și, ca sub ochiul unui regizor nevăzut, într-o piesă al cărei deznodămînt nu poate veni decît din cer senin, din jocul pur și orb și strălucitor al hazardului, o jurisconsultă de la Oficiul juridic al primăriei, pe care el o cunoștea mai demult, i-a văzut acolo și s-a invitat la „ceremonie" și i-a întins ei un buchet de garoafe. Și după aceea, coborînd scările imense, de piatră, care dau către Piața Amzei și căzîndu-le privirile chiar pe locul unde, cum toți bucureștenii știu, se vînd splendide buchete de flori de cîmp, el a zis că-i cumpără unul și i-a cumpărat unul, mormăind în timp ce se îndepărta de acolo că i l-a cumpărat nu pentru că ține să respecte măcar atunci, în al treisprezecelea ceas, obiceiul că o nuntă trebuie să fie cu flori, ci pentru că pur și simplu așa a vrut el.

Întîmplări adevărate

Iar de atunci încoace s-a întîmplat să mai vrea de cîteva ori, ceea ce e un semn cît se poate de promițător. Căci țin să cred că atunci cînd el își declarase incapacitatea de a mai oferi flori nu lăsa să se vadă o simplă reacție de copil bosumflat, ci mărturisea un principiu al unei morale bine consolidate și greu de clintit din convingerile ei. El acordase chiar și florilor o semnificație, le luase, ca să zic așa, în serios, și era profund încredințat că gestul de a le oferi cuiva trebuie să exprime ceva. Altfel ar fi niște simple obiecte pe care le vehiculăm de la unii la alții. Și nu știu dacă avea sau nu dreptate, dar știu că el credea că pînă și gratuitatea și frumusețea în sine a actului de a oferi flori, în afară de faptul că presupune o stare de grație și de împăcare cînd te simți ca un buchet de raze călătorind prin azur — or, viața lui nu-i îngăduise să se simtă niciodată astfel — tot nu te scutește de întrebarea fundamentală care te obligă să-ți precizezi cui dai florile. Nu de altceva, dar ca să nu ajungi să le dai cuiva care, în mod absolut, nu le merită. Vreunui incendiator, de pildă.

Și pot să adaug că de cîte ori aflu vești despre ei, despre prietenul meu, despre care vorbesc, și despre soția prietenului meu, îmi face plăcere să cred că străbat pînă la mine efluvii din grădinile demult dispărute ale Lindarahei, despre care am citit într-o carte împrumutată de la el, „Povestiri din Alhambra", iar cînd plec în vizită pe la ei — fără să uit să cumpăr flori — mă îndeletnicesc cu gîndul de a vrea să-l înțeleg perfect pe acel om ce s-a numit Maumal și, ca vizir al Granadei, n-a uitat să pună să se planteze cu chiparoși o lungă alee „pentru plimbarea și melancolia maurilor", faptă pentru care cineva — un înțelept, Alcantara — a spus că numele acestuia ar trebui scris cu litere de aur spre a nu fi uitat niciodată.

DUMITRU ELIADE ■

Laitmotiv

Mi s-a sugerat să vorbesc cu maistrul Nucă de la Secția forjă, care lucrează în uzină de la înființarea ei, iubit de toată lumea și de la care mulți tineri au învățat și meserie și să fie oameni. Însoțit de un tovarăș de la birouri, am ajuns în secție. „El e, cel care dirijează podul rulant".

Era cu spatele. Un bărbat de statură mijlocie, lat în spate, robust. Ne-am apropiat și am așteptat ca podul rulant să se oprească. Atunci s-a întors spre mine prietenul meu din copilărie, Bebe Nucă. Ne-am îmbrățișat.

De cînd nu ne mai întîlniserăm ? Bărbatul din fața mea, albit la tîmple, fusese pe vremuri un băiat cu păr țepos, care nu voia să se constituie într-o freză, cu genunchi ascuțiți, mai totdeauna juliți. Avea idei năstrușnice. Adolescent fiind, își cumpărase o chitară numai pentru a i-o face guler unui vecin care-l înjurase de mamă.

Frații Nucă. Oare cîți erau ? Cred că șase, dacă nu chiar șapte, pentru că unii erau prea mici să-i mai numărăm.

Doamna Nucă, uscată și subțire, cam la doi ani o dată începea să se îngrașe, semn că în curînd urma să vină pe lume un nou Nucă. Pe atunci mai mult bănuiam cum se întîmpla acest miracol.

Se năștea micuțul, doamna Nucă revenea la silueta ei de scîndură, iar frații mai mari veneau în parculeț cu un cărucior scorojit în care, din cînd în cînd, plîngea un boț de om. Cînd începea să meargă, micuțul dispărea pentru șase ani la țară și revenea cu cîteva zile înainte de începerea clasei întîi. Chiar dacă nu l-ai fi văzut lîngă frații lui, ai fi știut că e un Nucă. Băieții aveau capul mare și erau blonzi, fetele erau subțiri și cu ochii albaștri. Ei semănau cu tata, ele cu mama.

Cît despre domnul Nucă, n-am știut niciodată care este secretul fascinației lui asupra noastră și al autorității de care se bucura în fața numeroasei lui familii. Indiferent de anotimp, purta pe capul său rotund și mare o pălărie neagră cu boruri largi, de sub care curgeau niște plete subțiri, inconsistente. Mergea cu capul sus, privind undeva departe, de parcă era gata să cadă pe spate.

O duceau greu. Toamna, cînd se coceau gutuile, doamna Nucă își trimitea în cartier băieții mai mari, Bebe și Nelu, după gutui. Cel puțin o lună, întreaga familie mînca în fiecare zi mîncare de gutui, bineînțeles fără carne.

Fiind cel mai mare, Bebe s-a angajat repede, fără să-și poată continua școala pe care a terminat-o mai tîrziu la seral. Apoi venise rîndul lui Nelu să muncească pentru frații mai mici.

Îl ascultam pe Bebe care făcea cronica familiei de cînd mă mutasem din cartier și mi-a venit un chef nebun să mă duc în casa lor mică și veche, îmbrăcată în iederă și să găsesc reunită acolo toată familia Nucă, așa cum era acum douăzeci și cinci de ani.

Doamna Nucă, deloc copleșită de mulțimea obligațiilor, făcea totul din mers. Copiii, între doi și cincisprezece ani, se învîrteau prin curte și prin casă, fiecare cu interesele lui. Unii plîngeau, unii făceau pe ei, alții își scriau temele, fetele aveau grijă de frații și surorile mai mici. Peste toți, mai mare și mai tare, era Bebe care punea în practică pedepsele doar rostite de doamna Nucă, pentru că dînsa avea totdeauna mîinile ocupate. Și mai mare și mai mare peste toți era domnul Nucă La șase după-amiaza, pe cap cu cunoscuta-i pălărie, părăsea curtea mergînd după treburi. În curte, amețite de vînzoleala din jur, umblau năuce trei găini. Cînd îi ieșeau în față, domnul Nucă, păstrîndu-și ținuta de rege în exil, dădea în ele cu piciorul. „Vincențiu, ce ai cu găinile ? Se plimbă și ele" spunea Minodora Nucă. „Găinile trebuie să se ouă, nu să se plimbe" rostea tatăl Nucă domn și autoritar, părăsind pentru un timp micuța lui împărăție. Depistase în cartier o „Alimentară", unde lucrau doar femei și după-amiaza se îndeletnicea cu descărcarea și aranjarea lăzilor, așa că masa de bază în familie era cina.

În sfîrșit, programul s-a terminat.

— Sînt cu mașina. Ajungem repede. Îi vezi pe cei mici, iar mamei îi faci o mare plăcere. Mereu întreabă de copiii din cartier.

Domnul Nucă murise.

În curte se jucau cei patru copii Nucă. Doi băieți blonzi cu capul mare și două fetițe subțiri cu ochii albaștri. Toți patru fuseseră crescuți de Minodora Nucă. Mai tîrziu, la umbra unui cais unde ne beam cafelele. Bebe îmi spuse : „Am avut mare noroc cu mama care stă la mine. Mi-a crescut copiii. A fost o luptă... vroiau s-o ia fetele la ele".

Prin curte umblau năuce trei găini cu gîtul golaș. Vincențiu, băiatul cel mare, ieși din casă pe cap cu o pălărie neagră cu boruri mari. „De cîte ori ți-am spus să nu-mi mai iei pălăria ? Du-o imediat la loc !" „Lasă-l, Bebe ! Se plimbă și el cu pălăria pe cap. Ce mare nenorocire ?" interveni doamna Nucă.

OPREA GEORGESCU ■

OMUL — INTERIOARE DE CONȘTIINȚĂ

Tezaur de gindire prioritară românească

Un clasic al filozofiei culturii: Simion Mehedinți

Un mare învățat român despre care trebuie să vorbim mai mult : Simion Mehedinți, întemeietorul geografiei noastre moderne ■ Opera sa Terra *stă alături de* Kosmos-*ul lui Humboldt în istoria geografiei universale, iar în cultura românească alături de* Getica *lui Pârvan și* Istoria literaturii... *a lui Călinescu ■ Simion Mehedinți — o personalitate de Renaștere prin polimorfismul creației sale ■ Geograful Simion Mehedinți strălucește și ca filozof al culturii ■ Un om venerat de tineret ■ Noi puncte de vedere în domeniul etnografiei cuprinse în lucrarea sa* Coordonate etnografice.

Pe o durată de o jumătate de secol, prima a celui în curs, Simion Mehedinți a întemeiat geografia românească modernă și a ridicat-o la un prestigiu care a depășit vadul interesului pur profesional, revărsîndu-se generos în **cultura** vremii. Epitaful pe care și l-a izvodit — **Pro Patria vixit, / Verum dixit,** / Terra **scripsit** — ar putea sugera, prin ultimul stih, că însuși cel în cauză și-ar fi hotărît în istoria noastră spirituală un loc de naturalist. În realitate, primul punct din această dare de seamă în fața veșniciei vorbește de o angajare mai înaltă, concretizată și ea într-o vastă operă scrisă.

De aceea, ar fi nedrept să-l țintuim pe Simion Mehedinți de o singură dimensiune, oricît i-am prețui meritele de geograf. Dealtfel chiar geografii nu prea se întrec în a restitui contemporaneității opera de specialitate a marelui lor înaintaș. Ediția de **Opere alese** (Editura științifică 1967), excelentă ca alcătuire, apărută cu un an înainte de centenarul nașterii savantului, a marcat un început promițător, dar n-a fost urmată de vreo alta măcar la fel de consistentă. Cîtă vreme nu va revedea lumina tiparului **Terra** — operă ce stă alături de **Kosmos**-ul lui Humboldt în istoria geografiei universale, iar în cultura românească alături de **Getica** lui Pârvan și de **Istoria literaturii...** a lui Călinescu —, geografii numai se vor amăgi că și-au făcut datoria de moștenitori culturali ai operei lui Simion Mehedinți. Oricum însă, personalitatea acestuia trebuie privită în mișcarea-i liberă prin întreg spațiul cultural, în care și-a croit nu unul ci mai multe profituri, aproape la fel de bine tăiate, aproape la fel de puternice. Mehedinți face parte din preafericita pleiadă de ctitori ai disciplinelor moderne din țara noastră, cristalizate ca urmare firească a împlinirii și desăvîrșirii idealului politic de unitate națională. Alexandru Odobescu, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin Rădulescu-Motru, Dimitrie Gusti, iar în rînd cu ei Simion Mehedinți și alți cîțiva, au fost adevărate personalități de Renaștere, atît prin frumusețea cît și prin polimorfismul creației lor. Într-o unitate de tel, fie că slujea istoria, literele, geografia, ori teritoriile filosofice, fiecare s-a simțit parcă dator să dea tonul și să umple în jurul lui cît mai mult din ceea ce rămăsese neacoperit din pricina vicistitudinilor și a hotarelor despărțitoare din veacurile de pînă atunci. Așa se explică observația făcută de Tudor Vianu că „în ansamblul vieții noastre sociale a apărut un tip intelectual al cărui corespondent nu-l găsim cu ușurință în alte culturi, și anume tipul omului de cultură care nu cultivă numai o specialitate științifică anumită, ci care reflectează la destinul global al culturii noastre și care se simte răspunzător de întreaga orientare a civilizației țării" (Tudor Vianu, **Filosofia culturii,** București, Publicom, ed. a doua, 1945, p. 288). Există temeiuri spre a crede că scriind acestea Vianu se va fi gîndit și la Simion Mehedinți. Cei doi se cunoșteau direct și își vor fi cîntărit reciproc personalitatea. În spiritul convenției dintre catedrele de sociologie (condusă de D. Gusti) și de geografie (condusă de S. Mehedinți), convenție ce prevedea ca studenții de la o specialitate să susțină în mod obligatoriu un examen la specialitatea cealaltă, a existat o înțelegere chiar între Mehedinți și Vianu privind participarea studenților geografi la cursul de filosofie a culturii ținut de mai tînărul conferențiar la catedra lui Gusti. Pe de altă parte, fondatorul școlii românești de geografie își dublase el însuși cursurile de specialitate cu altele, tot atît de ample, de etnografie, în care făcea diagnoze social-culturale și în care îi îndemna pe studenți la creație originală ca suprem criteriu de a fi validați drept „o generație nouă". A condus **Convorbirile literare** vreme îndelungată, a scris sub pseudonimul Soveja pagini de critică (**Primăvara literară,** 1914) și de literatură propriu-zisă (volumul de povestiri **Oameni de la munte,** 1918). E drept că în calitate de mentor literar el nu a strălucit, dar limba din povestirile sale l-a impresionat pe Delavrancea ca un sunet de vioară. Frumusețea limbii, care încîntă chiar și în lucrările lui științifice, face din Mehedinți un stilist, un artist al limbii, adică un veritabil scriitor.

Atît de puternic s-a obiectivat spiritul mehedințian în alte direcții, încît în urmă cu mai bine de un deceniu s-a putut încerca demonstrația, punctată de bune argumente, că adevărata vocație a savantului n-a fost de geograf, nici de etnograf, nici de literat, ci de pedagog (Dumitru Muster, „Vocația pedagogică a savantului encicloped Simion Mehedinți", în **Revista de pedagogie,** 10/1968, pp. 87—93). Alții l-au considerat un filosof autentic, unul de întîia mărime. Cităm, de pildă, dintr-o recenzie la **Terra,** principala lucrare geografică a lui Mehedinți (2 vol., 1203 pp., Editura „Naționala" S. Cornei, București, 1930) : „Ceea ce trebuie să recunoaștem fără înconjur Profesorului Mehedinți este o neobișnuită putere de gîndire, întreținută cu o riguroasă și vastă informație științifică, o fericită îmbinare a însușirilor de adîncă analiză cu un spirit puternic de sinteză, a discursivității științifice cu analiza filosofică — trăsături care îl așează pe bună dreptate printre cei mai de seamă gînditori ai neamului" (Traian Herseni, în **Arhiva pentru știința și reforma socială,** nr. 1—2, 1934, pp. 151—152). De asemenea, un cercetător obiectiv ca N. Bagdasar nu l-a putut omite din istoria gîndirii românești, acordîndu-i printre filosofii culturii un loc distinct, alături de C. Rădulescu-Motru, P. P. Negulescu, Ion Petrovici, Lucian Blaga, Tudor Vianu (cf. N. Bagdasar, **Istoria filosofiei românești,** ediția a doua, București, 1941). Mai aproape în timp amintim inițiativa lui Al. Tănase de a valorifica unele idei ale lui Mehedinți pe linia unor concepții etnografice asupra civilizației (Al. Tănase, **Introducere în filosofia culturii,** Editura științifică, 1968, pp. 228—230) și lucrarea lui Emil Bădescu, lăudabilă ca intenție, **Simion Mehedinți, gînditor social-politic și pedagog,** Editura științifică, 1969).

Cert este că dacă istoria literaturii îl înregistrează doar printre amatori și eruditi (vezi Marin Bucur, **Istoriografia literară românească,** Editura Minerva, 1973, pp. 355—356), istoria filosofiei, în special la capitolul de filosofie a culturii, precum și istoria pedagogiei, nu-i pot lăsa uitării lui Simion Mehedinți unele contribuții importante, cu caracter sistematic, doctrinar. Este foarte adevărat că într-o lucrare autobiografică Mehedinți scria : „putem spune că progresul s-ar putea măsura tocmai prin uitare, adică prin sentimentul că un lucru este atît de ușor, încît credem că s-a făcut de la sine" (S. Mehedinți, **Geografie și geografi la începutul secolului al XX-lea,** 1938, p. 114). Dar nu se cade să luăm aceste cuvinte ca pe o invitație de a le da curs în litera lor. De vreme ce posteritatea nu se arată prea îngăduitoare față de lunecările individului, ea ar trebui să-i acorde acestuia în compensație recunoașterea tuturor meritelor cucerite prin efort și dăruire de sine.

Prestigiul pe care Mehedinți l-a dobîndit ca om de cultură în epocă a atins cotele cele mai înalte. Era mai ales un venerat al tineretului. Unele din lucrările, conferințele sau cursurile sale de la Universitate — care se bucurau de o largă și variată audiență — aveau titluri elocvente : **Către noua generație, Datoria generației actuale** etc. Adeseori, cuvintele rostite de el purtau și sădeau în magma sufletească a ascultătorilor sensul unei mari responsabilități față de soarta culturii române : „o generație nouă — spunea el de la catedră — nu poate să fie decît aceea care introduce elemente noui în civilizația și cultura unui popor și un ritm nou în viața poporului respectiv... Domnilor, termenii problemei sunt clari : puteți să creați și să adăogați elemente noui de civilizație și cultură românească? Dacă da, atunci sunteți o generație nouă ; dacă nu, atunci nu sunteți decît niște exemplare tinere, o simplă continuare" (**Datoria generației actuale,** curs dactilografiat, multiplicat de Societatea „Soveja", 1933—1934, pp. 4—5). Cărțile lui au cunoscut tiraje substanțiale — e suficient să menționăm că **Altă creștere. Școala muncii,** un fel de Biblie a învățătorilor de-atunci, a numărat în total șapte ediții, dintre care patru numai între anii 1919 și 1922, fapt rar întîlnit în lumea editorială de altădată. Nu e vorba deci de o popularitate facilă, ci de un prestigiu durabil, dobîndit ca gratificație pentru dăruirea de sine față de o cauză supraindividuală.

Tocmai întemeiatul prestigiu din epocă poate trezi din nou interesul pentru acea parte a operei lui Mehedinți pe care tectonica socială a împins-o pe nedrept la fund. Autorul acestei opere a vibrat prea sincer pentru destinul poporului său, pentru ca tot ceea ce el a înfăptuit în această direcție să fie ignorat sau expediat cu ușurință. Mai mult decît atît, unele din ideile sale — și încă dintre cele programatice — sînt prea rezonante în prezent și în perspectivă pentru ca partea din operă care le cuprinde să fie evaluată numai prin prisma altor idei, neconfirmate de istoria noastră. Ceea ce este deschis timpului își cere integrarea în suma valorilor absolute ale patrimoniului nostru cultural.

(Va urma)

GHEORGHIȚĂ GEANĂ ■

Ultima oră

Cît de curînd, profesorul Hociotă își va relua activitatea

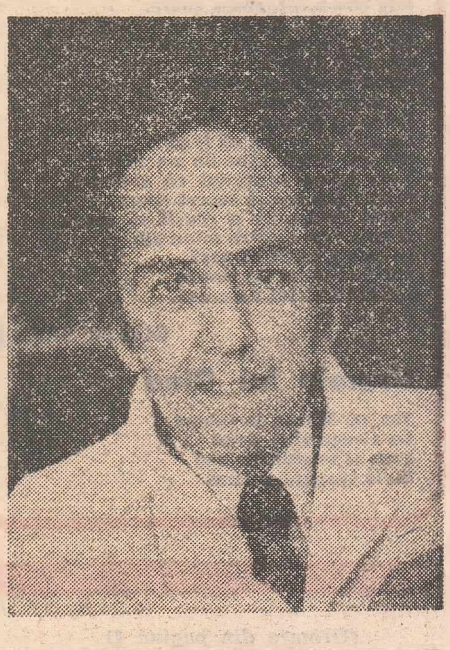

Scriam nu demult că, din motive de sănătate, profesorul doctor Dorin Hociotă n-a putut lua parte la lucrările celui de al XII-lea Congres mondial de otorinolaringologie, la care, ca o recunoaștere a valoroaselor sale contribuții, i se încredințase onoarea de a conduce una din ședințele de audiologie. La data aceea, profesorul era suferind. Aflăm, cu bucurie, că omul de știință român, director al Centrului medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L., a părăsit spitalul și urmează, cît de curînd, să-și reia activitatea. E o veste care, cum spuneam, ne bucură, căci mulți bolnavi își leagă speranțele de măiestria nobletea sufletească și bisturiul profesorului Hociotă, medic de profesie savant și om.

Îi dorim profesorului Dorin Hociotă o cît mai deplină și mai grabnică însănătoșire.

„Fantezia 2000" e gata de drum

— Tovarășe Gheorghe Cazacov, sînteți un inventator de elită, asta e clar. Fără să fi făcut cine știe ce facultăți, ați avut și aveți idei, mai mult decît atît, le-ați aplicat și le aplicați. Deținești, dacă nu greșesc, și cîteva brevete de invenție, da ?

— Nu cîteva, am 21. Sînt pe peretele acela, numărați-le.

— Flacăra a mai scris despre căutările dumneavoastră, le-a făcut cunoscute și, pe cît a putut, le-a sprijinit, așa-i ? Numai că acum nu mai pare să fie vorba despre o simplă invenție, ce văd aici e chiar o mașină ! Ce fel de mașină, tovarășe Cazacov ?

— Un automobil electric românesc, original. E o idee a mea mai veche, o țin în cap de vreo 15—20 de ani. Am discutat-o public chiar în **Flacăra,** cu poetul Adrian Păunescu, am spus-o deschis, nu e ușor, dar se poate face. Uite c-am făcut, uite că s-a putut.

— Pînă să vedem cum ați făcut, să vedem ce-ați făcut, de acord ?

— „Fantezia 2 000", așa am botezat-o, să nu mă întrebați de ce, a rezolvat, cred eu, problema acumulatorului, a stocatorului de energie. Inima mașinii, cheia ei. Ajutat de tata, am pus la punct o baterie plumb-plumb de 36 de volți și 5 sute de amperi, în stare să se încarce, de la orice priză monofazică, în 5 ore. Așa stînd lucrurile, mașina ar urma să consume sub 4 lei la 100 de kilometri.

— La ce autonomie ?

— Mașina va hotărî, la drum. Vom mai vedea, dar va fi, asta pot afirma, o mașină competitivă și din acest punct de vedere. Să spun cîteva cuvinte și despre motor. Primul mi-a făcut bucata, din cauza turației mari. Al doilea, cel care e montat acum pe „Fantezia", a fost realizat, ca prototip, la I.M.E.B., unde doctorul inginer Nicolescu m-a ajutat ca pe un frate. Are 7 kilowați, e silențios, merge ceas, l-am urmărit pe bancul de probe.

— O clipă. Ziceați că v-a ajutat tatăl dumneavoastră, se pricepe ?

— Moș Filip ! Așa-i zic eu, să-l necăjesc. E acumulatorist, de cînd lumea, din 1919, a lucrat la fost fabrică „Tudor", pe Dorobanți. Dealtfel, la început am fost mai mulți, Lucian Protopopoiu, Justin Capră, Constantin Drăghici, pătimași ca și **mine,** ne-am apucat de caroserie în casă, de nu mai puteam, la un moment dat, s-o scoatem ?! Cu timpul însă, unii s-au îndepărtat și i-am înțeles. Au renunțat cînd s-a pus problema banilor, eu însă am mers mai departe, era ideea mea, trebuia să mă bat pentru ea. Am închiriat spațiul acesta și, ca să mă descurc, m-am mai împrumutat, am mai vîndut. Magnetofonul, aparatul de fotografiat, altele.

— Aici a fost, dacă nu mă înșel, un depozit de vinuri. Mă înșel ?

— Depozit de vinuri a fost, dar noi am lucrat la subsol. Miroase și acum a butoi acolo. Am făcut însă treabă bună, mașina e numai nituri, n-are un punct de sudură.

— Ce greutate are „Fantezia" ? Cîți pasageri poate transporta ?

— Cîntărește 520 de kilograme, din care 220 setul de baterii. Ia 3 pasageri și, pe lîngă noutățile funcționale, are echipament de „Dacia 1 300", roți, cutie de viteze, planetare, direcție, sistem de frînare etc. În plus, puteți constata, e prevăzută cu radiocasetofon, cu minitelevizor și cu instalație pentru radiotelefon. Într-o primă fază, farurile erau escamotabile, dar am renunțat.

— De ce ?

— N-am găsit ce ne trebuia. Vreau să zic că n-am găsit în comerț.

— Cine n-a găsit, dumneavoastră și mai cine ?

— Am plecat, cum spuneam, mai mulți, dar am rămas doar 3, tata, un tehnician de la Institutul Politehnic pe nume Grig Foculescu și cu mine.

— Cît a durat toată construcția ?

— 7 luni, poate 8. Uneori am lucrat și noaptea. Multe soluții fiind originale, bateria, parbrizul, altele, n-am reușit dintr-o dată, dar n-am dezarmat. Am luat-o mereu de la capăt și acum, iată, sîntem gata de drum.

— Tovarășe Cazacov, să reamintim caracteristicile tehnice ale „Fanteziei", avantajele ei. Se poate ?

— Firește. E un automobil electric, consumă 3,60 lei la 100 de kilometri, nu poluează, nu face zgomot, se încarcă ușor și așa mai departe.

— Cît ar costa o astfel de mașină ?

— Pe mine m-a costat mult, dar eu nu-s industrie. Prețul n-ar depăși 30 de mii.

— Ce e ăsta, tovarășe Cazacov ?!

— Ce-mi arătați e hibridul. Am uitat să vorbesc despre el. „Fantezia" are și un motor auxiliar, acesta, care consumă cam 3 sferturi de litru de combustibil într-o oră de funcționare. Nu neapărat benzină, chiar și gaz. El încarcă, din mers, bateriile, fără să fie cuplat la tracțiune. Într-o oră, am probat, încarcă pentru 70 de kilometri. E ceva, nu ?

— Firește că e. Altceva ?

— Muncă și să fie sănătate.

— Să fie, tovarășe Cazacov, să fie, vorba cuiva, că trebuie. Întrebînd, mă referream însă la altceva, la miniacumulatori.

— O știți și pe-asta ?! Am încheiat, recent, un contract cu Federația de modelism pentru 3 mii de miniacumulatori necesari sporturilor aplicative. Pînă acum se importau din R.F.G., 90 de mărci bucata. Noi îi facem la un sfert din preț și mă bucur că am găsit, la nivelul Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, înțelegere și disponibilitate față de nou.

— Sincer, credeți că „Fantezia" va merge ?

— E sigur, am încercat-o. La ora asta, din cîte cunosc, ea e competitivă în orice salon automobilistic. În plus, după cum constatați, are o formă atrăgătoare.

— Că mașina există e clar, o vedem, o pipăim, întrebarea e cît de rentabilă va fi eventuala ei producere în serie. Va fi ?

— Ce să fac, s-o laud ? Să așteptăm probele de drum, apoi vom mai vorbi.

— Ce spun specialiștii ?

— Cei care au văzut-o s-au minunat. Dar, vorba românului, să nu zicem hop pînă n-am sărit pîrleazul !

— Așa e, corect. O ultimă întrebare, tovarășe Cazacov, de ce i-ați zis automobilului electric „Fantezia 2 000" ?

— E o poveste lungă.

— Poveștile vechi plac, poftiți.

— Am trimis, cu ani în urmă, o adresă unei comisii tehnice, propunîndu-i automobilul pe care-l aveți în față. Mi s-a răspuns, într-un tîrziu, că ideea mea e o fantezie ! După cum vedeți, nu e.

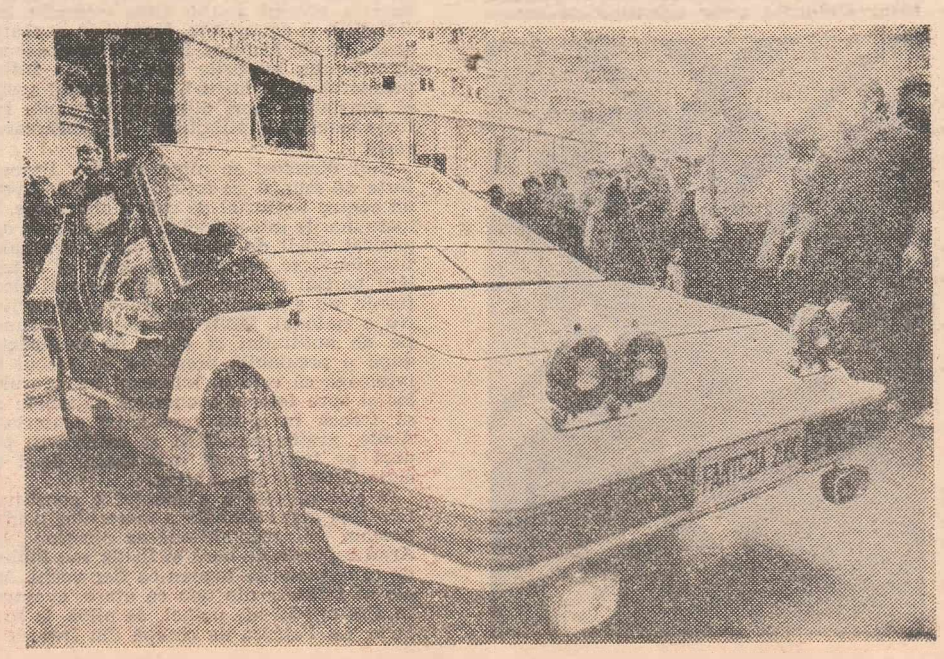

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Arad — o arhitectură

Poeți din Arad

IOAN COTT – Mireasa

Notă autobiografică

Tata cosea grîu,
tata cosea cer, cosea soare.
Grîul murea pe coasă scrîșnind.
Eu mă jucam subt căruță
cu puiul de iepure
prins de el dimineața
în culcușul scobit.
Puiul de iepure
încerca să scape, să fugă
dar eu îl trăgeam de un picior.
Tata lovea pămîntul cu sudoare,
mama culegea în secară soare.
Puiul de iepure a reușit să scape
și tata venea către mine alb
cu inima peste cămașă
aducînd puiul de iepure
înfipt în vîrful de coasă.

GLIGOR SAVA ■

Urmele lui Glad

Jos, pe Mureș, la Cenad,
La Cenad și la Arad
Prin al veacurilor vad
Stele scapără-n apus
Peste lumi care s-au dus.
Și din lut se mută-n cărți,
Trec în inimi, trec în hărți,
Locuri vechi, de căpătîi,
Țara noastră cea dintîi.

Oare unde i-a fost hatul ?...
Inima-i bătea pe Mureș,
Unde Glad și-avea olatul
Infruntînd al vremii iureș.
Avea turme și conace
Pe-al cîmpiilor chilim
Și gătit pentru soroace,
Loc ferit de țintirim.

Mureș, Mureș, apă lină,
Descîntată cu lumină,
Inima ți se închină
Lîngă-a țării rădăcină.
Și la fiecare vad
Caut urmele lui Glad
Cu genunchiul aplecat.
Peste început de leat.
Stă în colb să proslăvească
Loc de vatră strămoșească,
Cîtitorie bătrînească,
Veșnicie românească.

LUCIAN EMANDI ■

De veghe la capătul veacului XX

Ce tristă e icoana acestui mal de veac
cînd stăm parcă la pînda unui război mondial
depozite de teamă-n memorie ne zac
și n-avem îndrăzneala de-a mai iubi un cal

Pe masa de atlantic a cerului divin
cad des însingerate aripi de porumbei
durerea lor ne-nțeapă e-un strigăt catilin
ca pe sub neauă iarba cînd mor în iarnă miei

Se sfarmă-n țăndări veacul îngenuncheat în sînge
plancta-i ca o haită mușcînd brațul iubirii
și luna ca un făt din pîntec, vai, ne plînge
și-atît de fără noimă mor zilnic trandafirii.

IOAN JUSTIN PURZA ■

Uriașul din Cîmpia de vest

ARCHIM, mai mult decît o „firmă" înregistrată sau o simplă denumire pentru tranzacții comerciale, reprezintă un simbol, întruchipînd venirea chimiei în mănoasa Cîmpie de vest. De mult aștepta cîmpia un combinat de îngrășăminte „al său". Spuneau arădenii, bihorenii, oamenii Țării Crișului, gospodarii bănățeni : Moldova își are Roznovul și Bacăul, adică respectivele combinate de îngrășăminte, Podișul Ardealului are combinatul de la Tîrgu Mureș, cîmpia olteană — Craiova, Bărăganul — Turnu Măgurele și Slobozia, dar noi ? Ei bine, retortele chimiei s-au strămutat și la Arad, destul de departe de oraș ca să nu-l polueze, destul de aproape ca să-l bucure. Să-i bucure și pe bihoreni, apropiatul Timiș, Satu Mare, dar și alte județe mai îndepărtate, spre care afluează camioane, bene, tractoare cu remorci, gemînd de povara îngrășămintelor complexe **made in Arad**. Alte transporturi, pe calea apelor, se îndreaptă spre țări îndepărtate.

Chestia cu camioanele nu e numai poezie, poate fi și sursă de uimire și chiar de încordare. Amatorilor de recorduri le putem oferi o coadă-record care implică, paradoxal, abundența. Ca un șarpe încolăcit în cîmpie, cu capul lîngă fabrica de amoniac și coada metalică hăt departe, undeva lîngă bătrîna moară din Vladimirescu, o coadă de 2 km, cu camioane lipite unul de altul. Aci nu servesc la nimic legile de circulație, stăpînește necontestată doar legea răbdării și tutunului, pentru șoferii C.A.P.-urilor din Cîmpia de vest veniți să încarce prețioasele îngrășăminte.

Ei știu că e inutil să claxoneze, oricum nu pot da nici înainte, nici înapoi, și nu au altceva de făcut decît să aștepte, chiar și o zi și o noapte, mîncînd și dormind în mașină. Recordul omologat de răbdare se pare că ar aparține unui vlăjgan din Șiria care, bietul, nu s-a urnit de la volan 36 de ore în șir. Și nu-i nimeni vinovat, fiindcă, oricît de isteț ai fi, unele lucruri le poți planifica, altele nu. Cînd direcțiile agricole județene anunță telefonic că „s-a dat drumul la îngrășămintele de Arad" și că s-au aprobat repartițiile, fiecare președinte de C.A.P. își ia măsurile de rigoare. Dar cînd și cum va putea trimite camioane depinde de atîtea necunoscute încît... Și așa se face că într-o zi nu apar decît vreo zece camioane, iar în ziua următoare sute. Defilează în fața ghișeurilor Matușca de la „Victoria" Nădlac, Malița de la Aradul Nou, Șchiopu de la Firitea și cîți alții, care la combinat sînt cunoscuți doar după numele mare. Stau și așteaptă, uneori în ploaie și în vînt, temători că tovarășa Tașcă de la Inspectoratul pentru calitatea și controlul mărfurilor nu le va permite să încarce dacă nu au prelată. „Care prelată ? — se minunează ei. Colectiva nici nu are așa ceva". Apoi, cum poate face rost de carton gros cu care se fardează (chiar așa, ca la femei) adică se căptușesc vagoanele de marfă ce își așteaptă și ele rîndul la Combinatul de îngrășăminte chimice. Șoferii își protejează camioanele cu carton, cîteodată doar atît cît tovarășa Tașcă să vadă prin geam că părăsesc incinta combinatului acoperiți mai mult la figurat decît la propriu, căci carton e puțin. Apoi se mistuie în zare cu produsele ARCHIM. Se grăbesc, îi așteaptă ai lor.

„S-au încărcat în camioane și 1 900 tone pe zi", ne spune expeditorul Ioan Hatcu. El nu-i un simplu funcționar : pentru acest fiu de țăran din Chisindia, Țara Zarandului, îngrășămintele chimice nu reprezintă doar o simplă rubrică într-un document de expediție completat în grabă ci mană, pămîntească nu cerească, pe care o așteaptă consătenii.

— Sîntem un combinat modern, competitiv și pe plan internațional, cu tehnologii de vîrf și consum redus de energie — ne spune directorul tehnic, inginerul Laurențiu Catană. Utilaj românesc, care nu dă nici un fel de bătaie de cap. Am produs pînă acum un milion de tone, patru sorturi de îngrășăminte complexe cu azot

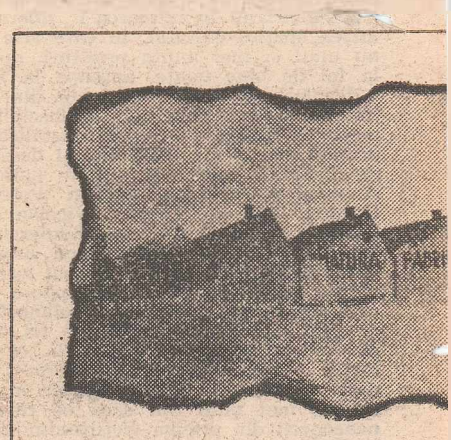

Așa arăta fabrica de strunguri în modernă a strungurilor grele astăzi

(Urmare din pagina 1)

și de ceasuri din țară. Așadar, o producție extrem de diversificată. De acord însă să nu ne pierdem în cifre, fiindcă uneori din cauza lor riști să nu mai vezi oamenii.

— Cum este folosită baza materială extrem de solidă de care dispune județul, ce ați constatat pe teren ?

— Contactul viu cu oamenii, cu viața este o trăsătură caracteristică a stilului de muncă al secretarului general al partidului, de la care învățăm permanent. Toți activiștii cu munci de răspundere din Comitetul județean fac în mod obligatoriu patru zile pe săptămînă teren, zile în care „am desființat" birourile. Desigur, important în activitatea de control nu este să **constați**, ci, pe baza unei documentări prealabile și mai ales a consultării largi cu oamenii muncii, să dai sau să sugerezi **soluții**.

— Nu au apărut oare și surprize din confruntarea datelor din birou cu cele pe care le oferă viața ?

— Bineînțeles. La Întreprinderea de strunguri, bunăoară, pe hîrtie figurau, la un moment dat, ca aflîndu-se în faza finală de montare un anumit număr de strunguri, dar față de realitate decalajul atingea și 15%. Din ce motiv ? Se prevedea, tot pe hîrtie !, că vor sosi din cooperare un anumit număr de subansamble strict necesare, ceea ce însă nu s-a întîmplat. Iată de ce promovăm integrarea marilor întreprinderi industriale, în sensul ca — firește, acolo unde este rațional și eficient economic — ele să aducă din cooperare din țară cît mai puține piese. Combinatul de prelucrare a lemnului, de exemplu, își realizează azi prin forțe proprii practic totalitatea pieselor de schimb. La import, începînd cu 1981, marea citadelă arădeană care este Întreprinderea de vagoane a renunțat complet.

Alt exemplu, din cu totul alt domeniu, dar tot referitor la **confruntarea hîrtiilor cu viața** : toamna trecută, într-un anumit moment, se afirma statistic că aratul fusese terminat pe 80% din suprafața arabilă, dar pe teren, la C.A.P. Pecica, Felnac, Nădlac, Criș și altele realitatea s-a dovedit diferită. Nu a fost vorba de reavoință sau de o încercare de a induce în eroare ; pur și simplu, cînd s-au dat cifrele, au **prezumat** producția viitoare, luînd în calcul productivitatea la arat a tractoarelor, adică 3—4 hectare pe zi. Dar nici șefii de fermă, nici președinții de C.A.P., nici alți șefi mai mari sau mai mici de care nu ducem lipsă, **nu știau și nu s-au convins dacă aceste cifre se realizează și pe ogoare, nu numai în statistici.** Sau : pe cînd inginerii-șefi de la C.A.P. Tîrnova, Drauți, Vladimirescu, Zăbrani ne asigurau că terenurile au fost erbicidate în totalitate conform normelor tehnice, **am văzut cîmpuri unde buruiana creștea mai semeț decît grîul.** Și, din păcate, nu sînt cazuri cu totul izolate. Am insistat mai mult asupra acestui fapt fiindcă mi se pare fundamental : nimic temeinic nu se poate clădi, nimic nu se poate prefigura în viitor fără **a cunoaște și a porni de la realități.**

— Dincolo de aspectele cantitative — să producem mai mult ! — ce considerați esențial în economia arădeană de azi ?

— Evident, calitatea. Altfel, în lumea modernă, rămîi mereu în urmă, este o chestiune de supraviețuire. Or, în mari uzine arădene se întîmpla pînă nu demult o anomalie : directorii nu supravegheau ei înșiși calitatea produselor care ieșeau pe poarta fabricii, lăsîndu-le în grija C.T.C.-ului. Dar oare calitatea nu reprezintă și răspunderea numărul unu a conducătorului ? Căci fără produse de calitate toată strădania unor colective de multe

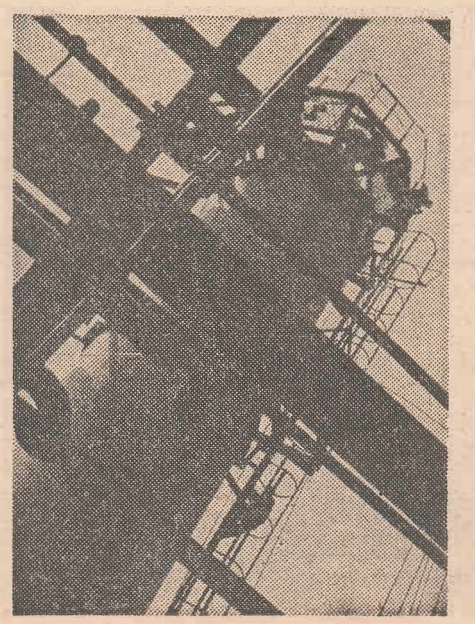

mii de muncitori se irosește în vînt. Azi nici un vagon nu mai pleacă de la Întreprinderea de vagoane fără să-l vadă personal directorul general sau alt membru din echipa de conducere. La fel cu produsele Întreprinderii de strunguri. Astfel, la secția din Lipova absolut toate strungurile sînt controlate înainte de expediere de inginerul Dorner, șeful fabricii. Întîi el a zis : „De ce mai avem C.T.C. ?", apoi s-a convins singur că e mai bine să le vadă și el, să le aprecieze **funcțional și estetic**, nu numai după statistică ! Trebuie ca tu însuți să știi ce și mai ales **cum** ai realizat.

— Ce înseamnă a produce eficient în 1981 ?

la cea din Nădlac se stringeau munți de cînepă. Puzderie. Și la propriu, și la figurat, căci chiar așa i se spune : puzderie de cînepă. Ne gîndim să o folosim la fabricarea de plăci aglomerate și de plăci izolatoare pentru construcții. Și din munții de carbonat de calciu care tot cresc lîngă noul Combinat de îngrășăminte chimice intenționăm să confecționăm material izolant ; experimentul, de mare importanță economică și poate în premieră pe țară, se află într-un stadiu avansat.

La S.M.A.-uri s-au luat măsuri ca marea majoritate a pieselor necesare să fie asigurate prin recondiționare la fața locului, să nu le mai aștepte de la cine știe

Discuție sub semnul pîinii

— Aș pleca, în primul rînd, de la zestrea tehnică a întreprinderii. A lucra eficient înseamnă a folosi cum se cuvine, deci la nivelul anului 1981, utilajele, instalațiile și agregatele. Uneori în rapoarte apare că ele lucrează la capacitate, dar nu întotdeauna lucrurile stau așa. La Întreprinderea de strunguri, și nu numai acolo, se constată uneori diferențe sensibile între capacitatea utilajului și încărcarea reală.

Unii directori se plîng că le lipsește forța de muncă. Și totuși ea există. Avem un centru teritorial de calcul electronic, la toate marile întreprinderi arădene s-au organizat oficii de calcul, dar personalul funcționăresc, ale cărui atribuții ar fi trebuit parțial preluate de calculatorul electronic, nu s-a redus, ba chiar dimpotrivă. Nu e rațional. Mulți funcționari, în funcție de aptitudini și chiar de preferință, după o prealabilă pregătire, ar trebui să înțeleagă că este în interesul buzunarului lor și spre folosul economiei naționale ca să treacă în sfera producției materiale. Acolo, grație pregătirii și calificării, pot urca pe trepte mult mai înalte decît în activitățile administrative.

O altă pîrghie a eficienței o constituie folosirea mai rațională a materiilor prime, precum și recondiționarea pieselor. La Arad capetele de bară și fișiile sau tablele de la vagoane se topeau ca fier vechi. Azi ele se folosesc din nou ca atare, eventual în alte unități ale uzinei, de pildă la sculărie. La Fabrica de cînepă din Iratoșu și ce fabrică de la sute de kilometri depărtare. Aceasta s-a și realizat și este unul din motivele pentru care combinele au lucrat cu mai mult spor în 1981.

O ultimă „articulație" a eficienței : să se reducă prea marele decalaj existent între cercetarea științifică și producția de serie. La Întreprinderea de strunguri s-au introdus în fabricație strunguri complexe, dar echipamentul electronic și electric nu este suficient de fiabil. Or, el trebuia testat și verificat **înainte** de trecerea la producția de serie și nu **după**. Avem și un puternic centru de proiectare de vagoane, dar uneori se pierde perspectiva, nivelul mondial. Ei se află în același pas cu execuția (repet : uneori), deși cercetarea trebuie să devanseze execuția, să vină cu idei noi, stimulatoare, premergînd cereri și tendințe pe plan mondial. Și apoi : cum folosim inginerii ? Personal am văzut prea mulți dintre ei risipindu-se în dări în seamă, statistici, dispecerat, urmărind în nesfîrșite convorbiri telefonice cum se realizează planul în cutare secție, dacă a sosit cutare reper de la Reșița sau de la „Progresul" Brăila. Dar pentru aceasta nu sînt necesari cinci ani de politehnică și diplome de ingineri ! Vinovați de această regretabilă situație sînt conducătorii care nu știu cum să-i folosească.

— Am început convorbirea noastră amintind de piinea de Pecica. Dar cît de mare este piinea județului, ce noutăți în agricultura arădeană ?

— Prin tradiție se vorbește de piinea de

n trepte a progresului

tasiu, fosfor, precum și azotat de amo-
.

Pentru Laurențiu Catană combinatul in-
ide un lanț. Viața sa de la bun început
ancorat în agricultură, apoi s-a a-
prezat — acesta-i termenul folosit de el
de chimie ; îi place îndeosebi fabricarea
oniacului, pentru că pretinde finețe
nică, dar și calități bărbătești, în spe-
l mult, foarte mult sînge rece („o su-
pă care se deschide la o presiune prea
re sună ca o lovitură de tun"). Dar
um iată, prin chimie, s-a întors din
u cu fața spre ogor.

Cu trei decenii în urmă tatăl actualului
ector tehnic al combinatului a fost unul
primii șefi de fermă la I.A.S. „Iancu
nu", de lîngă Balș. La Laloșu pe malul
tetului, lîngă podul spre Dobriceni, sat
iștit și prăfuit de cîmpie, s-a depănat
pilăria sa. A apucat transportul grîului
trocul, în carul cu boi, și a văzut cum
enii secerau din zori și pînă în noapte,
rtind în traistă doar un boț de mămă-
ă și două cepe. Dar asta e de acum
eistorie, de care însă nu ne despart de-
trei decenii.

Să facem un salt : în istoria contempo-
ă, la Combinatul chimic de la Arad.
perul Catană îi elogiază în special pe
ablonești", pe tinerii de la panourile de
mandă, unde firea molcomă a țăranului
n Podgoria Aradului, acum pe deplin
prins cu tehnica de vîrf, face minuni.
e povestește despre momentele de ten-
une cînd se credea că „a căzut" cazanul
xiliar sau cînd, astă-iarnă, la instalația
amoniac acele indicau 105 atmosfere,
lică presiunea maximă admisă, pentru
ecica, să nu uităm însă și pe cea din
inga sau din Mănăștur : la Sîntana ea
epășește 4 kg ! Există succese incontes-
bile în agricultura arădeană. De pildă,
au făcut progrese simțitoare în ultima
eme în mecanizarea zootehniei (cam 50%
n vaci sînt mulse mecanic), producția
gricolă globală a crescut de aproape trei
i față de 1961. Cifra spune multe, dar nu
tul, fiindcă mai avem multe rezerve ne-
olosite. Pe raza consiliilor unice agroin-
ustriale de la Tîrnova sau Neudorf s-au
registrat și producții mai slabe de grîu,
special datorită lipsei de interes din
artea unor specialiști. Avem sămînță,
ijloace mecanizate, îngrășăminte, erbi-
ide și totuși în aceeași unitate, deci cu
celeași condiții naturale și materiale, se
bțin producții diferite. De pildă la C.A.P.
ăbrani, Drauți, Tîrnova, Adea, Ziman-
ul Nou etc. În sole despărțite doar de un
rum de cîmp ! În unele cazuri au apărut
diferențe de 2 000 kg grîu la hectar, de
ildă între C.A.P. Sîntana și **vecinii :**
.A.P. „Caporal Alexe" și C.A.P. Sîntea
Mică : la aceștia din urmă o diferență în
minus de 2 000 kg la hectar ! **Au plîns**
reședinții... Totul depinde de modul cum
e urmărește disciplina tehnologică. Fiind-
că apoi să salte la 110, 120, 140... Cei de față, văzînd jocul indicatoarelor, au înghețat, simțeau catastrofa : o depășire de cîteva zeci de atmosfere într-un asemenea combinat poate avea urmări incalculabile, declanșîndu-se o imprevizibilă reacție în lanț. Dar nimeni nu și-a pierdut capul și, în fracțiuni de secundă, au făcut cuvenitele manevre de protecție, cu judecată și cu o perfectă cunoaștere a instalațiilor. Pentru ca, în final, să iasă la iveală motivul : din cauza gerului, înghețase priza de impuls și manometrele se dereglaseră ! De fapt nici un moment presiunea nu depășise 95 de atmosfere... Au izbucnit cu toții în ris, dar emoția fusese strașnică.

Tineri tablonești ca Vasile Dehelean, Vetian Cerb, de lîngă Săvîrșin, Ioan Jejerău, din Supurul de Jos, tocmai de lîngă Satu Mare, Viorel Floare, navetistul din Cuvin, mecanici ca Gheorghe Hanc, de lîngă Arad, sau inginerul stagiar Horst Kaiser, de fel chiar din Vladimirescu, comuna suburbană arădeană unde s-a ridicat combinatul — toți oameni ai locului — au adus chimia la ei acasă.

Și pe cînd părăseam combinatul, la serviciul Expediție răsunau incontinuu telefoanele, chemau cei de la C.A.P. Chelmac, din Horia, din „Victoria" Nădlac întrebînd dacă pot ridica îngrășămintele. Tuturor Ioan Hatcu le țipa în pîlnie (e zgomot mare lîngă fabrica de amoniac) :

— Veniți, fraților, veniți !

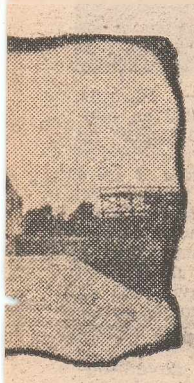

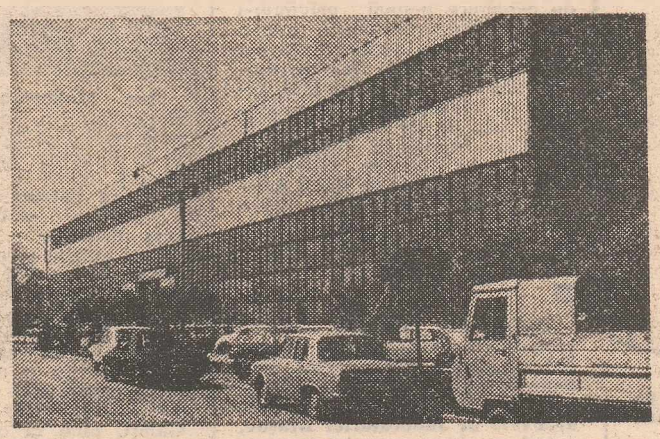

(sus); hala

Monumentul eroilor de la Păuliș

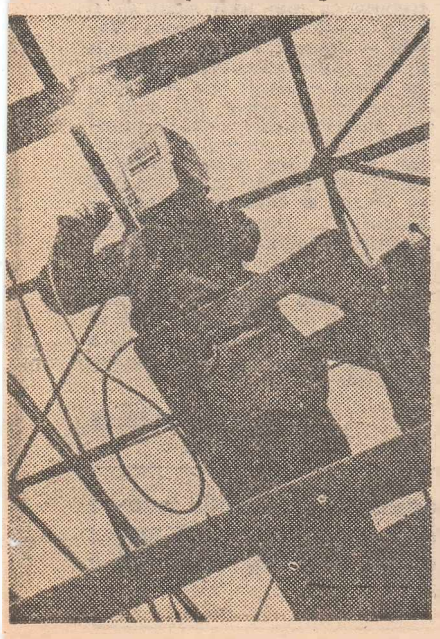

că și în agricultură există, sau mai precis ar trebui să existe, o asemenea disciplină.

Uneori, idei tehnice simple, dar eficiente țîșnesc din mase. Un exemplu : pînă nu demult roșiile se transportau cu camioanele de pe cîmp la fabricile de conserve. Niște muncitori ne-au sugerat ca ele să se toace chiar în cîmp, iar la fabrică să se transporte doar sucul, firește neprelucrat, în cisterne de opt tone. Acesta s-a și realizat la Pecica și la Aradul Nou, reducîndu-se simțitor cheltuielile. Simplu, nu-i așa ? Dar cineva trebuia să se gîndească... Iată de ce aș spune, în concluzia convorbirii noastre, că totul este o chestiune de pasiune și de pricepere. **Posedăm azi mijloace materiale la care nici nu visam cu puțini ani în urmă. De modul cum vom ști să le folosim va depinde și mărimea piinii.**

— Cum va arăta în 1985 județul Arad ?

— Se va realiza o mai judicioasă repartizare a forțelor de producție în teritoriu. În prezent, orașele noastre, cu excepția municipiului de reședință, sînt modeste. Pînă în 1985 se vor dezvolta Lipova, Ineu, Chișineu Criș, se vor mări acolo capacitățile de producție a strungurilor, a tricotajelor, iar Pîncota se va concentra mai mult asupra exportului. În municipiul Arad se va încheia a doua etapă de dezvoltare a marelui nostru obiectiv, Combinatul chimic, unde se va produce și uree. Așadar, accent pe construcțiile de mașini și pe chimie. Și în agricultură se va realiza un salt, în special la porumb, la legumele de cîmp și la sfecla-de-zahăr. Intenționăm să folosim o bogăție cvasi-ignorată a județului : apele geotermale, care vor încălzi apartamente la Curtici, la Nădlac, se vor folosi și în piscicultură. Se va dubla producția industriei mici, a materialelor de construcții locale — piatra de carieră, diatomita, precum și marmura neagră, roșie și galbenă de Moneasa și Căprioara. Noua electrotermocentrală de la Arad va „înghiți" zilnic un tren de cărbune. Se vor construi apartamente, școli, magazine. Cu atît mai multe și mai bune cu cît noi înșine vom munci mai mult și mai bine. Mai mult nu în sensul fizic, ci al valorificării superioare a inteligenței tehnice, a capacității creatoare. **Pasiune și pricepere :** iată fețele definitorii ale arhitecturii în trepte a progresului arădean în anii ce vin.

LIONEL NIȚESCU ■
Fotografii de M. CANCIU ■
și FRANCISC KELEN ■

Cronica vieții pentru toți

Ce ne mai scrie arădeanul, ce-i răspundem ?

■ I.D., lăcătuș confecții metalice la o mare întreprindere din Arad, arată că deși i s-a aprobat prin C.O.M. un apartament în zona Micălaca-I Sud pentru el, soție și cei patru copii minori, l-a refuzat, deoarece știa că se va elibera în curînd un apartament mai aproape de părinții săi, care l-ar putea ajuta în îngrijirea copiilor. Totodată, face aluzii la tenebroase manipulații, în dauna sa, solicitînd „pe această cale o anchetă socială pentru lămurirea lucrurilor".

Ancheta a relevat că „într-o anexă a gospodăriei lui I.D., formată dintr-o cameră și o bucătărie mică, mai stau în gazdă la el alte trei persoane : o elevă la Liceul industrial nr. 4, o elevă de la Liceul economic și drept administrativ și o vînzătoare la C.L.F. Arad". Lucru despre care nu se pomenea nimic în scrisoare. Oricum, dorința lui I.D. ca bunicii să ajute la creșterea copiilor o considerăm legitimă, căci nu e ușor să crești patru copii. Dar întrucît între timp locuința solicitată a fost repartizată, nu rămîne decît ca — așa cum prevedea legea — să se înscrie din nou pe lista de priorități pentru a i se aproba o altă locuință, tot aproape de părinți.

■ Cele sesizate de C.B. din Arad, Bulevardul Republicii nr. 6, nu sînt reale. „Piritul" împreună cu familia ocupă, cu forme legale, de... 26 de ani un apartament compus din două camere și dependințe ; nu deține și nu a deținut apartament în proprietate personală. Se pare că între colocatari neînțelegerile s-au ținut lanț, cu succese variabile („La război ca la război", cum zice francezul) și cu diverse înfățișări în fața instanțelor judecătorești. Ce nu au putut determina ele cu precizie, mai aproape de locul acțiunii, e greu să o facem noi. Dealtfel, se pare că și în prezent un proces e pe rol. Să invocăm totuși proverbul : decît o judecată dreaptă mai bine o pace strîmbă.

■ Întrucîtva mai justificate apar doleanțele familiei R.R. din Arad, str. Krupskaia nr. 4—6, familie compusă din trei persoane (pe fiica de șapte ani o cheamă Samantha). Locuiesc într-o cameră mică, neîncăpătoare, deși sînt îndreptățiți la două camere. R.R. figurează însă abia pe poziția 25 în lista de priorități alcătuită la întreprinderea unde lucrează. Glumind, am putea spune : ce păcat că Samantha... Dar nu, nu e nimic de șagă în condițiile grele de locuit ale unei familii. **Totuși,** acestea sînt prevederile legale și cetățenii care preced pe R.R. pe lista de priorități au probabil o situație încă și mai grea. Oricum, ar fi cazul ca I.C.S. Alimentația publică Arad, care a întocmit această listă, să păstreze problema în atenție și să o trateze cu înțelegere.

■ V.G. din Arad, str. Gara Bujac nr. 1, ne scrie că i s-a făcut o reparație de slabă calitate la autoturismul proprietate personală Mercedes 180-D de către Dacia-Service Arad. Nu vă speriați : Mercedesul e vechi de un sfert de secol și se află, pare-se, într-o situație jalnică. Cei de la Dacia-Service au greșit — o recunosc și ei — că au acceptat inițial reparația, deși sînt profilați doar pe Dacia-1100 și 1300, cum atestă și „firma". Concluzia : nu vă cumpărați Mercedesuri decît cu piese de schimb ! Sau, în lipsa lor, uitați-vă mai cu atenție la firmă cînd vă încredințați autovehiculul la reparație.

■ I.N., pensionar C.A.P. din Șiria, sesizează ceea ce el consideră a fi vechi nereguli la C.A.P. : furturi de găini, dispariția unor oi și a unor scînduri, inclusiv fapte petrecute cu 20 de ani în urmă. Cei indicați că le-ar fi cunoscut au decedat între timp, așa că nu mai pot depune mărturie. Alte fapte incriminate au fost cercetate la timpul lor și, cel puțin în unele cazuri, s-au luat cuvenitele măsuri de sancționare. Sperăm că pacea a revenit la Șiria.

■ T.J. din comuna Moneasa a garantat pentru gestionarul P.L., la care însă, apoi, s-a constatat o lipsă în gestiune de 45 450 lei, din care s-au recuperat 38 421 lei. În prezent P.L. e încadrat ca sondor. Garantul s-a temut însă că va trebui să acopere lipsa pentru că, oricum, el este cel care a garantat. Din fericire, P.L. s-a angajat ca să verse suma restanță, scăzîndu-i-se, în rate, din retribuția sa. Așadar, totul s-a încheiat cu bine. O morală totuși : nu vă grăbiți cu garanțiile, iar dacă vă grăbiți, nu vă mhrați.

■ L.L. din Pecica solicită sprijin ca să se califice ca fotograf. Din păcate, respectiva cooperativă meșteșugărească din Arad nu are nici locuri, nici posibilități în acest sens ; nu-i poate folosi în totalitate nici măcar pe propriii ei membri, din care unii au fost îndrumați spre alte locuri de muncă. Motiv pentru care L.L. a fost îndemnat să se întoarcă la vechea meserie, aceea de tapițer, care este mai căutată.

Scrisoare comentată

Din Calafat, județul Dolj, ni se adresează o mamă în vîrstă de 67 de ani, bolnavă, aflată în îngrijirea fiului său **Marin Mirea, profesor de educație fizică, om cu o activitate de aproape 20 de ani în învățămînt** și care nu reușește, în urma unei transferări produsă prin restructurarea postului său de la Liceul agroindustrial din Calafat (unde funcționează din 1962 și pînă în 1978) să mai revină acasă, exercitîndu-și profesiunea în satul Smîrdan-Dolj.

Dar să vedem care sînt cauzele. Transferul a fost legal și profesorul Marin Mirea s-a conformat deciziei **Inspectoratului școlar județean Dolj** prezentîndu-se la post știind că, tot potrivit legilor în vigoare, va putea reveni în orașul său de îndată ce se va ivi acolo un loc liber. Numai că... în 1979, cînd la liceul de chimie postul așteptat s-a ivit, **dosarul nr. 1874, din 26 martie 1979,** depus de profesorul Marin Mirea la Inspectoratul școlar județean Dolj nu este luat în considerație, celui în drept fiindu-i preferat un absolvent al Institutului pedagogic de 3 ani din... Cluj-Napoca ! Contestația introdusă de Marin Mirea, de data aceasta la **Ministerul Educației și Învățămîntului,** este urmată de o cercetare la fața locului întreprinsă de Inspectoratul școlar județean Dolj, mai precis de către tovarășul inspector V. Osiac, și se soldează cu o adresă **(nr. 455/R din 8 octombrie 1979),** prin care petentul este înștiințat că era îndrituit să revină la post, dar că situația lui va rămîne în atenția inspectoratului. **Din 1978 și pînă în septembrie 1979, Maria Mirea și fiul său Marin merg în audiențe la inspectoratul din Craiova de 18 ori (! ! !) fiind asigurați, de fiecare dată, că va fi readus la Calafat.** În septembrie 1979, se ivesc ore libere de educație fizică la **Liceul de chimie din Calafat,** pe care Marin Mirea le solicită, în prezența directoarei școlii generale din Smîrdan, tovarășa Nina Șerban, primind dispoziție verbală să se prezinte la post, ca numai după trei zile hotărîrea luată să fie revocată. De ce — nu se știe nici pînă azi.

În primăvara anului trecut, Marin Mirea își întocmește un nou dosar de transfer, înregistrat la inspectoratul din Craiova sub numărul 4940. În **noiembrie,** același an, prin decesul profesorului Șuncă Firan, de la Școala generală nr. 1 Calafat, **catedra de educație fizică devine liberă** și, în urma unei noi audiențe, Marin Mirea este **detașat** acolo, dar nu **transferat,** cum ar fi fost normal, fapt care este consemnat și contestat printr-un nou memoriu la Ministerul Educației și Învățămîntului și, **la 30 martie 1981, cu adresa nr. 1282,** emisă de Inspectoratul școlar județean din Craiova profesorul Marin Mirea primește transferul atît de mult așteptat. Cînd totul părea să fi reintrat în normal și că drumurile familiei Mirea de la Calafat la Craiova vor lua sfîrșit, același for școlar din Bănie solicită telefonic Școlii generale nr. 1 Calafat să restituie actele deoarece, între timp, se scursese un interval de peste doi ani de la restructurare, în mod legal acest spațiu neputînd depăși un an ! Rezolvarea ? **Scoaterea postului la concurs.**

Se pare că răspunderea pentru neacordarea literei legii cu dreptul legitim al profesorului Marin Mirea cade în sarcina Inspectoratului școlar județean Dolj, căruia îi revine datoria și de onoare și de omenie de a îndrepta starea de fapte printr-o decizie de bun-simț care se impune : **readucerea profesorului în orașul Calafat.** Nedreptățile succesive, suportate de acesta, ni se par suficiente pentru a „îmblînzi" rigoarea unor legi, călcate, dealtfel, în cîteva rînduri, de aceiași tovarăși, care apelează și în ultimă instanță la ele spre a-și menține nefundamentatele lor decizii anterioare.

EMANUEL VALERIU ■

Din satul Sărata, comuna N. Bălcescu, județul Bacău ne scriu **Ion Coman și Iorgu Coșeraru** informîndu-ne că în localitatea unde trăiesc au existat pînă în anul 1953, niște băi antireumatismale, dată după care cursul acestor ape miraculoase a fost deviat spre Bistrița și, mai departe, în Siret. Încercările cetățenilor de a „restaura" băile din satul Sărata s-au lovit de opoziția forurilor locale, insensibile la toate tentativele întreprinse de săteni, care au desfășurat o adevărată operă de informare a presei ca și a altor instituții interesate. Din 1980, același oameni au început să strîngă documente privind existența, încă de prin 1902, a fostei ministațiuni de la Sărata, descoperită la 1875 de către dr. Istrati. Vrednicii cetățeni au apelat și la specialiști de pe litoral, au solicitat și obținut analize specifice privind calitățile curative ale apelor, care — afirmă ei — sînt similare cu cele de la Timișoara și Paris. Cu toate acestea, nu s-a întreprins, pînă în prezent, nimic, toate demersurile adresate diferitelor instituții ajungînd ,invariabil, tot la Consiliului popular comunal și avînd soarta celor inițiale, adică stringerea într-un dosar al lipsei de interes.

■

Ne-au scris pionierii din noul și frumosul cartier „23 August", din Craiova rugîndu-ne să intervenim pe lîngă tovarășul Faur, șeful șantierului care a început construcția blocului D3A, încă de acum 5 ani, fără a-l da în folosință pînă astăzi (nici măcar magazinele prevăzute pentru parter și etajul întîi), fapt care provoacă o mare nemulțumire în întregul cartier, nu numai oamenilor maturi dar și celor mai mici cetățeni ai săi, care-și ajută părinții la cumpărături, fiind în prezent nevoiți să meargă pînă în centrul Craiovei, pierzîndu-și din timpul lor de învățătură și joacă. Ni se atrage atenția asupra faptului că **tovarășul Faur își consacră cea mai mare parte a timpului său de muncă vînzării de bilete pentru serbările sportive ale clubului „Universitatea" Craiova,** neglijîndu-și îndatoririle sale cu adevărat profesionale. Semnează, în numele pionierilor blocului A0, **Silviu Ionel.**

■

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Direcția de organizare și control, referindu-se la scrisoarea tovarășei **Enachi Elisabeta,** ne informează că, în urma cercetărilor efectuate, s-a ajuns la concluzia că vinovăția soțului său Enachi Boris nu s-a stabilit în mod corect. Drept consecință, conducerea ministerului a aprobat înlocuirea măsurii luată de Regionala C.F. București, din retrogradare pe trei luni și schimbarea atribuțiilor de serviciu, la retragerea unei gradații din retribuire pe timp de o lună.

■

Cooperativa „Prestarea", din Constanța a luat act de plîngerea tovarășei **Vasile Hristița, din str. Cibinului nr. 8** și ne asigură, pe de o parte, că s-au luat măsuri ca în unitatea respectivă zgomotele produse în timpul procesului de muncă să fie atenuate pînă la limita suportabilității, iar pe de altă parte ne informează că, în curînd, unitatea respectivă se va muta într-un nou sediu, aflat în curs de finisare, redînd complet liniștea cetățenilor din vecinătatea actuală a cooperativei.

■

În numele locatarilor de pe **strada Crișului, din orașul Băicoi-Tîntea, județul Prahova** ne-a scris **Zamfirescu Adriana,** reclamînd alimentarea necorespunzătoare cu apă potabilă prin rețeaua orașului, care a fost întreruptă „ca urmare a măsurilor de economisire a energiei electrice și a resurselor naturale", cetățenii fiind nevoiți să se aprovizioneze de la niște puțuri nu prea igienice. Întrucît chiar și iarna, ca și în timpul nopții, apa nu curge la robinete, locatarii sînt într-o situație grea, provizia pe care și-o pot asigura ziua fiindu-le insuficientă, de cele mai multe ori. Cu toate acestea, ne informează corespondenta noastră, **I.G.O. Băicoi continuă să factureze și să pretindă bani pentru un consum imaginar și pentru niște servicii neprestate.** Motivația la care a resurs primarul orașului (lipsa de apă reprezentînd după domnia-sa o penurie la scară... națională), nu-i satisface, cum este și firesc, pe locuitorii străzii Crișului, drept care ei ne solicită sprijin, cu atît mai mult cu cît, în această perioadă, au nevoie de apă și pentru grădinițele de zarzavat pe care le-au creat ca urmare a unor indicații superioare, din spirit civic și în ideea de a răspunde pozitiv apelului adresat populației în vederea sporirii producției de legume și fructe.

■

Familia E. Davinea, de la farmacia 7 din comuna Fundulea, împreună cu întregul colectiv de oameni ai muncii, se declară nemulțumită de felul în care își primesc retribuția. La 15 și 30 ale fiecărei luni, aceasta le este expediată prin poștă de către **Oficiul farmaceutic nr. 2, din București** dar le parvine cu mare întîrziere. Ultimul exemplu, la fel de concludent ca și celelalte : **avansul chenzinal pe luna iunie 1981 a fost trimis la 30 iunie a.c., cu mandatul nr. 3080, dar pînă la 7 iulie încă n-a sosit la destinatari.** Ce s-ar întîmpla, ne întrebăm noi, dacă cei de la poștă ar fi supuși unui tratament similar?

■

2 200 de suflete, cîte numără satul Puieni, comuna Prundu, județul Giurgiu suferă, de pe urma lipsei de asistență medicală. **Matei D. Petre,** care ne informează asupra acestei situații deosebite, arată în scrisoarea sa că **doctorul consultă numai în comună, adică la o distanță de 4 km. care se cer parcurși în ambele sensuri, deci 8 km.,** efort pe care cei aflați în suferință nu-l pot face. **Doctorița Vasilescu** a condiționat deplasarea sa la Puieni de construirea unui dispensar, cu toate că cei dinaintea sa veneau, de două ori pe săptămînă, pentru consultații și rețete primindu-și pacienții în casa unui consătean de omenie. Mai trist este că sătenii din C.A.P. au clădit o astfel de construcție destinată dispensarului sătesc, care stă însă cu lacătul la ușă, de doi ani de zile! **Cele două memorii anterioare, primul din 1979 și purtînd 160 de semnături, iar celălalt din 1981, cu 40 de semnături,** adresate unui organ de presă, au rămas fără răspuns. Un alt necaz, al acloraşi cetățeni, este reprezentat de dificultatea schimbării buteliilor de aragaz, necaz ce s-ar putea ușor remedia dacă mașina, care le aduce în comună, ar face o deviere de 3 km., adică un plus de 10 minute, care i-ar scuti pe săteni să-și ducă, fiecare cum poate, de cele mai multe ori în spinare, buteliile pe o distanță de 10 km (dus și întors).

Poate că noul demers al cetățenilor din satul Puieni se va dovedi mai eficace.

■

O fetiță de 6 ani, pe nume Sorina, apelează la bunăvoința publică: cel care a găsit în trenul rapid nr. 15, portofelul ei plin cu amintiri pierdut în ziua de 30 iunie pe distanța Craiova — București, este rugat să-l restituie la adresa **Nicanor Plămădeală, 1 100 Craiova, Craiovița Nouă, bloc 59 A1, ap. 12, județul Dolj,** oprindu-și cei cîțiva bănuți care se aflau în portofel.

■

„Am contractat un apartament la et. 7, al blocului nr. 44 din Șos. Ștefan cel Mare, nr. 226, sector 2, prin I.C.V.L. București. Cu toate că blocul a fost raportat „terminat" de către **Grupul de șantiere nr. 2,** la data de 31 ianuarie 1981, iar procesul verbal de predare-primire s-a întocmit la 12 martie .a.c., preluarea unor apartamente de către viitorii locatari nu s-a putut face nici pînă în prezent din mai multe cauze, printre care : nefuncționarea stației de hidrofoare **(recepționată de I.C.A.B. la 15 aprilie a.c.)** din care cauză apa nu urcă decît pînă la etajul IV, nivelele V—VIII fiind complet lipsite de apă; accesul de orice fel la ușa de la intrare în bloc nu este posibil, deoarece îl blochează materialele de construcție, destinate blocurilor din jur, cît și de către calea de macara, unde ar trebui să fie croite aleile carosabile din proiect. În prezent, intrăm în bloc prin viitoarele magazine de la parter, după a căror dare în folosință... Cu toate că **Asociația locatarilor a făcut sesizări la conducerea C.P.M.B., la G.I.G.C. cît și la I.C.A.B.,** nici una din aceste instituții nu a luat vreo măsură practică de remediere a situației". Semnează **Diaconu Constantin, str. Av. Protopopescu nr. 1, bl. C 6, ap. 32, et. VII.**

■

Consiliul popular al municipiului București, D.G.D.A.L. „Urmare scrisorii **Asociației de locatari din blocul 62, str. Lamotești,** adresată redacției revistei **Flacăra, din 26 martie 1981,** vă comunicăm următoarele: blocul a fost predat la beneficiar, cu proces verbal de predare-primire nr. 673/31 XII 1974, iar în prezent lucrările de fațadă au fost executate, lucrîndu-se în continuare la remedierile părților comune și ale apartamentelor. Recepția preliminară a blocului este programată prin graficul (aprobat pe 1981) a se efectua pînă la 30 XI 1981". **Prin urmare, după 7 ani fără o lună! Încurajator răspuns...**

■

Biluță Viorel, din str. Sovata nr. 34, bl. C 15, ap. 34, Oradea 3 700, **execută în calitate de pictor-fotograf, diverse „aranjări".** Lui i s-a adresat **Ioan Fodoca,** din str. Islazului nr. 12, bl. B 1, sc. II, ap. 50 din **Cluj-Napoca,** cod 3400, cerîndu-i să-i „aranjeze", după o poză mică, un tablou mare mire-mireasă, tablou în care clienții nu s-au putut recunoaște, refuzînd lucrarea. La cererea artistului pictor-fotograf, Ioan Fodoca a expediat la Oradea prin poștă, nereușitul tablou, pentru retușurile necesare, operație care l-a costat 337 lei plus 18 transportul, adică 355 de lei, dar noua ediție a lucrării nu l-a mulțumit, mai ales că i-a parvenit în același ambalaj în care-l expediase, ceea ce atestă că Biluță Viorel n-a „operat" nici o schimbare, refuzînd, de fapt, primirea coletului. Întreaga cheltuială s-a ridicat la 375 de lei, pe care Ioan Fodoca din Cluj-Napoca îi solicită acum, prin intermediul nostru. Aviz amatorilor...

■

Miliția municipiului Craiova răspunde adresei noastre 6314 din 1981 (petent Vlad Dumitru, Craiovița Nouă, bl. 134 B, sc. 1, ap. 12) că respectivul organ de miliție a instrumentat dosarul de cercetare penală privindu-l pe **Radu Aristotel,** om al muncii la I.J.L.F. Dolj, acțiune în urma căreia, după efectuarea cercetărilor de rigoare, s-a reținut săvîrșirea infracțiunilor de delapidare, fals, uz de fals și abuz în serviciu împotriva intereselor obștești. **La data de 26 06 1981, dosarul privindu-l pe Radu Aristotel a fost remis procuraturii locale Craiova cu propuneri de trimitere în judecată,** pentru faptele menționate.

■

Tribunalul județean Brașov răspunde sesizării **Anicăi Veisa,** din **comuna Corbița, satul Șerbănești, jud. Vrancea,** următoarele : „Verificîndu-se **dosarul nr. 9774/1979 al Judecătoriei Brașov,** avînd ca obiect partajul bunurilor comune, s-a constatat că **la data de 7 iulie a.c., cu recomandata nr. 606/1981** s-a comunicat petentei sentința civilă pronunțată în cauză, investită cu formula executorie, cererea sa fiind astfel satisfăcută. Pentru întîrzierea în executarea lucrării urmează ca Judecătoria Brașov, care a fost încunoștințată, să ia măsurile ce se impun pe cale administrativă.

■

Întreprinderea de transporturi auto Călărași: „În urma verificărilor făcute în legătură cu reclamația tov. **Chiru Elena,** conducerea I.T.A. Călărași a hotărît sancționarea disciplinară cu „avertisment", conform art. 35 lit. b din Statutul disciplinar M.T.Tc. a conducătorului auto **Drăcea Mihai,** de pe autobuzul cu nr. de circulație **31 IL 4076,** care a efectuat, pe data de **12 IV 1981** cursa Călărași — București Filaret prin Oltenița și prelucrarea cazului cu toți conducătorii auto, care deservesc publicul călător. Semnează directorul I.T.A. Călărași, tovarășul Hîncu Nicolae.

■

Uniunea județeană a C.A.P. Mehedinți: „Cu privire la rezolvarea scrisorii adresate revistei **Flacăra** de **Scutașu Valeriu,** din **comuna Vînători, satul Branițe, jud. Mehedinți :** verificările întreprinse au stabilit că Întreprinderea de pajiști nu figurează pe raza satului Branițe cu nici o suprafață de pășune. Pășunea menționată în reclamație (islaz) a fost deținută în perioada 1964—1965 și trecută la „arabil", în prezent fiind cultivată cu lucernă și grîu în cadrul C.A.P. Vînători. C.A.P. Branițe deține o suprafață de 24 ha, teren pășune pentru cele peste 1 700 bovine și ovine, teren dealtfel insuficient iar unitatea încheie, de la an la an, contracte cu Întreprinderea de pajiști și cu alte unități în vederea procurării hranei animalelor. În satul Branițe există și 80 capete bovine particulare, care nu pot paște pe terenul C.A.P., urmînd ca fiecare gospodar să procure hrana necesară animalelor din lotul de 15 ari dați în folosință și plată-taxă pășunat la Întreprinderea de pajiști. Laptele obținut de la vacile și oile C.A.P. este contractat și livrat la fondul de stat".

■

Întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște : „Cu privire la rezolvarea scrisorii nr. 4490 adresată redacției revistei **Flacăra,** de către tov. **Vlad Lucia, din Tîrgoviște,** prin care solicită sprijin pentru a i se schimba apartamentul în care are igrasie vă facem cunoscut că, în urma verificărilor făcute la fața locului, s-a constatat că în acest apartament nu se mai poate locui. Consiliul oamenilor muncii i-a repartizat un alt apartament în micro XI, bl. 50 C, et. 1, ap. 6, confort 1 cu 3 camere.

■

Inspectoratul școlar al județului Vaslui: „Urmare scrisorii unui grup de părinți, din satul Rînzești-Fălciu, în urma cercetării efectuate, se constată că faptele sesizate se confirmă. Cu sprijinul organelor locale și al conducerii școlii, localul se va elibera pînă la 15 iunie a.c. și va fi pregătit pentru a funcționa acolo grădinița cu program prelungit".

Pagină realizată de
EMANUEL VALERIU ■

Poșta redacției

ÎNVĂȚĂMÎNT

Ana Moldovan — Sărmaș, Harghita : Nu, „dreptul ca poeziile (mele) să fie publicate" nu vi se dă numai simplului fapt că sînteți elevă în clasa a IX-a ● **Oana Pătruța** — Iași : Da, aveți dreptul la bursă ● **Georgeta Brahnea** — Tecuci : Vă puteți înscrie la concurs, în vederea transferării în municipiul Tecuci. Acesta va avea loc la 8 august a.c., pe bază de probe scrise. M.E.I. ne atrage atenția că cererea de înscriere la concurs, însoțită de acte doveditoare, urmează a fi depusă la Inspectoratul școlar al județului Galați, pînă la data de 4 august a.c. ● **Didina Boghian** — Ghisoești, Neamț : Adresați-vă organelor locale ● **Ioana Paveliu** — Giurgiu : Adresa Consiliului Culturii și Educației Socialiste este București, Piața Scînteii nr. 1.

HORIA PĂTRAȘCU ■

ADMINISTRATIV

Vasilica Leanca — Pitești : Stabilirea domiciliului din alte localități în orașele declarate, potrivit legii, orașe mari, pentru personalul muncitor încadrat după data de 1 ianuarie 1975, se realizează în funcție de numărul de locuri repartizate pentru fiecare unitate în parte, prin comisia județeană. Dv. sînteți trecută pe tabelul de priorități al întreprinderii și cererea vi se va putea rezolva numai în funcție de numărul de locuri aprobat prin decret prezidențial la propunerea Consiliului de Miniștri. ● **Ștefania Năstase** — com. Vidra (jud. Giurgiu): Nu puteți beneficia de pensie de urmaș în urma decesului soțului, întrucît trebuia ca mai întîi soțul să fi avut acest drept ● **Tinca Mazilu** — Bacău: Pensia de urmaș a fost corect calculată ● **Profira Motaș** — Huși: Din cele scrise de dv. nu reiese clar cum vi s-a modificat contractul de muncă în timpul concediului medical, vă sfătuim, pentru clarificare, să vă adresați la D.P.M.O.S. — Vaslui ● **Dumitru Șerban** — București: Drepturile bănești neacordate timp de 3 ani de la data cînd urmau a fi achitate nu se mai pot solicita, fiind prescrise ● **Ion Andrei** — Ploiești: Posesorul autoturismului fiind asigurat CASCO poate recupera prin ADAS — Prahova daunele produse.

MARGA NEDELEA ■

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

flacara

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Un monument prinde contur

Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent de G. Călinescu, ediția a II-a, revizuită de autor

așteptăm și retipărirea primei ediții din 1941

Acum patru decenii, de sub mîinile de aur ale unui meșter tipograf ce se numea Tomek, un ceh stabilit de mulți ani în țara noastră, ieșea o adevărată operă tipografică, o incontestabilă izbîndă a acestei nobile meserii, **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** de **G. Călinescu.**

Despre cealaltă valoare, în sine, a acestui veritabil monument al literaturii române, s-au scris și s-au rostit de-a lungul timpului numeroase și copleșitoare aprecieri, astfel încît ne vine foarte greu să ne oprim doar asupra uneia dintre ele. Și totuși, iată, de exemplu, una din cele mai recente aprecieri aparținînd criticului și istoricului **Al. Piru** care, în urmă cu cîteva săptămîni, răspunzînd unei întrebări privind retipărirea Istoriei, ne-a declarat : **„...respectiva** Istorie **rămîne o operă monumentală și fundamentală, cea mai strălucită valorificare critică a moștenirii noastre literare de la origini și pînă în anul 1940. Nici un istoric literar sau critic anterior nu a mai făcut pînă la această dată interpretări mai profunde și mai originale ale fenomenului literar românesc în aspectele sale esențiale, nici unul n-a scos la lumină atîția scriitori pe nedrept ignorați sau uitați. Cu o intuiție sclipitoare și cu o putere de muncă uriașă, G. Călinescu ne-a oferit într-un timp record, imagini vii nu numai ale operelor reprezentative, dar ilustrînd în chip nebănuit și fără egal capacitatea de creație a poporului român".** Cu același prilej, privind reeditarea **Istoriei,** demers ce și l-au asumat **Editura Minerva** și întreprinderea poligrafică **Arta Grafică** din București, aceeași carte, sub alt nume, scotea acum patru decenii prima ediție, Al. Piru ne-a decarat : **„Lucrarea, în ediția a doua revăzută de autor, se tipărește într-o formă asemănătoare cu prima ediție, pe două coloane și cu clișee. Va avea, credem, 1 100 de pagini, cu o sută de pagini mai mult deoarece autorul a făcut adaosuri aproape pe fiecare pagină, adaosuri integrate în text la locul indicat. A sporit de asemenea și a înlocuit unele capitole, a introdus cîteva capitole noi, în mare parte publicate anterior în periodice de specialitate, lăsînd și un număr mic în manuscris... Nu ne-am îngăduit decît îndreptarea erorilor de tipar, actualizarea ortografiei și controlul citatelor. Reproducerea exactă a adaosurilor sau a capitolelor noi va putea fi verificată de orice cititor...“**

Da, numai că noi, cititorii mai tineri, nu putem efectua această verificare decît în măsura în care vom avea la îndemînă și vechea **Istorie a literaturii,** retipărită, desigur, cu o fidelitate totală.

Dar pînă să ajungem să purcedem la această plăcută verificare ne-am gîndit că, în virtutea acestui neastîmpăr cu care așteptăm împlinirea evenimentului, n-ar fi lipsit de interes să acordăm un spațiu de reportaj celor ce se-ncumetă a reface munca de-acum 40 de ani a tipografului numit Tomek, alături de care au mai fost, desigur, numeroși alți meșteri al căror nume, iată, aproape că s-a pierdut în timp. Dedicăm, cu alte cuvinte, acest prim plan tuturor celor ce, printr-un nobil anonimat pe care-l presupune munca de fiecare zi, ne vor umple, în curînd, inimile de bucurie, drept pentru care noi, ca să zicem așa, le mulțumim anticipat.

Deci, însoțit de șeful secției Tipar înalt a întreprinderii poligrafice Arta Grafică, maistrul **Toma Trașcă** (și-a manifestat dorința de-a nu-i consemna numele, dar, după cum se vede, nu se poate), ne-am insinuat, dacă putem să ne exprimăm astfel, în amplul proces tehnologic al retipăririi **Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent** de G. Călinescu.

Primul popas al celor 3 541 file de manuscris este atelierul de taster turnat, sau, cum i se mai spune, atelierul de culegere prin monotaster. Monotasterul este o mașină care, printr-o codificare pe o bandă program, ceva asemănător unei cartele perforate, plasează, sub forma unor înțepături, literele pe un sul de hîrtie. Dar de ce să intrăm în marele păienjeniș al amănuntelor tehnice ? ! Maistrul **Dumitru Dinu,** șeful atelierului Taster, e convins că ne-ar trebui cîteva săptămîni ca să înțelegem, în amănunt, procedeul culesului mecanic prin monotaster. „Culegerea manuscrisului, ne declară, a început anul trecut, în luna august, și am ajuns, pînă în clipa de față la fila de manuscris 2 406, în ceea ce privește corpul de literă 10, iar la corpul de literă 8, inclusiv corpul 8 capitalițe, la fila 3 000. Precizez că toată lucrarea este deosebit de dificilă, tipografic vorbind, întrucît conține toată gama de corpuri și tăietură ale unui caracter de literă. Dar, pe cît de grea e, pe-atît de mult ne ambiționează, ca meserie, dorința noastră fiind de a fi la înălțimea incontestabilei valori a textului. Din cine-i formată echipa noastră de monotasteriști ? Aș aminti-o, mai întîi, pe colega mea, maistrul **Georgeta Ștefan,** și-apoi pe toți monotasteriștii care au lucrat și lucrează la culegerea manuscrisului : **Filofteia Marcu, Maria Ilie, Alexandru Dinculescu, Gina Constantin, Gheorghe Mincu** și **Elena Nistor.**

Fără să tulburăm liniștea și concentrarea acestor oameni care, în zumzetul ca de albine al monotasterelor, culegeau textele cuprinse în filele de manuscris, am intrat, înscriindu-ne pe fluxul tehnologic, în atelierul de monoturnare. În acest atelier benzile sau sulurile de hîrtie sînt decodificate și transpuse în literă prin mașina de monoturnat. Spre deosebire de celălalt atelier, aici, la monoturnare, mașinile fac un zgomot mult mai mare, sacadat, ca într-o țesătoric mai veche, iar aliajul topit din care se toarnă litera împrăștie o dogoare nu prea plăcută, mai ales acum, în plină caniculă. În acest atelier, ni se spune, munca este mult mai grea, dar, asta-i viața, asta-i munca, trebuie cineva să lucreze și aici. Consemnăm deci cu înțelegerea cuvenită numele monoturnătorilor **Paul Enache, Vasile Mihai** și **Ilie Fitoiu,** plus sugestia ca în limita posibilităților, tavanul și părțile compacte ale pereților să fie acoperite cu elemente de structuri antifonice.

Și iată-ne și în atelierul de paginație, punctul imediat următor al retipăririi **Istoriei literaturii,** ca dealtfel al oricărei alte tipărituri de la Arta Grafică. În acest atelier, cartea începe să prindă contur, în sensul că, după o corectură severă a șpalturilor ce se iau după textul cules de pe literele de la monotip, și după o confruntare a acestei corecturi, aparținînd tipografiei, cu o alta efectuată de serviciul de corectură al editurii, paginile, completate cu reproducerile executate în zincografie, pot lua drumul efectiv al tipăririi. În acest atelier, al paginației, i-am întîlnit pe maiștrii **Constantin Cană** și **Nicolae Nițu,** pe brigadierul **Ștefan Șerban** și pe paginatorii **Victoria Aldulescu** și **Ion Tilea.** Notăm că pînă-n clipa de față bunul de tipar calificativ prin care se dă drum liber spre cele cîteva mari mașini de imprimare ale secției Tipar înalt, adică spre tipărirea propriu-zisă, l-au obținut 493 de pagini, plus faptul că altele 78 de pagini sînt într-o avansată fază a confruntărilor de corectură. „Cu alte cuvinte, ne spune maistrul Nicolae Nițu, lucrarea este culeasă și corectată mai mult de jumătate. Dacă am fi avut hîrtia promisă, cel puțin o parte din ea, am fi tipărit această primă jumătate. Dar așa, din motive pe care nu le cunosc în amănunțime, stăm și așteptăm să se-ndure cineva de munca noastră“.

Am rămas datori, după cum se poate înțelege pînă-n acest moment, cu numele celor ce asigură corectura, la nivelul tipografiei, drept pentru care, iată, ne grăbim a transcrie numele următorilor corectori : **Maria Eremia, Gherghina Dinu** și **Viorica Stere.** Facem cuvenita consemnare și în ceea ce privește atelierul de zincografie, unde i-am întîlnit pe maistrul **Mițache Nițescu,** pe fotografii **Steluța Pă-**

(Continuare în pagina 17)

VICTOR NIȚĂ

Cuget, deci exist

Ideal și acțiune (II)

Dacă am admite o determinare nemijlocită a conștiinței de către obiect („forma elementului din natură“), atunci cunoașterea s-ar reduce la o simplă oglindire pasivă a unei esențe invariabile. Adevărul, în această situație, indiferent față de orice transformare, apare ca definitiv închis. Dar adevărul nu este închis decît în mod relativ. Deschiderea i-o conferă chiar relația dialectică conștiință-obiect. În caracterul deschis (dialectic) al adevărului descoperim caracterul istoric atît al esenței obiectului cît și al celei ce aparține subiectului, conștiinței. În alți termeni, esența istorico-dialectică a obiectului și subiectului se împlinește în esența dialectică a adevărului, în esența lui determinată.

Caracterul construit al adevărului dezvăluie legea dinamică a producerii sale. În esență, legea producerii adevărului este dialectică. Aceasta înseamnă că proprietățile subiectului și cele ale obiectului nu sînt nici pure, nici date, ci subiective și obiective în același timp

Este meritul remarcabil al gnoseologiei kantiene de a fi pornit în întemeierea și explicarea cunoașterii de la rolul constructiv al subiectului. Epistemologia materialist-dialectică a dezvoltat rolul subiectului constructiv așa cum s-a configurat el într-o nouă relație conștiință-existență socială.

Contradicția internă a obiectului în stări reale și în stări posibile reprezintă temeiul procesualității cunoașterii, natura constructivă a conștiinței. H. Walon arată, în această ordine de idei, că „în esență, cunoașterea este un efort de a rezolva contradicții“ (*De la act la gîndire*, Ed. șt. Buc., 1964, p. 41). Continuîndu-și gîndul, el scrie : „A face din procesul cunoașterii un efort care depășește contradicțiile, nu înseamnă a-l opune realului ca ceva artificial... Dimpotrivă, înseamnă a-l integra mai deplin realului, a-l face să participe la legile sale. Căci nimic nu poate exista decît reacționînd la acțiunile la care este supus și nimic nu durează dacă nu a învins conflictul, realizînd un nou echilibru, o nouă stare, o nouă formă de existență“ (Ibid.).

Prin urmare, cunoașterea reprezintă rezolvarea contradicțiilor obiectului de pe pozițiile contradicțiilor conștiinței. Această natură a cunoașterii realizează unitatea conștiinței cu obiectul real, unitate în care conștiința reușește să-și impună propriile structuri. În esență, cunoașterea este producătoare de nou la nivelul determinațiilor obiectului. Aceasta înseamnă că este inconsistentă clasificarea determinațiilor în pur obiective și în pur subiective. Inconsistența acestei clasificări are ca punct de pornire neluarea în seamă a legii care produce cunoașterea : legea sau relația dialectică subiect-obiect. Țin să precizez că această lege se află în permanentă constituire, că acțiunea ei este prezentă în orice cunoaștere, dar prin diferite determinații. De pildă, în epistemologiile empiriste prin conceptul pasiv de adevăr, iar în cele dialectice prin conceptul de adevăr activ, construit și constructiv. În fapt, apariția diferitelor epistemologii marchează tot atîtea manifestări și afirmări efective ale legii dialectice subiect-obiect. Din această cauză nu vom considera doar o singură epistemologie ca fiind absolut adevărată. Dimpotrivă, vom considera că orice epistemologie participă la cunoaștere în funcție de determinațiile istorice ale legii dialectice subiect-obiect. Din această cauză nu toate epistemologiile sunt egale, nu toate participă în același grad la constituirea adevărului. Prin urmare, dacă toate epistemologiile conțin momente de adevăr, nu toate au același concept de adevăr. În funcție de conceptul de adevăr pus în joc de o concepție epistemologică vom avea și particularitățile adevărului. Astfel, conceptul epistemologic dialectic de adevăr este nu numai mai profund, ci și mai adecvat. Conceptul dialectic de adevăr reprezintă momentul coincidenței legii subiect-obiect cu conceptul său. Dar această coincidență stă sub semnul contradicției dialectice. De aceea conceptul dialectic de adevăr nu se opune diversității și noutății adevărului, nu se închide, ci se restructurează, se transformă, se înnoiește, se deschide.

ION STROIE

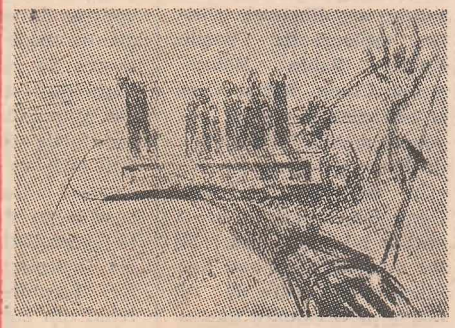

Setea

Ce vrea, de fapt, Clănțănitoarea...

(Urmare din pagina 1)

asidui, folosiți în încercarea de manipulare a conștiințelor din România : bătrîna de tristă faimă ca prototip al trădătorului de țară, Monica Lovinescu. Incitarea omului de cultură, și în primul rînd a scriitorului.vocea sa fiind mai larg auzită. iată explicatia apelului la o „colaboratoare" care, aici, în țară, nu reprezintă absolut nimic altceva decît imaginea unei tipice clănțănitoare.

Cum își mai îndeplinește, în ultima vreme, doamna Clănțănitoare murdarele sale sarcini, care-i aduc o biată bucată de pîine ?

Ocupîndu-se, mai întîi, tot de scriitori. Conferința acestei bresle i-a dat prilejul să toace atîtea verzi și uscate încît și-a permis, după cîte ne-a anunțat direct, via München, să-și petreacă chiar și un concediu de odihnă. Dar „verzi-uscatele" doamnei Lovinescu aveau, cum poate rezulta mult prea ușor dintr-o privire aruncată asupra „emisiilor" ei, scopul precizat : încurcarea țelor pe aici, pe acasă. Ce înseamnă țte ? De pildă, scriitorul să fie nemulțumit. De ce ? În general, de orice, dar dacă acest orice ar însemna mai întîi politica țării, ce minunat țel pentru o bătrînă care de treizeci de ani dă în cărți false soarta socialismului românesc. Valuri, deci, de vorbe, cu deosebire despre așa-zisele „pretenții de subordonare politică"a scriitorimii din partea partidului. Unde întîlnește cuvîntul „politică", baba sare de șapte coți. Ba, sare și acolo unde nu-l întîlnește : spionează, speculează și odată urlă — „politică !".

Destul de des însă bătrîna se trădează prostește. De pildă, într-o emisiune consacrată prezenței scriitorilor la televiziune susținea sus și tare că numai „anumiți" scriitori sînt prezenți pe posturile noastre naționale, că totul aici este o „politică" etc., etc. Și dădea, ca exemplu, numele poetului Ștefan Augustin Doinaș, chipurile dintre cei „neadmiși" la televiziune. Pentru ca, după vreo cîteva minute de alte clevetiri, să constate că poetul numit a fost prezent în emisiunile RTV, „dar cu poezii de dragoste"...

Pentru un meseriaș al scrisului, lucrurile apar a fi cusute cu ață albă. Cea care se pronunță cu atîta înverșunare contra „politicii" din „propagandă", nu vrea, în fapt, poezii „de dragoste". Vrea... politică. Ea vrea luări de poziții contra partidului, statului, poporului, vrea atacuri la adresa șefului statului, vrea orice gest de acest fel „ne-politic"...

E mult prea greu însă să ne ducă cu vorba o asemenea otravă ideologică, cum o numeam în articolul trecut. Prea greu pentru puterile de care dispune, oricît s-ar încerca amplificarea vocii ei cu bani și emițătoare alimentate de peste ocean. Interesantă, însă — sociologic cel puțin — a fost starea de pîndă a Clănțănitoarei față de ceea ce ar fi vrut, dar nu spera, să obțină din partea poetului Adrian Păunescu. Să aplaude ? Să nu aplaude ultimele lui volume ? Părea să-i tremure mustața de fericire la gîndul unei posibile răsuciri a poetului, dar nu îndrăznea să spere „totul" și declara, limpede, că era „sceptică". Pînă de curînd, cînd Adrian Păunescu a publicat un poem intitulat „Mărețe vremi" în care a adus — între altele — și elogii conducătorului țării (auzi, ce „crimă poetică" !). Ca urmare, otrava s-a zvîrcolit în așternuturi la Paris și a răcnit, din nou, via München : „Deziluzie". „Păunescu nu este un dizident !"

Căci ce vroia ea altceva ? Întregul ei ideal este stîrnirea unei dizidențe în România, care, vedeți și dumneavoastră, nu apare... Doamna își face numărătoarea inversă și, iată, un tip cu forța poetică a lui Păunescu scrie — culmea ! — un poem intitulat „Mărețe vremi". Vremi socialiste.

Dar parcă și mai interesantă e, în ultima vreme, pînda bătrînei, a soțului ei Virgilică și a întregului echipaj, mai mult sau mai puțin literar, de la „Europa liberă" față de scriitorul Dumitru Radu Popescu. Un șir întreg de emisiuni, unghiuri de „vedere" deosebite, tactică și iar tactică pentru a-l prinde în capcană pe noul președinte al Uniunii scriitorilor din România. Ca viperele care nu știu din ce parte să muște (fără a-l speria prea tare !), dar pentru a-l inocula cu ce le trebuie lor, redactorii „Europei libere" și-au scos capetele în jurul lui D. R. P., mai întîi arătîndu-i că a „distrus" revista „Tribuna" (aviz, deci : putem sări oricînd pe tine !), iar apoi reoliindu-se ușor și declarînd alegerea președintelui ca „justă", numindu-l „veritabil scriitor" și, tot așa, încet-încet, strecurîndu-i ideea că „într-o anumită perioadă" a avut anumite supărări cu o povestire a sa, lăudîndu-i apoi personajele reprezentînd cît de cît „tipuri refractare" (subliniate ca „opoziționiste") și, bineînțeles, amintindu-i să urmeze acel „exemplu" în care, dacă a ajuns în fruntea Uniunii „ca scriitor" să nu cumva să facă altfel încît „să termine ca activist de partid..."

Înduioșătoare cuvinte ! Emise chiar de domnia-sa, doamna Monica, chipurile dușmana „politicii"... Căci ceea ce ar vrea, cu adevărat, bătrîna Clănțănitoare ar fi — cităm cuvintele ei — „o înfruntare între scriitori și partid". Primul pas pe această cale ar fi refuzul scriitorilor de a se pronunța în favoarea ideilor socialiste, a politicii partidului. O vezi din emisiuni cum buchisește înrăită, pagină cu pagină publicațiile noastre, notînd numele celor ce, potrivit expresiei ei, „fac politica partidului", scriitori care semnează poezii, proză, critică etc. în care sînt înfățișate pozitiv realitățile zilei de azi. Toți cei care își fac datoria de comuniști, de patrioți sînt trecuți pe lista neagră a „logocraților" (denumire, de asemenea, adesea utilizată în casa Monicăi Lovinescu), tăiați din rîndul artiștilor „adevărați", excluși de la orice viitor.

Încercările de indemn la dizidență merg, adeseori, pînă la absurdul cultural cel mai absurd. Astfel, o idee de cel mai elementar bun-simț cultural, cum este aceea ca scriitorul, artistul în genere, să se încadreze în viața activă a societății sale inclusiv prin asumarea unei munci care să-i asigure un statut social demn, a fost întîmpinată cu aceleași clănțăneli tipice. Și asta împotriva tuturor evidențelor istoriei literaturii române : Creangă ? — a lucrat ; Eminescu ? — a lucrat ; Caragiale ? — a lucrat ; Rebreanu, Camil Petrescu ? — au lucrat. Sadoveanu a îndeplinit înalte funcții sociale pînă în pragul stingerii din viață. În zilele noastre : Marin Preda — a lucrat ; Eugen Barbu — lucrează. Dar Păunescu, dar Sorescu, dar Ion Gheorghe ș.a., ș.a. ? — crează cu toții. Îndeplinesc și funcții răspundere, de partid. Desigur, în dom apropiate de munca lor literară, dar stau cu mîna întinsă, cum ar vrea u ce se declară literați formați încă de pe băncile facultății, și care vor ca societatea să îngenunche în fața lor încă înainte ei să-și fi dat opera. Și apoi : cine i-a mis la „serviciu" pe Bacovia, pe Arghe ș.a., atunci cînd erau, deja, scriitori venerabili ?

Dar ce contează asemenea adevăruri pentru bătrîna Clănțănitoare ? Ea vorbește despre atacul la „breaslă", despre „nesocotirea", despre „desconsiderarea" muncii literare ca o „muncă reală", despre așa-zisa „concepere" în România de azi a muncii literare ca o „simplă distracție" de „amatori" etc., etc.

Ce vrea, de fapt, bătrîna Clănțănitoare e mult prea limpede.

Dispută de idei, controverse de opinii în România ? Da, vom zice noi. La capitolul „dizidență" însă, recunoaștem, chiar și cu toate eforturile echipei de la „Europa liberă", stăm prost. Nu prinde buruiana asta pe aici, pe la noi, ce să facem ?

Visurilor deșarte ale Clănțănitoarei le răspundem cu firească noastră încredere în socialism și perenitatea idealurilor care ne animă, precum și cu firescul nostru dispreț față de toți trădătorii de popor și de țară...

Însemnări de lectură

Resurecția unui poet: ARON COTRUȘ

Prima monografie consacrată învolburatului poet Aron Cotruș are în chip inevitabil, un aer polemic, urmărind pe de o parte reconsiderarea artistului, în pofida traiectoriei extrem de accidentate a vieții, iar pe de altă parte includerea sa în prima linie a liricilor noștri interbelici. Susținerea celui dintîi obiectiv îi reușește cu brio lui Ion Dodu Bălan, critic versat (după masiva lucrare închinată, în 1975, lui Octavian Goga) în asemenea pledoarii delicate, necesitînd o muncă atentă de istoric literar, dublată de o lucidă prudență în întoarcerea pe o parte și pe alta a fișelor atitudinale, spre a le afla rațiunea, chiar și atunci cînd ele ascund vectori cu totul iraționali. Autorul studiului **Resurecția unui poet : Aron Cotruș** (Editura Minerva, 1931) aduce astfel cîteva importante precizări privitoare la biografia incomodului poet ardelean, cele mai surprinzătoare prin inedit referindu-se la perioada premergătoare și din timpul celui de-al doilea război mondial, cînd poetul a figurat ca atașat de presă, mai întîi în Polonia, apoi la Madrid, lipsind probe reale care să ateste opțiunea sa politică spre dreapta.

O părere mai veche ni se confirmă acum, parcurgînd interesantul capitol biografic „Prin vremuri viscolite" : în cazul poeților stenici, vaticinari, de atitudine social-națională declarată, cum este Aron Cotruș, poezia trece pe un plan decisiv în a le explica pe deplin profilul existențial, acea imagine a comportamentului, pe care criticul de bună credință are datoria să o limpezească și pe care simpla înșiruire factologică nu întotdeauna este în stare să o lumineze. Resursele criticii sociologice sînt demne de luat în seamă, dar nu pot dezlega în totalitate — și abisal ! — turnura unei existențe atît de complexe. De această idee își dă foarte bine seama și Ion Dodu Bălan, care — într-o anchetă de pionierat și nedefinitivă — extrage argumente generoase în revelații, tocmai pentru că poezia e presărată cu infim de puține trimiteri biografice.

Fiind aplecat prioritar asupra unor asemenea relații lăuntrice, al doilea obiectiv al criticului e tratat în perspectiva ulterioarei reveniri asupra lui, pe un front mai larg. Dealtfel, autorul însuși este conștient că nu a oferit statura valorică exactă a lui Aron Cotruș, luîndu-și o precauție în „Argumentul" introductiv al cărții : „Mărturisim de pe acum că simtim nevoia imperioasă ' să revenim asupra ei (asupra operei lui Cotruș — n. ns.), **cu o exegeză strict estetică**, după ce publicul cititor se va familiariza mai mult cu ea, dispunînd de datele bibliografice imperios necesare" (p. 11, subl. ns.). Părerea noastră este că această exegeză strict estetică este urnită cum se cuvine în capitolul final, rezervat universului poeziei cotrușiene. Totuși, a vorbi despre motivul albin, de cel al copacului sau al pelegrinității pe seama unor texte a căror evaluare nu a fost încă precizată ni se pare un exercițiu nu întru totul convingător, dacă nu cumva prematur. În pofida acestei observații, analiza are darul de a fixa „tematica" și nucleele sensibile principale, iar aprecierile — un expresionist „răzvrătit și mesianic în sensul cel mai pur al termenului", cu o lirică „ostentativ brutală", de sudalmă politică, utilizînd un „patetism învolburat și aprins" și vădind „gustul extremelor și al enormului", prin intermediul unor cuvinte aspre, bolăvănoase — sînt întru totul exacte.

CRISTIAN LIVESCU ■

● CAP LIMPEDE

PATRIMONIU

Am avut deseori ocazia să stau de vorbă cu diverși colecționari, să le contemplu achizițiile. De fiecare dată le-am admirat truda cu care au adunat obiectele, grija cu care le-au păstrat, sacrificiile la care s-au supus de bunăvoie pentru a le dobîndi. Poposind în casa cu nr. 231 a învățătorilor Nicolae și Maria Pipaș din satul Tisa, Maramureș, am avut de astă dată un alt prilej de uimire. Cei doi soți sînt niște colecționari mai puțin obișnuiți. I-aș numi niște colecționari enciclopedici. Fiindcă în casa lor năpădită de verdeață găsești cele mai neașteptate lucruri, din cele mai diverse epoci, ca într-un bazar : ceramică din diverse zone ale țării, obiecte din porțelan, pendule și ceasuri vechi, cărți din alte secole, ex librisuri, timbre, tablouri de Vasile Kazar, Sabin Bălașa, Aurel Clupe, Mihai Olos și alți pictori vestiți, covoare, mobilă stil, icoane de lemn și icoane pe sticlă, mobilier țărănesc. Casa lor seamănă cu o arcă a lui Noe în care în loc de viețuitoare au fost îngrămădite sute de obiecte de o valoare inestimabilă. Dar soții Pipaș mai sînt știuți de vreo 20 de ani încoace și pentru covoarele maramureșene vopsite în culori vegetale. Pînă cînd au ajuns să posede tainele acestor culori a trecut destulă vreme și a fost multă cazană. La început cei doi au crezut că pot să afle secretul de la țărănci. Au străbătut văi și dealuri prin Maramureș și au iscodit ici și colo, aflînd cam din ce se pot obține cele mai fermecătoare culori : din solovîrf, din rostopască, dior, dropșor. Și totuși, oricît de strict respectau indicațiile aflate, nu izbuteau să potrivească amestecurile respective în așa fel încît culorile să nu iasă spălăcite. Soții Pipaș nu s-au descurajat. Au încercat atunci să descopere singuri rețetele cele mai potrivite de combinare. După sute de tentative au izbutit, și azi faima covoarelor de lînă tesute și vopsite de ei s-a răspîndit în toată țara, ca un model de respect al autenticității și frumuseții. De atunci datează și începuturile colecției lor. Mai întîi au adunat vechi covoare maramureșene, pe care le-au studiat ca niște specialiști. Vida Geza i-a încurajat în acțiunea lor. Treptat-treptat, intrînd din casă în casă au început să colecționeze și alte obiecte, cărora proprietarii lor nu le acordau prea multă importanță. Dar, după cum declară soții Pipaș, cel mai mare cîștig a fost acela că au cunoscut sute de oameni în intimitatea lor, discuțiile cu ei fiind adevărate lecții de viață.

Miroase a crini în camerele soților Pipaș și întreaga casă pare o navă gata să pornească spre viitor ca să depună o mărturie despre rosturile vieții noastre de azi sau ale aceleia care a trecut.

(George Arion)

RADIO

Radioul a preluat, cu o mare dorință de a sluji muzica ușoară, acele cîntece lansate de televiziune în cadrul emisiunii concurs **Șlagăre în devenire**, cu gîndul bun de a le întipări în memoria ascultătorilor. Adică, șlagărul **în devenire** să fie chiar recunoscut șlagăr... Și iată cum, de la ultima emisiune concurs tv a pornit pe calea undelor un „șlagăr în devenire" de ultimă oră, intitulat **iefs, ura !** Autor al textului, al partiturii și interpret — Mihai Constantinescu. La orice oră, radioul transmite **iefs, ura !** Cu un refren ușor de reținut : „iefs, ura / iefs, ura, ura !" cîntecul transmite ideea tinereții care „cu aripi în zbor, cutezător spre viitor, încurajator, în competiții, la multe ediții !" Și iefs, ura ! iefs, ura, ura ! Repetăm refrenul, poate așa vom reuși să reținem și restul „șlagărului în devenire". Dealtfel, cîntecul lui Mihai Constantinescu se alătură altuia, tot în gen sportiv, al lui G. Grigoriu care se adresa doar fotbaliștilor români. În rest, șut, gool, vorba refrenului !

Luni, 27 iulie, **Curierul melodiilor** alcătuit de Adriana Marian ne-a prezentat cîteva **voci bune** ale muzicii ușoare românești. Ne-a făcut plăcere să le ascultăm pe Marina Voica, Angela Similea, Corina Chiriac, Dida Drăgan. Dar dincolo de căldura glasului lor, de calitatea interpretării lor, iată ce spuneau versurile cîntecelor recomandate nouă drept „succese" înscrise în repertoriul interpreților respectivi, drept cîntece cu „o largă respirație melodică". Începem cu refrenul intonat de Marina Voica : „plină de vise e viața noastră", „să ne dea, doar un vis și un fior". Și așa, din vis în vis, îl ascultăm și pe Adrian Romcescu, care „este dornic de a lucra la noile sale creații, de a le da o formă finită", așa după cum ne avertizează prezentatoarea emisiunii. Pînă atunci, el ne spune odată cu cîntecul compozitorului Vasile Veselovschi **Le-am ales pentru tine** cum „Am culeș pentru tine" „Un buchetel și de flori și de stele" „le-am ales pentru tine în zile și nopți senine". **Să iubești cu adevărat**, prezentat drept un succes internațional al Angelei Similea, nu ne face să ne îndoim de admirabila sa voce. Dar iată ce trebuie să glăsuiască ea : „Să iubești cît trăiești nu e un vis / să iubești cu adevărat nu-i oare minunat ? / Viața în zadar să nu o risipești / Și la amăgiri să nu te-oprești" ...„Stelele se sting, zorii se aprind, cerul le cuprind" ? (sic) „Glasul tău ascult, iar din depărtare, pomii discret se-mbracă iar în floare" și încheie moralizator „să nu lași în urma ta tristeți, melancolii"... „Să mergi pe drumul vieții cu cîte-un dor aprins". Sincer, noi credem doar în **dorul aprins** al Angelei Similea pentru muzica ușoară, de calitate, nu și în acela al textierului. Dida Drăgan a fost prezentată alături de Gilbert Bécaud, fiind comparați amindoi cu „două flăcări arzînd cu același patos și nețărmurită dragoste pentru muzică". Așa să fie ! Dar iată ce glăsuia, printre altele, cîntecul interpretat de Dida Drăgan intitulat **Tot mai departe** : „Cînd frunze cad pe umeri, pe ramuri alte cresc". „Și gîndul șterge norii, și viața din nou prinde a se roti", continuînd cu alte melancolii. **Nu știu cine ți-a spus** de M. Romcescu dă prilejul Corinei Chiriac să fie prezentă în emisiunea în discuție cu un nou succes al său (Alt succes al muzicii ușoare ?! După cum vedem, din succes în succes !) : „Nu știu cine ți-a spus că iubirile mor în zori". „Vreau o rază de stea", un „Cîntec de izvor" ...„printre vorbe ce se-nalță în zbor de ciocîrlii" s-a „semănat o stea, și am culeș-o pentru inima mea", „Ochii au culeș an de an, de an, frunze, aur, alean" etc., etc. Și toate într-un singur cîntec. Păcat de melodiile ascultate, altminteri frumoase. Deci, nu ducem lipsă de compozitori talentați, de interpreți cu voci bune. De textieri serioși și talentați, cu respect față de cuvînt ducem, însă, o mare lipsă. Ei fac abuz de lună, ciocîrlii, vise, tristeți, lacrimi, dulcegării ieftine care nu spun nimic și fac doar ca melodiile de muzică ușoară să fie cu... cîntec ! Și ce cîntec ! Dar, se merge tot înainte, și, vorba lui Mihai Constantinescu : iefs, ura ! Dar nu și pentru muzica ușoară. **(Cornelia Barbu)**

Un poet nou: ILIE VALENTIN

Pe-acolo pe unde părea că expresia poetică e pîrjolită, pe-acolo pe unde nici un asolament nu mai părea în stare s-o facă să trăiască vreun licăr liric, în viitoarele decenii ale prozei poetice, de undeva, din Cîmpia română, apare brusc un poet extrem de talentat, Ilie Valentin, gata să ia în piept orice temă, să sară de partea cauzelor drepte și să se lumineze de retrăirea drumului spre poezie. Individul este plin de un haz rar — n-am văzut de mult așa ceva — și mi se pare, din felul cum povestește, mai înclinat spre proza satirică decît spre poezie, pînă în clipa cînd deschid plicul cu care mă ajunge din urmă la redacție și citesc splendidele sale strigări către lume.

Îmbogățindu-și cultura, ordonîndu-și inspirația, supunîndu-se cu mai mare înțelepciune greului examen al rigorii poetice, Ilie Valentin va putea fi în viitor un nume strălucit, nu al unei noi generații, căci el nu mai e foarte tînăr, ci al unei generații din care a întîrziat să facă parte, dar pe care, iată, e pe punctul s-o prindă din urmă. Bun venit în poezie, Ilie Valentin !

ADRIAN PĂUNESCU ■

Caviar

Nu beți care nici-o dată
o bere la redacție
n-am mai băut o picătură
de bere de nu știu cînd
sau un pahar de Murfatlar
sau orice în afară de coji de coșmar
și fericiți că avem un poet
urcați-l în naveta Columbia
înarmați-l cu o mașină de scris
numiți-l prin consens
înger
peste bibliotecile din Alexandria
să ne hipnotizeze cu irizări de stele
în stînga planetei Marte
hibernează un șobolan perfid
pe care ar trebui
să-l prindă imediat
prea sfîntul poet
și blînd să-l dumirească
printre altele
că poeții
spre deosebire de caviar nu sînt
à la carte.

Monopol

Nimeni
nu are monopolul
lucrurilor bune,
fiecare are
cîte ceva
pe care ceilalți ar face
bine
să-l adopte.

Conversație

Îți dai seama,
Tată,
Că dacă ai fierbe hrana,
Porcii
Ar digera-o de două ori
Mai repede ?
Știu, fiule,
Dar ce importanță
Are timpul pentru un porc ? !

Plouă

Plouă fragil
Peste gîngavi cu privirea subversivă,
Plouă blestemat
Peste cei ce n-au nici o relicvă,
Plouă majestuos
Peste un poet înjurat, adulat,
Plouă trist
Peste un poet acuzat c-ar fi nevinovat,
Plouă suav
Peste prima mea iubire, dragostea de țară,
Plouă duios
Pentru cei care-i doresc o nesfîrșită primăvară.

Show abominabil

Fata cu ochii de aur
O afacere tenebroasă
Cu iluzii pierdute
În brațele unui
Om de afaceri,
Memoriile acestei iubiri
Le-a scris un rabin la
New York, fiind
Anticipate de
Arthur Miller
În Psihologia unei
Căsătorii,
Mari speranțe cu Bijuterii indiscrete
Într-un paradis artificial
Cununîndu-i un popă senzual
Biblia fiindu-i
Bussinesenciclopedia
Ah, domnule Caldwell
Ce show abominabil ! !...

Desene de LUCIA MARTIN ■

Mama

Mamă, nu mai neglija sistemul
meu de tăcere, nu-mi permite modestia
de a scrie despre ochii mătale
(triști și singuri ca două felinare)

Ochii mătale întunecați de
bătrînețe și singurătate
(ochii mătale — două stele pădurețe,
două idei pe plaiul contemporan al
luminii, două concepții, două tristeți,
două roate...)

Auzi, mătale Mamă, n-am îndrăznit
să-ți public privirea necăjită în
„Flacăra" sau „Luceafărul" ! N-am îndrăznit
să-ți public blindețea și răceala firii în
Grand Journal, în Informația, iar
Radio-televiziunea română
te-a speriat, mamă !
(Chiar dacă mai ninge peste căciula
ciobanului, peste Intercontinental, chiar
dacă mai zbîrnîie iarna peste nădușala
tatălui meu, peste Casa Scinteii, chiar dacă
primăvara care vine e și ea o civilizație)

Mamă-firavă primejdie pentru civilizația
unui veac amar, dărîmat ! (Veac onest, brutal,
veac anemic, trist, veac în jocul
secundar al pacienților de la baraca
neutronilor, veac-stafie albă, orgolios spital)

Mamă, mîinile mătale miros a pămînt, a brazi,
a viață omorîtă de muncă !
Să nu mori, mamă ! Frumusețe bolnavă, specie de
noapte-n care bocăne steaua bătrînești !
Să nu plingi, mamă, am venit acasă, mamă !

Tata nu s-a năcăjit prea tare
cînd am scris despre el în „România literară",
în „Luceafărul" și „Flacăra", a bombănit cîteva
stănoage de cuvinte țărănești (injurături
familiare, munțenești, înjurături sau elegii
traduse-n uluitoarea limbă a muncii...)
și m-a îmbrîncit peste grămada de lemne, mormăind :
„Trage de joagăr, nătărăule ! Lasă hîrțoagele,
munca e baza lumii, nu hîrțogăria !"

Am bolborosit atunci cîteva cuvinte
în contratimp, dar Tata a luat
hotărîrea cea mai omenească și mai
cumpătată cu putință : m-a bătut zdravăn
cu un par de carpen, îmi plîngea și
pămîntul de milă ! Mătale, mamă, ai plîns și
m-ai smuls de sub torențiii de mîngîieri
ale tatălui meu, ale bunului meu tată !

Îi plînge și calul de milă, omule ! ai zis
mătale, mamă ! Dar Tata n-a zis nimic, n-a plîns,
nu știu să-l fi văzut vreodată plîngînd pe
bunul meu tată ! (De ce-ar plînge ? „Plînsul
nu-i pentru bărbați !" potrivit gîndirii
istorice, și tata trecuse peste al doilea
mondial, uitasc acolo (în al doilea) și
plînsul și rîsul ! Era altceva, era ceva dincolo
de starea de om, era muncă și nădușală, atît !
Era, era... Tata ! Un Moromete de 2050 de ani !)

Vine primăvara, mamă, vine SOARELE, vine victoria
sufletului meu asupra nevoinței de a fi a
naturii. (Și... am venit acasă, mamă, fumez tot
mărășești (spaima nemților), sînt tot țăran — sînt
și eu ce pot ! Respir — fac și eu ce pot !
Sărut imposibilul — sărut și eu ce pot !)
Te-ai înviorat, mamă, ți-ai luminat făptura !
În patria chipului bunătății mătale se
aprind mugurii naturii, te-ai înviorat, mamă, e
semn că vine Primăvara !

DAN DAVID ■

Oier

Romanță în alb

Oprește-mi caii, tată,
mi-am pierdut livezile
apele mele curg spre lună
în arșița nopților.
Firele mele de iarbă
marame zburătoare
au aprins cerul.
Căile mele de fîn
tinere mirese
mi-aleargă caii flămînzi.
Și peste tot e alb
ochii mei albi
cresc beznele albe,
caii mei de cretă
încă n-au dispărut
acum cît mai sînt
la mine-n ogradă...

VASILE MARUȚA ■

Alunecînd

Ce fel de viață stirnește ecoul
de plesnesc toate verbele-n vînt
de destrămare poetul se agață
prielnic să culeagă de-ar putea un rînd

fără nici o politică, numai cu durere
roagă orizonturile să se decime
să afle pînă unde-neremenirea lor
e de altfel o-nșelătoare mulțime

pădurile asemeni unei îmbrățișări
iubesc curajul bătucind adînc
la semnul de-ntrebare care mină
transparențe ale clipei pe pămînt

ecoul
ce-l stirnește
poemu-n abis
e-un copil orfan
pe-o creangă de vis.

ION MARGINEANU ■

Cal alb pe o pajiște lîngă Peștera Bolii

Cal alb măsurînd împiedicat pajiștea
Lîngă Peștera Bolii. Ascuns civilizației
Necheziînd. Opintindu-se să se hrănească
Să asculte vocile ce-i vorbesc neîncetat
Din văzduhul prea-puternic al grotei.

Cal alb în sufletul muntelui desenat.
Printre literele naturii. Singuratic. Trăind
după datini.

Hieroglife amare
în leagănul ascuns din cer.

VALERIU BÂRGĂU ■

Sufletul țăndări

Împușcătura destinului
și miezul zilei plin de sînge în casă

Iată sîmbăta sfărîmată de pereți
fumul vieții irosind încăperea
sufletul țăndări cu geamătul
lunecînd pe obraji

Iată jetul de rîs
și existența tăiată la gît
cuvintele asasinate pe gură
Fraților iată în pumn ultima încercare
pe care am s-o izbesc de toate gardurile.

VICTOR MUNTEANU ■

Curier literar

Nomada Novi Vioreanu. Ultimele două plicuri conțin poezii mult prea slabe în comparație cu ceea ce ne-ați trimis prima oară. **Ion Buciumeanu — Sufletele**. Doar **Baladă pentru doamna Ri („Foșnitoare doamnă Ri / Nu-nceta a mă umbri...")** pare a ne convinge întrucîtva că vă place poezia. **Augustin Justin-Astralul**. Păcatul celor trei poezii ce ni le-ați trimis ar fi acela că pot fi povestite, pur și simplu, întrucît sînt chiar niște descrieri ale unor locuri mai ciudate : **„dar există un loc blestemat / în rîpa aceasta cu pămînt roșu pietrificat..."** În acel loc blestemat, povestiți în continuare, ascultați adîncul gemînd. De ce îl ascultați ? Pentru că știți că într-o zi niște aripi de Luceafăr vi se vor lipi, tremurînd, de umeri. Așa, ca un fel de legendă, sau poem în proză, ar mai merge, dar ca poezie, nu. **Ariana Maniciu**. Prea sentimentale și prea intimiste încercările, dar pe-alocuri cu imagini destul de reușite, ca în poezia **Doamna Lacrimă : Cu ce-am greșit, / strigam ingenuncheată / și peste gura de rai / și iluzii / tăcea și curge / Doamna Lacrimă"**. Mai trimiteți. **Vasile Dragoș**. Bănuim că scrieți poezie și citiți multă poezie de cel puțin cîțiva ani buni, dar, în ceea ce vă privește, nu ați depășit un anume stadiu, cel al metaforelor forțate ca în **Poem : „Priveam valurile rigide / Cum infloreau nisipul / Cu căldura unor corăbii inviate"**. Păcat că primele două versuri nu-l pregătesc suficient de bine pe cel de-al treilea, în care există și surpriză și mister. Mai trimiteți. **Marioara Sivu**. Ne-au plăcut **Scînteie din albă cenușă** și **Bunica**, pentru prospețimea imaginilor, inclusiv pentru sinceritatea simțirii. Mai trimiteți. **Teo București**. Poemul **Calea de Est** nu-i lipsit de calități, dar sînt și unele inconsecvențe și lungimi care duc la diluarea atmosferei de marș prelungit. **Liviu Iordache**. Ceea ce urmează după două versuri ca **„Buzele se întredeschid / ca o pîlnie mirosind a vișine"**, versuri care nici ele nu sînt cine știe ce, ba chiar au o notă cam vulgară, ei bine, ceea ce urmează nu are nici o legătură cu imaginea asta. Cu alte cuvinte, prea multă întîmplare în construcția poemelor trimise. **Ioana Roșu**. Încă vă mențineți în perimetrul unei poezii de notație, ceea ce, prin prisma uceniciei, nu e rău. **Deocamdată nu** pentru următorii : Remus Brad, Marian Piticoș, Gavril Ursu, Maria Pater, Constantin Vasiliu, Ion Perișoreanu, Ioana Grecea, Teodor Circa, Acrisan Bulacu, Cristian Angelescu, Emilia Petreuș, Mircea Petcu, Ioan Izdrailă, Viorica Zabet, Desideriu Darlaci, Maria Stea, Petre Stoian, Romeo Andronache, Vasile Zamfira Costin, Cristian Toma, Sebe Deliu, George Bălcescu, Florentin Prelucă, Gheorghe Pârvu, Traian Gheorghiu, Viorel Vîlsănoiu, George Bungulea, Marian Preda, Aurel V. Zgheran, Eugen Boldu, Gh. Cernat, Ottilia Brad, Ilinca Stancu Codruța, Florentina Furnigă, Daniela Nuță, Elena Aldea, Vali Lița, Petru G. Maniga, Cătălin Cașparic, Ionel Vișan și Serafim Bicu. MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ.

VICTOR NIȚĂ ■

Lumea în care trăim

De la Copenhaga la Paris...

...De la Copenhaga la Paris, oameni de diferite vîrste și profesii, de diferite apartenențe politice și convingeri religioase participă la un semnificativ marș al păcii ce denunță pericolul „eurorachetelor".

...Pe una dintre pancardele purtate de miile de demonstranți din Bruxelles se putea citi : „De trei ori — nu : Nu, rachetelor Persching — 2 !, Nu, înarmării nucleare !, Nu, psihozei atomice !"

...La Hamburg, la o demonstrație împotriva cursei înarmărilor au participat peste 100 000 de oameni, ceea ce reprezintă nu doar o performanță remarcabilă din punct de vedere numeric, ci și o manifestare politică simptomatică — deoarece printre manifestanți s-au aflat exponenți ai unor forțe din cele mai diverse, inclusiv ai bisericii.

Informații despre alte și alte acțiuni asemănătoare sosesc din diferite țări ale Europei occidentale — din Danemarca și Norvegia, din Republica Federală Germania, Olanda și Belgia. Ele ilustrează creșterea puternică, în ultimele săptămîni, a demonstrațiilor împotriva „eurorachetelor", pe care N.A.T.O. proiectează să le instaleze începînd din 1983. Este adevărat, demonstrații de acest gen au mai avut loc. Din acest punct de vedere, acțiunile din ultima vreme nu au reprezentat o surpriză. Ceea ce a reținut însă atenția comentatorilor este amploarea mai puțin obișnuită a acestor demonstrații și larga diversitate a forțelor politice ce s-au regăsit unite în protestul lor împotriva hotărîrii N.A.T.O. de a instala în Europa occidentală rachete cu rază medie de acțiune. S-au regăsit în rîndul demonstranților nu numai oameni cu vederi de stînga, pacifiști convinși, contestatari mai vechi, ci și reprezentanți ai altor forțe — liberali, uneori chiar conservatori, alături de ecologi sau de exponenți ai bisericii, cum a fost cazul la marea demonstrație de la Hamburg.

Subliniem acest fapt pentru a releva preocuparea opiniei publice față de implicațiile periculoase ale instalării noilor arme în contextul în care se constată, oricum, o intensificare a cursei înarmărilor. Opinia publică înțelege într-o măsură mai mare decît oricînd că această absurdă competiție nu poate decît să conducă la o situație extrem de periculoasă. Situația din Europa, dar nu numai de pe acest continent, obligă la măsuri clare care să facă cu putință trecerea graduală la dezarmare. Faptul că doar în 1980 s-au cheltuit 550 milioane de dolari pentru înarmare, dezvăluie nu numai dimensiunile înarmărilor, ci și proporția risipei pe care planeta și-o îngăduie într-un moment în care prea multe sînt problemele pe care trebuie să le soluționeze.

Poziția României în această problemă este clară și consecventă : **„Trebuie să se treacă — pînă nu e prea tîrziu — la măsuri concrete de dezarmare, și în primul rînd, la dezarmare nucleară !"**, — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Secretarul general al partidului a atras atenția că supraaglomerarea arsenalelor și așa dispunînd de o fantastică capacitate distructivă, creează pericole fără precedent pentru pacea și însăși existența omenirii. Gravitatea nivelului atins de înarmări alarmează întreaga opinie publică. Sînt urmărite cu preocupare desfășurarea lucrărilor reuniunii de la Madrid, la care o problemă esențială a dezbaterilor o constituie organizarea unei conferințe dedicate încrederii și dezarmării în Europa. Ceea ce așteaptă popoarele de la o asemenea conferință este un program de măsuri cu adevărat eficace care să facă posibilă înlăturarea primejdiilor ce planează asupra continentului și a lumii. Cu atît mai mult cu cît instalarea noilor tipuri de rachete introduce noi elemente periculoase în situația și așa destul de complicată din Europa. Or, este evident că trebuie făcut totul să se împiedice înmulțirea acestor arme, să se acționeze în vederea opririi amplasării de noi rachete nucleare și pentru înlăturarea celor existente, inițiindu-se în acest sens cît mai grabnic tratative.

România, prin glasul președintelui ei, a reafirmat și reafirmă cu putere propunerile sale constructive, propuneri capabile să ducă la un grad mai înalt al dezvoltării încrederii între state și să înlesnească trecerea la măsuri efective de dezarmare. Ne referim la reducerea cheltuielilor militare cu 10 la sută într-o primă etapă, micșorarea efectivelor și armamentelor sub un strict control internațional, interzicerea manevrelor militare, a demonstrațiilor de forță la granițele altor state, ca și la o suită de alte măsuri, dintre care amintim cea privind crearea unor zone pe un perimetru de 10—20 kilometri în interiorul fiecărui stat în care să nu mai fie amplasate trupe sau armamente în afara celor destinate pazei frontierelor.

În viziunea României, înfăptuirea dezarmării este concepută ca un proces cu mai multe etape care să îngăduie trecerea de la măsuri mai limitate la altele mai complexe și care să determine, în final, înfăptuirea dezarmării generale și totale. Categoric, țara noastră ține seama de faptul că acest proces trebuie să aibă în vedere securitatea reală a fiecărui stat și un echilibru pe plan internațional. Dar atît securitatea fiecărui stat cît și echilibrul la scară mondială trebuie asigurate nu pe calea intensificării înarmărilor, ci, dimpotrivă, prin reducerea lor permanentă, prin măsuri concrete și eficiente de dezarmare.

România consideră că atingerea acestui obiectiv este pe deplin posibilă. Este necesară însă voința politică a statelor, hotărîrea lor de a trece dincolo de simple declarații de intenții pentru a realiza amplul program de dezarmare pe care-l așteaptă popoarele și în favoarea căreia s-au pronunțat sutele de mii de oameni care, în săptămînile din urmă, au demonstrat pe străzile orașelor Hamburg, Copenhaga, Oslo, Bruxelles, Haga și altele. Ei au spus un NU hotărît înarmărilor și glasul lor, glasul rațiunii, trebuie să se facă auzit.

Este o evoluție care confirmă pe deplin aprecierea partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, privind faptul că oprirea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare sînt în concordanță cu interesele tuturor popoarelor și că în numele dreptului suprem la viață trebuie acționat fără întîrziere spre a se pune capăt acumulării aberante de noi arme de distrugere în masă.

AL. PINTEA ■

Ochii și urechile lumii

Poveste

Iată, domnița mea, întinsă leneșă pe canapea sau veselă pe cercevea, povestea lui Akarad, fiul lui Labus și al Licatei. Ascult-o și vei înțelege o lume de la origini și pînă în prezent, și mult mai departe. Cînd, în urmă cu 4 ani, stăpînul său, cîndva putred de bogat, dădu faliment și își vîndu herghelia unui alt om foarte bogat care nici azi nu știe ce-i aia un faliment și visează să aibă în grajdurile sale cei mai buni cai de curse de pe pămînt, Labus nu izbutise mare lucru în viața sa. Abia de cîștigase și el un mare premiu oarecare, după care îl trimiseră, fără mari idei, la herghelie. Acolo — înainte de marea vînzare — îi dădură, așa, ca înaintea unui „fin de partie", una din cele mai bune iepe de prăsilă din cîte mai poseda herghelia, pe Licata. Se născu un mînz negricios și îi ziseră Pharis pe care bătrînul falit nu-l văzu la ochi niciodată. Nu se mai uita în ochii cailor săi. Noul stăpîn îl cumpără la grămadă, dacă grămadă se poate numi o marfă de 35 milioane de franci. Pe Pharis cel mic îl trimise în Irlanda, dindu-i o iarbă minunată de mîncat și schimbîndu-i numele în Akarad. Cu Labus tatăl, ce să facă ? Labus n-avea carte de vizită, nici palmares, nici referințe de talon, nici dosar de viitor. Să nu crezi niciodată într-o lume fără dosare. Aia e viață, nu lume. Încît pe Labus îl vîndu administrației herghelliilor naționale franceze, adică la stat. Din 1979, cum zice istoricul de la care am auzit povestea, Labus a devenit „un obscur funcționar al Ministerului Agriculturii", făcînd montă la 500 franci per bucată, cu iepe de doi bani, ducînd o viață tristă și plată, ca o pajiște amărîtă de pe care au murit iarba și miracolul. Băiatul lui din Irlanda nu alergă la 2 ani. Cine știe ce avea. Au și mînjii traumatismele lor familiale, creșterile lor dificile, ca tot copilul cu fișe la policlinică, dar la 3 ani începu să dea semne, și încă mari, ieșind al doilea în Premiul Jockey Club-ului, la Longchamp, ca, în sfîrșit, acum, pe vară, să cîștige la Saint Cloud cea mai frumoasă cursă a anului, spre marea bucurie a tuturor cunoscătorilor care văd deja în el un campion cum doar Shergar, cel ce a cîștigat derbiul de la Epsom îi mai poate fi pe măsură. Și atunci, domniță dragă, se gîndiră imediat la tat-su, îl scoaseră din mizerie și derizoriu, și îi dădură cea mai frumoasă boxă din herghelia cea mai prestigioasă a Franței : știi cum vor veni de-acum înainte iepele la Labus ? De acum înainte iepele vor veni la dînsul numai pe alese, numai cele cu cel mai bun dosar și origine, fiecare montă costînd bani grei ; și nu vor fi mai multe de 45, căci energia virilă a lui Labus a devenit și ea o avere și trebuie menajată. Încît dacă se vor înscrie mai mult de 45, și se vor înscrie, se va proceda la o tragere la sorți. Așa se va intra în viitor la Labus în boxă, cu mare dichis, cu mare respect și multă nădejde. Așa și-a reabilitat Pharis cel negru, tatăl. Ainsi va la vie, pentru părinți și copii. Ascultă bine povestea lui Labus și pune-o măcar la inimă, dacă n-ai de ce la dosar.

RADU COSAȘU ■

Eu comunic, tu comunici, el comunică

Narcis

El are, ca toți semenii săi, aceleași două urechi, aceiași doi ochi, peste care stau stufoase sprincene, aceleași două brațe, ca și noi ceilalți, un singur stomac de hrănit. E drept — mai lat în spete, mai vînjos cum spuneam și altădată, rubicond în toată regula, dacă vrem să fim drepți — bulimia lasă urme !, și pe măsură ce trec anii se văd niște riduri tot mai aoăsate, bine puse în evidență de clipele cînd, fulgerat de gînduri abisale, își desface buzele a zîmbet, frînt teatral, dureros, de parcă cineva i-ar aplica, cu sete, un pumn în stomac.

Narcis al nostru, cel cu multe și diferite puteri adunate în manevrarea informației, se privește. Strecurîndu-și cu nedisimulată plăcere privirile către ovalul oglinzii se studiază îmbătat de plăcerea lucrurilor pe care a pus mîna. Și ce constată ?

Dacă ar fi să ne referim la unul din buzunarele în care îi stau doldora semnele averii — mijloacele de colectare și stocare a informației — vom avea de măsurat, odată cu el, cuprinderea greu de măsurat a lăzii sale de zestre. Să reținem faptul că din 131 de țări incluse în tematica unui sondaj, doar 116 au ceea ce numim biblioteci naționale. Să mai reținem amănuntul, care nu mai este amănunt : din 160 milioane de cărți stocate în rafturile respectivelor biblioteci naționale, un sfert reprezintă proprietatea a numai două țări, alte 50 milioane cumulează avutul a zece state europene. De partea cealaltă : în Gambia funcționează 139 biblioteci, din care peste 90 la sută sînt de fapt în unitățile școlare, deci ușor de ghicit cam cît sînt de voluminoase, în Irak există 4 415 biblioteci dar și în acest caz numai 56 se găsesc în afara școlii. Diferență ca de la cer la pămînt.

Harnic cum îl știm, timpul operează și în această vastă arie problematică, incitantă, ofertantă, promițătoare. Timpul nu stă pe loc deci, nici în sectorul prelucrării informațiilor. Razele catodice ne ajută să scriem și să corectăm texte, transmise imediat și automat. Informatica a avansat în acest teren de joc, facilitînd stocajul, cercetarea, transmiterea de date. A crescut incredibil viteza și calitatea transmisiei noutăților. Băncile de date în unele locuri au devenit, și nu de azi, de ieri, o realitate palpabilă și profitabilă. Rețelele internaționale specializate în transmiterea de informații îmbracă precum o sidilă globul terestru. Iată, spre mai buna înțelegere, ce face „Prestel" — sistemul pus la punct de poșta britanică. Ce face ? La telefonul de acasă doritor să obții o informație. Să zicem — cînd pleacă trenul poștal din gara Victoria ? Formezi un număr și aștepți. Informația va apărea pe ecranul televizorului obișnuit. În acest sistem se pot afișa 100 000 de pagini de text, încorporate în memoria ordinatorului aflat în circuit. Tăticii acestei jucării își bat capul acum pentru a găsi soluții ca doi abonați să-și comunice reciproc informații — vizualizate pe micul ecran — punînd la treabă calculatorul. Șantier în lucru...

Pînă una alta însă, rubicondul, omnipotentul așezat în fotoliul de sus al sistemului planetar informational nu contenește a se studia în oglindă cu plăcere. El își arată, sub cele mai variate unghiuri, chipul împlinit. Exporturile de cărți ale S.U.A. ating 300 milioane de dolari. Cele britanice, 250 milioane. Fără a mai pune la socoteală produsele de editură ale filialelor din străinătate născute în alte țări pe un portaltoi de împrumut.

Îmi relata un amic — ajunsese în vizită la un mare scriitor — stupefacția lui observînd absența din rafturile respectivului nume celebru a cărților, a sutelor, a miilor de titluri ce ți le dorești aproape, pe care și le închipuia garnisind și pereții și zilele și nopțile împătimitului condeier. Nimic. Biblioteca exista, dulapuri masive de stejar se răsfățau în voie pe toate laturile marii încăperi. Din spatele geamurilor, ferite de praf și de razele soarelui prea arțăgos, te priveau complice, în 8—10 exemplare fiecare, doar titlurile trimise cu o frecvență de invidiat spre cititor de către gazda altfel amabilă și nu lipsită de borcane îndestulătoare cu dulceață.

Asta ți-este cu acești Narcisi ai comunicațiilor : holbați de cum se crapă de ziuă spre ovalul oglinzii, absorbiți pînă la uitare de rozul propriului obraz, plimbat între mașini supermoderne de transmis imagini prin sateliți, între computere și aparate de descifrat microclișee, cînd să mai aibă timp de pierdut pentru a răsfoi, măcar și între două ochiade spre sticla argintată, hieroglifele vecinului, eforturile lui de a manevra tăblița și creta pentru a deprinde scrisul și cititul ?

NEAGU UDROIU ■

Mondo umano ?

Autori și cărți

Am mai relatat, cred, cît de sugestiv și ce șoc plăcut provocase odată un mare publicist cînd în Nigeria luase sfîrșit sesiunea biafreză iar el a pus următorul titlu : „Nigeria — izbucnirea păcii !" Ideea aceasta a posibilității izbucnirii liniștii și comprehensiunii pe planeta noastră, a eventualei sale durate am găsit-o tratată mai tîrziu la modul general și de un om politic care, întîlnindu-se cu diplomații acreditați în țara lui, a încheiat astfel cuvîntul său : „Să nu uitați că în fiecare clipă pacea riscă să izbucnească în lume".

Mi-am reamintit aceste cuvinte mai mult decît sugestive cînd am citit cîteva prezentări ale unor cărți apărute relativ recent într-o serie de edituri occidentale. Înainte de orice, cărțile respective au o temă comună — polemologia (după cuvîntul folosit de Gaston Bouthoul, în 1949, înțelegînd prin aceasta studiul războiului considerat ca fenomen sociologic). Dar să nu teoretizăm prea mult și să ajungem la exemple. Aurelio Peccei, cunoscutul economist, fondator și președinte al vestitului Club de la Roma, a publicat la Paris în editura Economica o carte cu un titlu semnificativ : „100 de pagini pentru viitor". În fond, e vorba de 177 pagini în care, între altele, Peccei arată că : „Pentru a menține cheltuielile militare la nivelurile actuale, fiecare persoană trebuie ca, în cursul vieții sale, să sacrifice pentru cursa armamentelor treipatru ani din venitul său... Antrenamentul personalului militar american costă anual cît bugetul dublu pentru educația a 300 (trei sute !) milioane copii de vîrstă școlară în Asia de Sud... Prețul unui submarin de marca Trident echivalează cu cheltuielile pentru a menține la școală timp de un an 16 (șaisprezece !) milioane copii din statele în curs de dezvoltare... Cu suma pentru un tanc modern s-ar putea construi o mie de săli de clasă pentru 30 000 (treizeci mii) de copii... Țările dezvoltate cheltuiesc de 20 de ori mai mult pentru programele lor militare decît pentru asistența economică acordată țărilor sărace... Iar sfîrșitul ? Omul a găsit o metodă științifică pentru a-și încheia existența. Bomba lansată în 1945 asupra Hiroshimei este un simbol (dar ce simbol ! — n.n.) al capacității de autodistrugere totală, sigură și rapidă a omului. În 1980, conchide Peccei, rachetele nucleare gata de start au atins o putere de un milion de ori mai mare decît cea a bombei de la Hiroshima".

Ne trec căldurile sau frigurile ? La Londra, în cunoscuta editură „Wiedenfeld and Nicolson", Michael Carver a publicat o carte consistentă — 322 pagini — intitulată „War since 1945". Autorul e lord și ceea ce contează cel mai mult, feldmareșal. Potrivit constatărilor lordului feldmareșal Carver, a doua jumătate a acestui secol a cunoscut 126 mici războaie în 88 de țări din lumea a treia ! Aceste (mici) războaie au schimbat totuși raportul de forțe internaționale și în pofida micimii lor s-au soldat cu 32 (treizeci și două !) milioane victime. Autorul arată că deși există deosebiri între ele, aceste mici războaie au totuși un punct comun : „au fost rău concepute, rău pregătite, au fost conduse după opinii personale, ajungînd la rezultate oneroase". În schimb, G. Bouthoul, R. Carrere și J. L. Annequin în „Războaie și civilizații" (Paris, Les Sept Epées, 187 p.) studiază și prezintă interacțiunile dintre războaie și civilizații. „În lupta împotriva fatalității evenimentelor, omul trebuie să vadă, să înțeleagă și să prevadă pentru a putea acționa" — cred ei. Cartea respectivă vrea să-l ajute pe om în acest sens. Nu cred că scopul lor este romantic însă realitatea poate deveni copleșitoare mai ales dacă pacea totuși izbucnește !

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

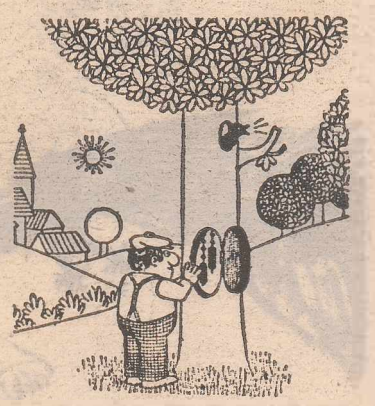

(După „Svet v obrazech" – Cehoslovacia)

Gimnastica şi-a făcut cu prisosinţă datoria

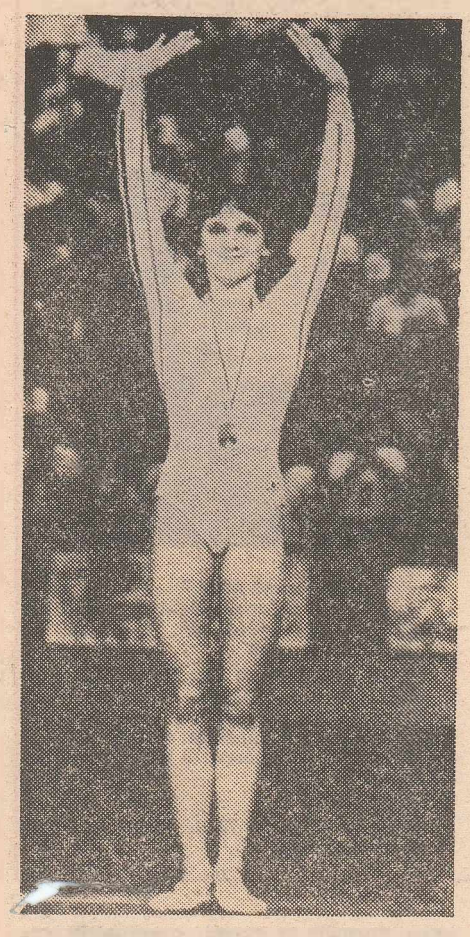

Emilia Eberle, o „abonată" a podiumului de premiere

Serile de vis ale gimnasticii au continuat, miercuri şi joi, cu concursul pe aparate, la care au avut acces primii 8 clasaţi în fiecare probă. Întrecerile n-au mai avut încărcătura şi dramatismul zilelor inaugurale, logic, căci competitorii au intrat în luptă cu o zestre de puncte ştiută, acumulată la echipe, dar ele au fost la fel de spectaculoase, oferind demonstraţii de virtuozitate, recitaluri de măiestrie. În ceea ce ne priveşte, mai întîi băieţii şi, joi, fetele au fost din nou la înălţime. Bine pregătiţi, ambiţioşi, harnici, tricolorii au animat întrecerile şi în cinstea lor s-a cîntat de 8 ori „Gaudeamus igitur", imnul hărăzit campionilor mondiali ai Universiadei '81. Fără a intra în amănunte, vom proceda la analize după căderea cortinei, se cade să subliniem că ediţia a XI-a a Jocurilor Mondiale Universitare a consemnat un adevărat triumf al gimnasticii noastre, bilanţul obţinut, fără precedent în istoria participării la Universiadă, constituind o nouă şi fără echivoc dovadă a capacităţii şcolii româneşti, a resurselor ei de a păstra, prin muncă, disciplină şi seriozitate, poziţiile dobîndite, de a lansa noi şi noi talente, la fel de robuste, la fel de competitive. Aşa stînd lucrurile, sportivii înşişi şi, alături de ei, antrenorii, toţi cei care au răspuns de pregătirea acestei prestigioase competiţii, merită fierbinţi felicitări.

Cea dintîi finală a fost, la băieţi, desfăşurată la aparatul numit, poate nu tocmai fericit, sol. Intrînd cu 9,80, Dan Odorhean şi-a reconfirmat predilecţia pentru covorul cărămiziu asemănător unui ring de dans şi, făcînd cînd acrobaţie, cînd balet, a izbutit să intre în posesia medaliei de aur. El a împărţit podiumul cu chinezul Li Ning, dar isprava lui, mult gustată de public, n-a însemnat doar cel mai mare succes al carierei sale, ci şi o pîrtie deschisă pentru colegii săi. Primul care a fructificat acest atu psihologic a fost, la cal cu mînere, Kurt Szilier. Campionul absolut al Universiadei '81 a rămas, şi de data asta, la egalitate cu sovieticul Korolev, dar evoluţiile excelente ale chinezilor Li Ning şi Li Xiaoping au făcut, situaţie rar întîlnită, ca numărul medaliaţilor cu aur să urce la 4, în condiţiile în care ungurul Güczogy, distins cu cea mai preţioasă medalie la recentele europene de la Roma, a privit festivitatea de premiere din tribună ! A urmat finala la inele, în care Romulus Bucuroiu a intrat cu nota 9,75, părînd favoritul numărul 1. El însă a ratat şi lupta pentru podium s-a purtat între Li Ning, Akopian şi Nicula, clasaţi finalmente în ordine. După ce Dan Odorhean a ocupat un prestigios şi îndelung aplaudat loc 2 la sărituri (1. Li Yuejiu ; 3. Korolev), a venit rîndul japonezului Sotomura să aducă, la paralele, singura medalie de aur a sportivilor din „Ţara soarelui răsare", altădată o forţă în gimnastica masculină. Bara fixă a încheiat programul. Notat cu 9,90 în prima zi, Emilian Nicula şi-a reconfirmat specialitatea (locul 6 la acest aparat la europenele de la Roma), cîştigînd într-o manieră clară. Elevul lui Mircea Lisovschi a executat cîteva elemente de mare dificultate şi, la terminarea exerciţiului, sala a răsuflat parcă uşurată după ce stătuse, preţ de un minut şi ceva, cu sufletul la gură şi pumnii strînşi. Tabela electronică a arătat 9,85 şi pe Emilian Nicula aproape că l-au dat lacrimile, tricolorii terminînd concursul aşa cum l-au început, cu aur !

Joi, fetele noastre au fost, ca totdeauna, magnifice. Luînd medalii de aur în toate cele 3 finale în care a fost prezentă, Nadia Comăneci s-a detaşat din nou drept cea mai bună dintre cele mai bune, probînd că e prima gimnastă a lumii, poveste frumoasă care a început la Montreal şi care, iată, după 5 ani, continuă, adăugînd noi pagini de tulburătoare frumuseţe istoriei acestei discipline. Inegalabila noastră campioană şi-a adjudecat, la egalitate cu sovietica Zaharova, titlul în prima finală a zilei, la sărituri, medalia de bronz revenind Dumitriţei Turner. Nadia a cîştigat şi la paralele inegale, împărţind cea mai înaltă treaptă a podiumului cu Emilia Eberle, marea învinsă a probelor disputate marţi. Deşi dezavantajată de tragerea la sorţi, care i-a rezervat rolul de deschizătoare de concurs Emilia a evoluat fără greşeală, demonstrînd că a trecut cu bine peste şocul căderii de la sol, la individual compus. Ea a strălucit parcă şi mai tare în proba următoare, la bîrnă, pe care a dominat-o cu autoritate, înaintea Dumitriţei Turner (argint) şi Stelei Zaharova (bronz). Executînd cu o graţie fără egal şi cu o precizie uimitoare, Emilia a smuls aplauze frenetice şi, mai mult decît atît, şi-a făcut dreptate, devenind din mîhnita învinsă de marţi superba învingătoare de joi, una din eroinele acestei ediţii a Universiadei.

Ultima întrecere, la sol, a fost şi ea de neuitat, plasîndu-se sub semnul excepţionalului talent al Nadiei. Cînd suavă, cînd tumultuoasă, Nadia s-a comportat magistral, exerciţiul ei părînd pe jumătate adevăr, pe jumătate imaginaţie. La masa presei, ziariştii s-au pornit să caute noi superlative, iar publicul a ovaţionat, scandînd „ze-ce, ze-ce". Arbitrele s-au fixat la 9,90 şi la ordinea 1. Comăneci, 2. Dunca, 3. Zaharova. Şi astfel, pe nesimţite şi cu păreri de rău, s-a încheiat partea de gimnastică a Universiadei '81, întrecere în care tricolorii au rotunjit un bilanţ impresionant, 18 medalii !

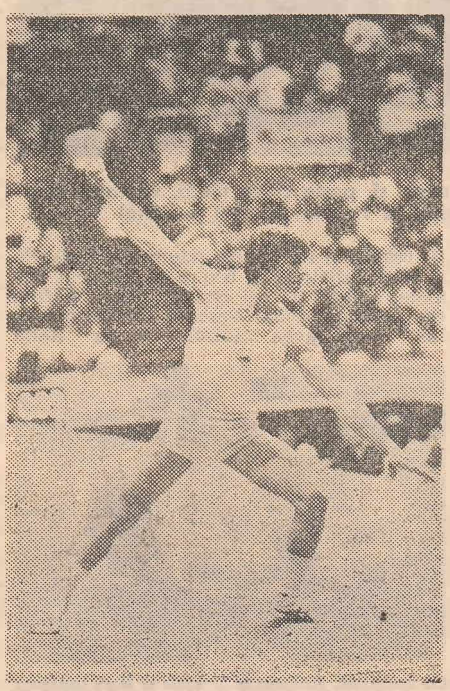

Dan Odorhean a cîştigat titlul la sol

Virginiei Ruzici nu i-a scăpat nici o medalie

Turneul de tenis n-a reunit valori dintre cele mai mari ale sportului mondial, aşa cum s-a petrecut cu atletismul sau gimnastica Universiadei. O singură excepţie de la regulă, anume Virginia Ruzici, nume prestigios al tenisului mondial, una dintre primele 5 jucătoare ale lumii ca „firmă" şi, cum aveam să ne convingem, ca joc, ca valoare. Virginia a zburdat pur şi simplu de la un capăt la celălalt al turneului, cîştigînd net toate probele din turneul feminin, impulsionînd pe Segărceanu, cu care a făcut echipă la dublu mixt, trăgînd-o după ea pe Florenţa Mihai, partenera de la dublu feminin şi reuşind astfel să-şi pună pecetea de mare campioană asupra întregului concurs. Cele

Valoarea şi-a spus cuvîntul

ROMÂNII AU DOMINAT ÎNTRECERILE DE TENIS

trei medalii de aur pe care le a cucerit sînt fără îndoială o recunoaştere deplină a valorii sale deosebite, aşa cum, este foarte evident, tenisul românesc n-a mai avut de la Ilie Năstase încoace. Sigur, jucători buni au mai fost la acest frumos turneu, Segărceanu, Borisov, Emmrich, Dîrzu, Lucia Romanov, alţii, dar Ruzici s-a ridicat deasupra lor cu cel puţin o clasă. Turneul de tenis al Universiadei '81 a fost, astfel privind lucrurile, **turneul Virginiei Ruzici**, care s-a impus prin constanţă, prin concentrare şi dăruire, prin varietatea procedeelor tehnice, într-un cuvînt, prin CLASĂ. Cu toate astea, am observat cu plăcere emoţiile şi bucuria reţinută a Virginiei pe podiumul de premiere, satisfacţia sa de a se fi impus atît de net în faţa publicului propriu, după lungile şi istovitoarele turnee desfăşurate departe de ţară.

Celelalte premieri, merituoase de asemenea, aşa cum au fost cele de la dublu mixt (Ruzici, Sergărceanu), dublu masculin (Segărceanu, Dîrzu) şi dublu feminin (Ruzici, Mihai), ne-au dus cu gîndul în urmă, la o neuitată finală de Cupa Davis, în care arena centrală de pe Progresul a ratat de foarte puţin încoronarea acelor aşi care au fost Năstase şi Ţiriac. A trecut de atunci încoace multă apă pe Dîmboviţa, dar pătimaşii tenisului n-au reuşit încă să-şi şteargă din memorie amărăciunea neîmplinirii acelui vis atît de frumos şi atît de aproape. Abia azi, cînd noua generaţie a tenisului românesc reuşeşte să urce treptele cele mai înalte ale unui podium instalat în vecinătatea aceluiaşi dreptunghi de zgură, avem dreptul la un sentiment de mulţumire după o reuşită care pare să relanseze tenisul românesc.

Florin Segărceanu, un jucător despre care se vorbeşte tot mai des şi tot mai frumos

Bucuria de a primi aur în faţa propriilor spectatori

Joi după-amiază, finală la 200 m spate fete. Tribunele sînt încinse de soare şi de cursele făcute cu puţin înainte de Jill Sterkel şi Kris Kirchner. Se fac pariuri pe ţigări, bomboane şi gumă de mestecat pentru cursa lui Carmen. Cristina Şoptereanu este sigură că eleva ei nu va rata aurul la nici o finală de spate : **Contăm pe două medalii. Carmen este mai bună astăzi decît la Olimpiada de la Moscova.** E zăpuşeală şi de la stadionul „23 August" se aud aplauze puternice. Probabil că a început săritura cu prăjina. Apar concurentele de la 200. Suzan Welsh zîmbeşte cuiva de la masa presei. Ritualul obişnuit dinaintea startului şi pocnetul pistolului ne eliberează de o parte din emoţii. Prima lungime de bazin este parcursă umăr la umăr : Carmen încadrată de Kim Carlisle şi Suzan Welsh. Apoi româncă forţează, americancele nu rezistă ritmului şi pierd teren. **Simţeam atunci victoria foarte aproape şi nu m-am mai gîndit prea mult la timp. Poate, dacă trăgeam tare de la început, scăpam de obsesia recordului mondial al lui Rica Reinisch.** Şi totuşi 2 : 13.21 — nou record mondial universitar, record naţional şi un prim aconto din revanşa la Kim şi Suzan, care o învinseseră la campionatele americane şi care, acum, sosiseră la nu mai puţin de şase secunde de învingătoare.

Duminică după-amiază, finală la 100 m spate fete. Lucrurile se petrec întocmai ca joi. O singură diferenţă : cele două americance sosesc numai la două secunde de Carmen. Cristina Şoptereanu : **Carmen este mai puternică decît ele. Are mai multă forţă şi s-a maturizat. Ştie să vrea şi are şi resurse pentru asta.** După Moscova se vorbea insistent de retragerea ei, Mexicul trecînd în rîndul amintirilor mai repede decît se cuvenea. **Au urmat cîteva luni îngrozitoare. Speram să scot un timp bun la Balcaniadă, dar nu mi-a ieşit. Veneam la bazin, făceam cîteva lungimi şi plecam acasă. Colac peste pupăză, antrenoarea s a îmbolnăvit de hepatită. Eram copleşită. N-a trecut mult şi am intrat şi cu la operaţie, deviaţie de sept.**

(Vineri după-amiază, un mic intermezzo între probele de mai sus, finală la 100 m fluture fete. Prima şansă, Jill Sterke. Carmen îşi stăpîneşte greu emoţia şi „fură" de două ori startul. **N-am „furat" startul, prima dată am vrut să intru în apă şi apoi s-a întîmplat să alunec. Iar emoţii nu aveam pentru că nu aşteptam nimic de la o probă la care îmi număram participările pe degetele unei singure mîini.** Jill Sterkel se instalează în frunte iar compatrioata sa, Carol Borgman, foarte aproape. În planul secund al cursei, Bunaciu cu australianca Susie Woodhouse. Se formează două cupluri cu şanse la podium, rivalităţi încheiate cu un record mondial universitar — Jill Sterke — şi un record naţional — Carmen Bunaciu) **„Fluturele" a fost o surpriză şi pentru mine. Proba în sine e un fel de hobby şi îmi face o mare plăcere.** Deşi nu intra în vederile nimănui, acest loc trei este un alt semn sigur al valorii dobîndite în antrenamentele reîncepute puternic în ianuarie. Cristina Şoptereanu: **După ce am ieşit şi eu din spital, am luat-o, aş zice, de la capăt, Carmen, psihologul Ovidiu Grămădoiu de la Centrul de medicină sportivă şi cu mine. Carmen a muncit enorm, operaţia pe care i-o făcuse dr. Ştefan Udrescu de la Colţea dădea roade şi acumulările ei erau evidente. La 14 ani n-o puteam încărca cu un program dificil. Înotătoarele din R.D.G. dau totul la 14 ani, dar Carmen astăzi este foarte bună, la această vîrstă organismul ei răspunde bine la efort. În plus, este la fel de disciplinată şi are multă ambiţie.** Recordul lui Reinisch la 200 m nu este prea departe, 1.44 secunde fiind o diferenţă care putea să cadă chiar în aceste zile la Bucureşti. **Cu o concurenţă strînsă, care să mă calce pe coadă, să mă stimuleze, poate că l-aş dobori. După cîte ştiu, Rica Reinisch este şi ea operată acum, iar, pe de altă parte, în acest an am cea mai bună performanţă din lume.** Vine Balcaniada, mai vin şi europenele, deci trenuri mai sînt. Carmen Bunaciu — două medalii de aur, una de bronz, două recorduri mondiale universitare şi un record naţional. De ani de zile n-a reuşit să prindă nici o vacanţă cu familia, chestiune care nu se va întîmpla nici în vara asta, cînd va pleca cu lotul la mare să se odihnească şi să se bronzeze. Ce ar mai fi de spus ? **Aş vrea să mulţumesc spectatorilor. Mă simt extraordinar de bine cînd îi aud încurajîndu-mă, mai ales înaintea startului. Dealtfel, dacă universiada noastră este o reuşită, şi este numai dacă socotim recordurile mondiale stabilite, o mare contribuţie au avut-o spectatorii care au umplut micile tribune ale piscinei de la „23 August", admirabil pregătită pentru întîlniri de asemenea anvergură. Cred că acest lucru m-a făcut să nu renunţ la luptă şi să mă mulţumesc cu medaliile mexicane ; bucuria de a primi aur în faţa spectatorilor români.**

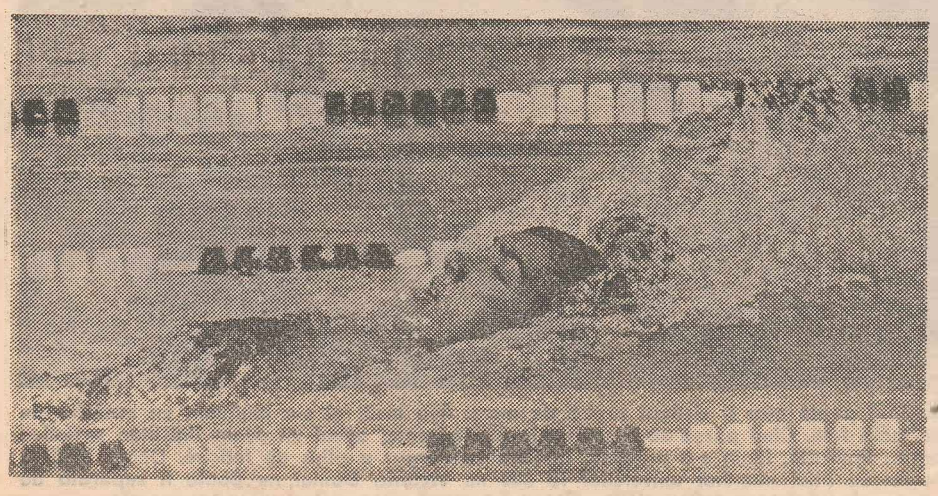

Carmen Bunaciu, imbatabilă la 100 şi 200 m spate

15 atleţi români pe podium

Duminică seara, la lumina reflectoarelor de la „23 August", s-au încheiat întrecerile atletice şi, vorba lui Hristache Naum, parcă ne-au plecat copiii. Au fost reuniuni de neuitat, cele mai puternice organizate vreodată la noi, au căzut, ca popicele, recordurile mondiale universitare, iar tricolorii s-au comportat peste aşteptări, obţinînd 15 medalii (2+4+9) şi depăşind astfel confortabil obiectivul propus, 6 medalii. Ei au realizat şi 2 noi recorduri naţionale. Pal Palffy la 110 metri garduri, Corina Ţifrea la heptatlon, Universiada '81 anunţînd un frumos reviriment al atletismului nostru, sub cota lui valorică la Olimpiada de la Moscova. Vorba cuiva, numai de-ar ţine.

Ca de obicei, fetele ne-au adus cele mai mari satisfacţii. Onorînd tradiţia, isprăvile de altădată ale Liei Manoliu şi Argentinei Menis, Florenţa Crăciunescu a cîştigat la disc, aruncînd 67,48 m, schimbînd astfel bronzul de la Mexico în aur. Meritoriu s-a clasat şi Mariana Ionescu, 61,84 m, locul 3, întîietatea în proba respectivă disputîndu-se la un moment dat, în familie, Florenţa şi Mariana fiind surori. A învins mezina, reconfirmînd acel 63,98 obţinut, în iunie, la Bratislava şi înscriindu-se ca una din cele mai serioase candidate la „peste 70 de metri", graniţă peste care n-au trecut decît 3 aruncătoare, Melnik, Jahl şi Vergova, ultima dintre ele depăşită de Florenţa la Balcaniada de la Atena.

A şasea şi ultima zi de întreceri a fost aureolată de izbînda Doinei Melinte, învingătoare la 800 de metri după ce, miercuri, îşi adjudecase medalia de argint la 1 500. Duminică, tot italianca Dorio, prima la 1 500, părea favorita numărul 1, creditată de timpii anteriori şi de prestaţia din proba cîştigată. Trei sferturi din finală aşa a şi fost, Dorio conducînd plutonul, după care, în uralele tribunelor, Doina a declanşat un atac furibund pe ultima linie dreaptă şi, luînd parcă un nou start după 700 de metri, a trecut prima, cu un avans substanţial. Fericită, ea a mai alergat 10 metri, pînă la gardul spre peluză. Şi-a îmbrăţişat soţul, pe Dorin Melinte, fost alergător şi campion la 400 m garduri, i-a mulţumit antrenorului Nae Mărăşescu, el însuşi la fel de emoţionat. Doina ne-a declarat „am visat azi-noapte medalia", adăugînd, printre flashurile zecilor de fotoreporteri, că „în clipa cînd am intrat în ultima linie dreaptă, am simţit că n-am visat degeaba". Alături, Dorio se certa cu cîţiva ziarişti italieni. Aceştia, guralivi de fel, îi reproşau că n-a fost suficient de antrenată, dar Dorio i-a pus la punct, afirmînd că „nu totdeauna picioarele te ascultă şi româca a avut un finiş irezistibil". Cum o bucurie nu vine niciodată singură, Tudorita Moruţan a intrat în posesia medaliei de bronz, situaţia pe podiumul de premiere la 800 m semănînd cu cea de la disc, româncele ocupînd locurile 1 şi 3. Să mai consemnăm că timpul Doinei, 1:57,81, a însemnat un record personal, foarte valoros, la numai 21 de sutimi de secundă de cel mondial universitar.

Dramatică a fost întrecerea săritoarelor în lungime, în care tinerele noastre reprezentante au dat o replică puternică celebrei săritoare sovietice Tatiana Kolpakova, campioană şi recordmană olimpică. Ba mai mult. Pînă la cea de a cincea încercare, penultima, româncele conduceau, Anişoara Cuşmir cu 6,77 m, Vali Ionescu cu 6,61 m, toate privirile fiind aţintite spre groapa cu nisip, în jurul căreia părea să se întîmple una din marile surprize ale Universiadei '81. În penultima tentativă însă, Kolpakova a aterizat la 6,83 m şi a cîştigat. Româncele s-au văzut nevoite să se mulţumească, în ordinea de mai sus, cu medaliile de argint şi, respectiv, bronz, dar acestea strălucesc cu atît mai tare cu cît, pe cînd Kolpakova devenea campioană olimpică la Moscova, foarte tinerele Cuşmir şi Ionescu nici nu figurau pe lista primelor 10—15 săritoare din lume!

E tîrziu azi, cînd peste concursul atleţilor a căzut cortina de atîtea zile, să procedăm la o trecere în revistă a tuturor probelor. Cotidianele au relatat, cu lux de amănunte, la timpul potrivit, aşa că nu vom mai reveni. Vom sublinia însă că, într-o companie mai mult decît selectă, 747 de atleţi din 59 de ţări, în prezenţa şi în luptă cu o sumedenie de campioni de elită, tricolorii s-au comportat bine, urcînd de 15 ori pe podiumul de onoare. Au mai cucerit medalii de argint György Marko (10 000 m) şi Pal Palffy (110 m garduri). Pe lista medaliaţilor cu bronz şi-au trecut numele, alături de cei citaţi, Corina Ţifrea (heptatlon), Liodor Pescaru (20 km marş), Ion Zamfirache (disc), Maria Radu (3 000 m), Gheorghe Buruiană (maraton) şi ştafeta feminină de 4X400 m, formată din Steluţa Vintilă, Stela Manea, Iboia Korodi şi Elena Tăriţă.

Altfel zis, atleţii şi, mai ales, atletele din România şi-au adus o contribuţie însemnată la izbînda şi farmecul celei de a XI-a ediţii a Jocurilor Mondiale Universitare, în cadrul căreia, pe stadionul „23 August" din Bucureşti, au fost doborîte 17 recorduri ale competiţiei, asta în condiţiile în care doar cursa de 50 de kilometri marş a lipsit pentru ca programul Universiadei '81 să se confunde cu cel al Olimpiadei de la Moscova!

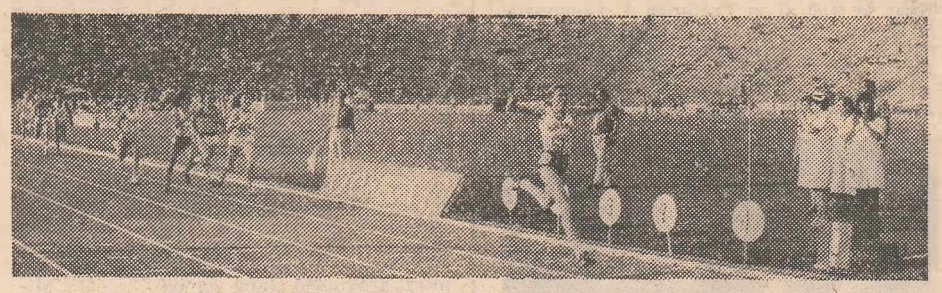

Doina Melinte a lăsat-o pe Dorio undeva în urmă şi, peste cîţiva metri, va trece linia de sosire. Cronometrele se vor opri la 1 : 57,81, record personal

La lungime, Anişoara Cuşmir şi Vali Ionescu (în imagine) i-au dat mari emoţii campioanei olimpice. Pînă la urmă, Kolpakova a cîştigat, dar româncele au ocupat, în ordinea de mai sus, locurile 2 şi 3

Discul de aur

Da, acesta e discul cîştigător, pare să zică Florenţa Crăciunescu. Ea îl va arunca, asemenea unui buzdugan din poveşti, hăt departe, la 67,48 m, devenind campioană mondială universitară într-o probă în care româncele, Lia Manoliu, Argentina Menis, au avut totdeauna un cuvînt greu de spus. După încheierea festivităţii de premiere, l-am abordat pe antrenorul proaspetei laureate, profesorul Dan Serafim.

— Aţi scontat pe victorie?

— Da, dar mi-a fost teamă. Azi noapte n-am prea dormit. De cînd cu Universiada, m-am luat de fumat. De dimineaţă cred că am terminat 50 de ţigări, dar pe multe le-am stins la jumătate. N-aş fi avut, cred, atîtea emoţii dacă n-ar fi fost, pentru Florenţa, cel dintîi mare concurs organizat în faţa publicului nostru. Aşa, am simţit că e o datorie în plus şi mă bucur că s-a încheiat totul cu bine.

— Care e prima calitate a Florenţei?

— Dîrzenia şi modul de a lansa discul.

— Adică?

— E o tehnică foarte complicată. Chiar şi degetul mic contribuie la lansare. Lucrez cu Florenţa de 8 ani şi pot spune că a făcut progrese enorme. Mai are însă de învăţat cîteva secrete. Timpul nu-i trecut, are doar 26 de ani.

— Asta înseamnă mult?

— E încă prea crudă pentru mari performanţe. Acestea vin, la disc, pe la 28—30 de ani.

— Aţi lucrat şi cu Lia Manoliu?

— Da, deşi campioana olimpică din Mexic era mai în vîrstă ca mine! Asta am încercat şi încerc, să fac din Crăciunescu: o nouă Lia Manoliu!

— Veţi reuşi?

— Sigur. Pînă la 70 de metri i-a mai rămas puţin.

Pe locuri, fiţi gata, start!

Cu cea mai lungă săritură înregistrată vreodată pe un stadion românesc, 8.23 m, ungurul Szalma a devenit campion al Universiadei '81. Deşi concursul a fost, după opinia specialiştilor, cel mai tare din Europa în acest an, Gheorghe Lina a ţinut pasul. Chiar dacă s-a clasat pe locul 6, elevul lui Carol Corbu a sărit 7.98 m, la 3 centimetri de recordul lui Mihai Zaharia, stabilit în 1969, la Kosice ● Mads Magor a fost, nu încape nici o îndoială, cel mai tînăr locuitor al Satului universitar. Părinţii săi, membri ai delegaţiei Danemarcei, n-au concepută să se despartă de fiul lor în vîrstă de nici 2 ani ● Un om care, zilele acestea, a alergat mult şi cu folos, Aurel Neagu. N-a luat parte la nici o cursă, dar a fost omniprezent, făcînd poze pentru „Sportul". Mîna şi ochiul fostului recordman de tir şi-au spus cuvîntul ● Campioana olimpică de la Moscova la înălţime, italianca Sara Simeoni, declara că, dacă pierde la Bucureşti, se lasă de atletism. Din cîte am înţeles, nu glumea. Pînă şi performerii au, iată, momente de cumpănă. Cînd Sara a cîştigat, ziariştii italieni au răsuflat uşuraţi ● Proba de 10 000 m a fost, se ştie, mai lungă, încheindu-se după 10 400 de metri?! Numărătorul de ture Geza Almassy a încurcat borcanele şi, datorită greşelii lui, fondiştii au mai dat o dată ocol pistei?! Se zice însă că aparatura „Omega", instalată în dreptul liniei de sosire, a cronometrat timpii, şi la încheierea normală a cursei, eventualele recorduri avînd să fie omologate. Cel mai nedreptăţit a fost, susţin specialiştii, turcul Yurdanon, care a trecut al doilea la 10 000, clasîndu-se în final al patrulea. „l'Equipe" scrie că i s-a dat o medalie de consolare. Noi n-am auzit de aşa ceva ● Medaliat cu bronz la maraton, studentul gălăţean Gheorghe Buruiană a fost pregătit de o femeie?! Antrenoarea sa se numeşte Ştefania Constantin şi a fost, pînă nu demult, o sprinteră redutabilă ● Pe stadionul „23 August", suliţele au fost reduse spre locul lansării de o instalaţie specială, pentru prima dată în funcţiune la Bucureşti. Cu una din ele, sovieticul Kuula a aruncat 89,52 m, confirmînd victoria de la ultima Olimpiadă ● Carol Corbu despre întrecerile „cangurilor": „chinezul Zhenxian, despre care auzisem cîte ceva, m-a lăsat cu gura căscată. Dacă americanul Banks nu s-ar fi accidentat, am fi asistat la o finală de zile mari, aşa însă săritorul chinez a rămas singur la 17 metri. Mă bucur pentru Ghioroaie, un 16,55 nu-i de ici, de colo." Să adăugăm că 17,32, cît a măsurat triplusaltul lui Zhenxian, reprezintă al şaselea rezultat din istoria atletismului ● De cînd stă în Satul Universiadei, ca trimis special al ziarului „Sportul", Geo Raeţchi s-a ales cu multe impresii şi cu o sacoşă „Mizuno", roşie. Apropo de „Mizuno", se zice că reputata firmă niponă a făcut la Bucureşti vînzare mai mare decît la J.O. de la Moscova ● Spre a intra în stadion, Radu Ioniţă a avut nevoie de ajutorul ziaristului Romeo Vilara. Federaţia de atletism a uitat cam repede de idolii de altădată, căci Ioniţă a fost într-o vreme recordman la 10 000 de metri. Iolanda Balaş şi Ion Moina, de pildă, au avut mai mult noroc. Au găsit bilete!

Dacă n-ar fi fost italienii Damilano şi Bellucci, studentul piteştean Liodor Pescaru (în imagine) poate c-ar fi cîştigat proba de marş. Aşa însă, el s-a mulţumit cu medalia de bronz, foarte preţioasă după aprecierea specialiştilor. Final de un rar dramatism la 3 000 de metri fete. Cînd părea să fi scăpat în învingătoare, avînd un avans liniştitor, sovietica Ilinih s-a sufocat pe ultimii metri, fiind depăşită chiar pe linia de sosire de iugoslava Pergar. Epuizată, Ilinih s-a prăbuşit, în timp ce Pergar a plîns de fericire! Doina Melinte şi antrenorul ei, Nicolae Mărăşescu, la cîteva minute după cursa ce i-a adus alergătoarei din Bacău titlul mondial universitar la 800 m. Victoria Doinei nu poate fi separată de „ochiul" şi inteligenţa tactică a antrenorului. După 42 de kilometri, Gheorghe Buruiană s-a ales cu locul 3 la maraton şi, imediat după cursă, cu un duş cu apă minerală

Şcoala românească de lupte s-a impus din nou

Luptătorii români au fost din nou la înălţime ! Aşa cum ne-au obişnuit, bravii elevi ai antrenorului emerit Ion Corneanu au adus din nou României o salbă impresionantă de medalii, consfinţind o superioritate generală a echipei noastre studenţeşti faţă de toate celelalte participante la concursul de greco-romane, de o claritate cum poate numai gimnastica românească se mai mîndreşte. Cele şase medalii de aur obţinute de luptătorii Nicolae Zamfir (categoria 57 kg), Ion Păun (62 kg), Ştefan Rusu (68 kg), Ion Draica (82 kg), Ilie Matei (90 kg) şi Victor Dolipschi (+100 kg), plus cele patru medalii de argint ale lui Constantin Alexandru (48 kg), Nicu Gingă (52 kg), Gheorghe Ciobotaru (74 kg) şi Andrei Vasile (100 kg) au împlinit un palmares şi aşa extrem de strălucitor, care scrie o nouă pagină de glorie a sportului românesc. La „libere", după o evoluţie mai modestă, luptătorii români au cucerit o medalie de argint prin Gheorghe Bîrcu (la numai... 19 secunde de aur !) şi două medalii de bronz prin Aurel Neagu şi Gheorghe Fodore.

I-am urmărit pe luptătorii români în cele două zile ale finalelor de greco-romane, alături de miile de spectatori ai patinoarului „23 August" care i-au încurajat exemplar purtîndu-i pe aripile victoriei, spectatori pe care i-am văzut lăcrimînd de bucurie pentru Rusu, Draica sau Matei şi de necaz pentru Alexandru sau Gingă. Avem o şcoală a luptelor, sport pe care organizatorii l-au introdus extrem de inspirat în programul celei de-a XI-a ediţii a Universiadei, o şcoală care s-a afirmat începînd cu Pirvulescu şi Martinescu la Roma, în 1960, cu Bu-

Ion Draica pregăteşte atacul decisiv

l[illegible] Baciu, Simion Popescu, Berceanu [illegible] alţii, o mulţime, pînă la Ştefan Rusu ori Nicolae Zamfir, surprinzătorul luptător piteştean care a învins la categoria 57 de kilograme, deşi se afla abia la prima sa mare competiţie. Avem, de asemenea, spectatori avizaţi, care au savurat în cunoştinţă de cauză fiecare încleştare de pe salteaua de concurs, ridicînd la cote din cele mai înalte tensiunea unei săli de peste 5 000 de locuri. Sigur că ne am fi aşteptat la o victorie a lui Constantin Alexandru, pornit ca mare favorit în disputa cu sovieticul Kazaraşvili, pe care îl învinsese de 3 ori consecutiv şi pe care arbitrii erau cît pe-aci să-l descalifice pentru lipsă de combativitate, însă ea i-a scăpat printre degete. Aşadar am pierdut o medalie de aur dată ca sigură la 48 kg, dar am cîştigat imediat una puţin scontată, cea a lui Nicolae Zamfir, un tînăr de mare perspectivă (introdus în locul lui Boţilă), care a rezistat eroic în faţa rutinatului Fatkullin, de mai multe ori campion mondial şi european. Zamfir nu s-a speriat însă deloc de faima adversarului, s-a ţinut bărbăteşte pe picioare şi a cîştigat pînă la urmă prin descalificare, deschizînd astfel seria medaliilor româneşti cucerite la greco-romane. A urmat Ştefan Rusu, sportiv din galeria Iolandei Balaş şi a lui Ilie Năstase, probabil cel mai bun luptător român al tuturor timpurilor. Campion olimpic şi mondial, de 4 ori campion european, lui Ştefan Rusu nu-i lipsea din palmares decît titlul de campion mondial universitar (la Sofia, acum doi ani, luase doar argint), pe care l-a obţinut de această dată cu brio. Sigur pe el, Rusu nu i-a dat nici o şansă adversarului, luptînd exact şi înscriind pe tabela de marcaj punctele necesare victoriei în urma a două procedee spectaculoase. Nici cea mai mică urmă de nesiguranţă, de clătinare în faţa ambiţiosului partener de întrecere (sovieticul Prokudin) la acest sportiv ca de piatră care este Ştefan Rusu ! Medalia de aur i-a revenit astfel simplu, aproape liniar, dar cîte ore de muncă îndelungată se află în spatele acestei uşurinţi de a cîştiga şi simplităţi a victoriei ! După o primă repriză egală, Ion Draica a izbutit să prindă ca într-un cleşte centura adversarului, reuşind un „salt" spectaculos şi o „centurare laterală" care i-au adus 4 puncte şi l-au purtat spre o victorie clară în faţa sovieticului Aphazava. Noua izbîndă românească, a studentului constănţean Draica, a fost salutată cu urale şi ropote de aplauze de sala parcă incendiată. La aceeaşi reuniune de neuitat, după o evoluţie în care a făcut tot ce i-a stat în putinţă în faţa unui adversar superior, Vasile Andrei a fost nevoit să se mulţumească cu medalia de argint a categoriei 100 kg.

A doua zi a finalelor s-a dovedit a fi un succes simetric pentru luptătorii români, care au cîştigat alte trei medalii de aur şi două de argint. După ce Nicu Gingă, slab în „parter" ca întotdeauna, a fost învins de Benur Paşaian (U.R.S.S.), pe saltea au urcat Ion Păun şi alt luptător sovietic, Giron Maharaşvili. Dealtfel, majoritatea finalelor de greco-romane au pus faţă în faţă luptători români şi sovietici, ale căror performanţe anterioare erau remarcabile. Reprezentanţii noştri au luptat însă admirabil, avantajul terenului propriu, sau mai exact spus al tribunei care i-a susţinut în picioare, fiind citeodată determinant în obţinerea succesului. Cel mai bun exemplu l-a oferit finala categoriei 62 kg, în care Ion Păun a fost condus la un moment dat cu 4—0, rezultat ce părea să fi pus capăt luptei. Dar, după pauză, cînd Maharaşvili a fost pus la „parter" pentru luptă pasivă, sportivul român şi-a ridicat adversarul în braţe şi, încurajat frenetic de miile de spectatori, l-a trîntit printr-un „supleu" de toată frumuseţea pe saltea, obţinînd fixarea. De aici pînă la obţinerea victoriei (6—4) şi la al doilea titlu de campion mondial universitar pentru Ion Păun n-a fost decît un pas, pe care luptătorul nostru l-a făcut imediat, spre marea satisfacţie a întregii săli. Numai 25 de secunde i-au lipsit lui Gheorghe Ciobotaru pentru a cîştiga cu 1—0 disputa cu sovieticul Kudriavţev. Primind însă al doilea avertisment pentru luptă pasivă, Ciobotaru a fost pus la „parter", situaţie în care adversarul său a ştiut să lupte mai bine, cîştigînd cu 3—1. În schimb, tînărul student sucevean Ilie Matei, reprezentantul nostru la 90 kg, a luptat mai bine decît ne aşteptam pe parcursul întregii competiţii, iar în finală a izbutit să iasă învingător şi în faţa lui Thomas Horschel (R.D.G.), pe care l-a întrecut la limită (3—2), dar extrem de meritat ţinînd cont de tactica pe care a aplicat-o foarte bine în a doua repriză. Cel de-al şaselea succes românesc la luptele greco-romane a fost adus de greul Victor Dolipschi, un adevărat Hercule al ţinuturilor carpatine, care a cîştigat cu 2—0 (scor stabilit în chiar primul minut) în faţa iugoslavului Nemisevici.

Notînd încă o dată palmaresul excepţional al luptătorilor români la greco-romane, care au format o echipă în care toţi cei 10 sportivi au cucerit cîte o medalie, şase din ele de aur şi patru de argint, să nu uităm a aminti aici şi numele celor care au făurit, în lungile săptămîni şi luni de antrenament, împreună cu sportivii, succesele acestei Universiade, adică numele antrenorilor lotului nostru reprezentativ, începînd cu Ion Corneanu şi continuînd cu I. Cernea, N. Pavel, S. Popescu, ca şi pe cel al doctorului N. Ploieşteanu. În concluzie, şi cu ocazia celei de-a XI-a ediţii a Universiadei, luptătorii români de la greco-romane au răspuns **prezent**, ca de fiecare dată cînd au de apărat faima şi onoarea sportivă a României socialiste.

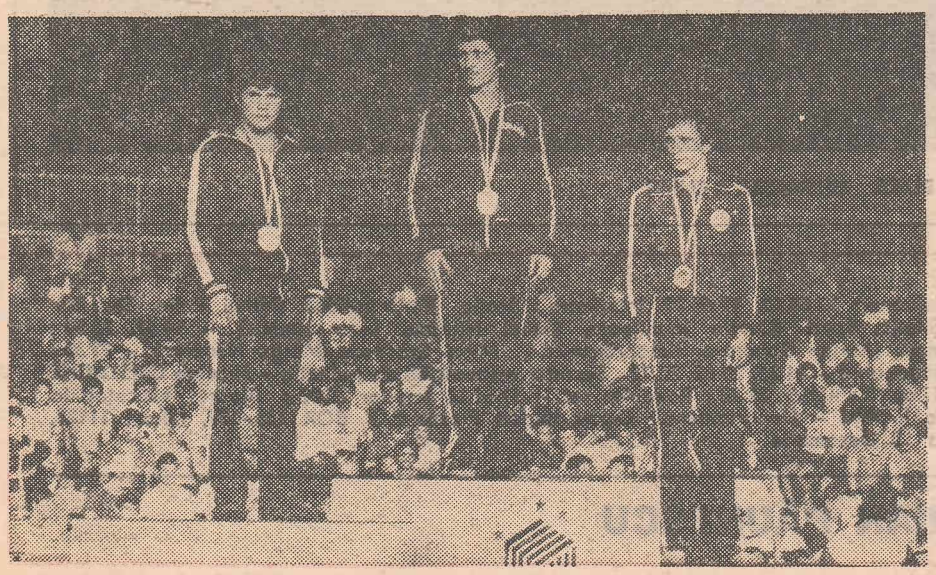

Pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, Nicolae Zamfir, aflat abia la prima sa mare competiţie

Medalii de aur pentru floreta feminină

Echipa feminină de floretă a României (Violeta Ţurcan, Marcela Moldovan, Elisabeta Guzganu, Csila Ruparcsics şi Aurora Dan) a devenit campioană mondială universitară după o finală dramatică în compania floretistelor sovietice. Învingînd în semifinale echipa Franţei (cu campioana olimpică Pascale Trinquet în formaţie) cu 9—1 (! !), româncele au abordat finala cu mult curaj şi încredere în forţele proprii, în ciuda unei evidente inferiorităţi „la calculul hîrtiei", cîştigînd clar, detaşat. La încheierea concursului, antrenorul Ştefan Haukler (fost component al echipei de floretă masculină, campioană mondială la Montreal, în 1976), ne-a declarat :

„Mă bucură enorm succesul fetelor noastre, mai cu seamă că el a fost obţinut de o echipă tînără, cu certe elemente de perspectivă. Rezultatul este în măsură, cred eu, să relanseze floreta feminină românească în elita mondială, după o perioadă de stagnare. Atu-ul echipei noastre, pe lîngă pregătirea tehnică şi fizică, a fost extraordinara combativitate cu care fetele au abordat fiecare întîlnire. Am reuşit, zic eu, să le fac să înţeleagă că scrima nu mai este doar o simplă competiţie a valorilor, o dispută a „cărţilor de vizită", ci o luptă în adevăratul sens al cuvîntului ! Din punct de vedere tactic, cred că am reuşit de această dată cîteva surprize, aşa cum a fost înlocuirea lui Ruparcsics cu Guzganu tocmai în întîlnirea cu proaspăta cîştigătoare a titlului individual, sovietica Ana Dimitrenko. Guzganu a luptat exemplar şi a cîştigat disputa cu 5—3, ceea ce s-a dovedit a fi un adevărat moment psihologic pentru soarta meciului. Aşteptăm cu încredere prima ediţie a Campionatului european de scrimă, care se va desfăşura în toamnă, în Italia".

Ştefan Rusu, campion al campionilor la greco-romane, şi-a arătat încă o dată înalta sa clasă. Este numai o impresie că adversarul său va scăpa. Acum cînd din palmares nu-i mai lipseşte nici un titlu, Ştefan Rusu speră să-l dobîndească pe cel neoficial de cel mai bun luptător român al tuturor timpurilor

Pentru prima oară în elita baschetului mondial

În penultima zi de competiţie, baschetul feminin românesc şi-a încheiat cu brio tentativa de ieşire din anonimat, cunoscînd cel mai mare succes al său : medalia de bronz a Jocurilor Mondiale Universitare.

Un loc alături de echipele Uniunii Sovietice şi Statelor Unite înseamnă şi la fete, nu numai la băieţi, un veritabil certificat de valoare, cu atît mai mult, cu cît el a fost obţinut nu într-un turneu oarecare, ci într-o competiţie dură, maraton în care s-au desprins echipele tehnice, bine pregătite fizic şi cu moral de învingătoare.

Astfel, meciul cu sportivele chineze, a căror îndemînare şi viteză de joc lasă puţine şanse adversarelor, ni s-a părut tipic pentru saltul înregistrat de studentele antrenate de Traian Constantinescu şi Gabriel Năstase. Atacuri poziţionale eficiente şi, în sfîrşit, un procentaj ridicat în ceea ce priveşte aruncările de la semidistanţă, un pressing adeseori sufocant pentru partenerele de joc, contraatacuri ce ridicau tribunele în picioare şi o apărare activă au făcut ca în final diferenţa de scor să fie de zece puncte : 72—62.

Aşadar, locul trei după U.R.S.S. şi S.U.A., la capătul atîtor ani de muncă şi de speranţă, poziţie ce ridică prestigiul baschetului românesc, mai ales că, miercuri, băieţii îşi dispută şi ei aceeaşi medalie, în compania uneia dintre primele echipe ale baschetului mondial, Iugoslavia postură, de asemenea, inedită în istoria acestui sport în România.

La ora la care revista noastră pleacă spre tipar, se dispută competiţiile ultimei zile a Universiadei '81, această mare întrecere sportivă, mare manifestare a tinereţii şi prieteniei dintre studenţii lumii. Joi e programată, pe stadionul „23 August", festivitatea de închidere.

Paginile de sport au fost scrise de OVIDIU IOANIŢOAIA (gimnastică, atletism), DUMITRU GRAUR (lupte, tenis), RAZVAN BARBULESCU (nataţie, baschet) ; fotografiile au fost realizate de GHEORGHE AMUZA, AUREL NEAGU, EMANUEL TÂNJALĂ ■

NADIA COMĂNECI, CEA MAI BUNĂ GIMNASTĂ A LUMII

Flacăra Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția **Viața politică** (Mihai Pelin, Dumitru Eliade, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) – 26 00, 25 66; Secția **Economie, Știință, Sport** (Ovidiu Ioanițoaia, Lionel Nițescu, Liviu Timbus) – 14 57, 25 59; Secția **Cultură-Învățămînt** (George Arion) – 25 60. Secția **Scrisori, Probleme social cetățenești** (Adrian Dohotaru, Iuga Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) – 21 30 25 58 **Administrație** – 21 24; **Fotoreportaj** – 25 42; **Secretariat de redacție** (Dan Bîrlădeanu) – 21 23, 25 69, 20 72; **Secretar responsabil de redacție – Nicolae CRISTACHE** – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; **Redactor șef adjunct – Nicolae ARSENIE** – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; **Redactor șef** – 17 60 10 interior 20 02; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136–137, telex: 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41555